

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10
tel: 00 385 1 62 81 241
fax: 00 385 1 62 72 489
e-mail: decji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr
web: www.radost-jaska.hr

GODIŠNJE IZVJEŠĆE DJEČJEG VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2021./22.

Jastrebarsko, kolovoz 2022. godine

Sadržaj

I.	USTROJSTVO RADA.....	3
II.	MATERIJALNI UVJETI RADA.....	7
III.	SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	8
IV.	ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD.....	16
V.	NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	73
VI.	SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI.....	86
VII.	SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA.....	96

I. USTROJSTVO RADA

Sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj i čini njegovu početnu razinu. Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj. Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, a obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se realiziraju u dječjim vrtićima. Isti Zakon Dječji vrtić definira kao ustanovu s javnim ovlastima.

Dječji vrtić Radost je u pedagoškoj godini 2021./2022. godini provodio odgojno-obrazovni rad za djecu ranog i predškolskog uzrasta na pet lokacija:

- Jastrebarsko, Braće Radić 10
- Jastrebarsko, T. E. Bakača bb
- Jastrebarsko, Mladinska 2/a, G. Desinec
- Jastrebarsko, Cvetković 123
- Jastrebarsko, Gorica Svetojanska 13

Odgojno-obrazovni rad odvijao se kroz planirane programe rada s djecom od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu. Realiziran je sa 636 djece, koliko ih je bilo upisano na kraju pedagoške godine u 33 odgojno-obrazovne skupine. Za pedagošku godinu 2021./2022. zaprimljeno je 126 zahtjeva za upis u dječji vrtić, od čega je upisano 100 djece. Neupisano je 26-ero djece (djeca s područja drugih općina i djeca koja obzirom na dob ne ispunjavaju uvjete za upis). Međutim, organizacijom rada je osigurana mogućnost upisa i polaska djece u vrtić kako navršavaju godinu dana života.

Tablica 1. Organizacija rada odgojnih skupina prema objektima i broju djece

	Radost 1		Radost 2	Desinec		Cvetković	Sv.Jana	Predškola	Ukupno
	vrtić	jaslice		vrtić	jaslice				
Skupine	12	7	4	4	2	1	1	2	33
Djeca	253	93	102	91	27	23	22	25	636

Uz redoviti 10-satni program, alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori te cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika, realiziran je i program predškole za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu koja nisu bila obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u vrtiću. Program se provodio dva puta tjedno po 3,5 sata u priepodnevrim satima, a osnovna mu je zadaća bila razviti i unaprijediti tjelesne, emocionalne, socijalne i spoznajne potencijale djece te poticati komunikacijske vještine potrebne za nove oblike učenja. Program predškole provodio se od 8. studenog 2021. do 31. svibnja 2022. godine.

Tablica 2. Organizacijska shema predškole

Općina	Naziv skupine	Broj djece
Grad Jastrebarsko	Delfini	12
	Pčelice	13

Radno vrijeme vrtića

Radno vrijeme u centralnom objektu Radost 1 bilo je od 5,30 sati ujutro do 17,30 sati poslije podne, a radno vrijeme u područnom objektu Radosti 2 od 6,00 do 17,30. Radno vrijeme u područnom odjeljenju Cvetković bilo je od 6,00 do 16,30, a u Gorici Svetojanskoj od 6,30 do 16,30. Područno odjeljenje Gornji Desinec imalo je radno vrijeme kao i centralni objekt Radost 1 u Jastrebarskom, od 5,30 do 17,30. Početak jutarnje smjene u odgojnim skupinama, kao i završetak popodnevne smjene, razlikovao se od objekta do objekta, od skupine do skupine radi specifičnosti rada u tim objektima i potrebama roditelja koje su bile različite. Duljina zajedničkog rada odgojitelja (preklapanje) u odgojnim skupinama ovisi o dobi djece i o organizaciji rada te se kretala od 1,0 sat do 1,5 sat. Radno vrijeme djelatnika u ostalim službama bilo je također u funkciji zadovoljavanja svih segmenata procesa rada, a osobito potreba naših korisnika usluga.

Na kraju pedagoške godine smo među ostalim analizirali i potrebe roditelja vezane uz radno vrijeme vrtića. Rezultati, koliko radno vrijeme zadovoljava potrebe roditelja, su prikazani na sljedećem grafu.

Graf 1. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

Iz dobivenih podataka vidljivo je da radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 95,5 % roditelja, a 4,5 % roditelja navodi kako radno vrijeme vrtića ne zadovoljava njihove potrebe te predlažu: popodnevnu smjenu, mogućnost kasnijeg dolaska djece u vrtić, rad subotom, rad u smjenama (6,00-15,00 /13,00-22,00). Jedan roditelj navodi kako nije zadovoljan što je predškola ujutro kada roditelji

rade. Jedan roditelj navodi vezano za radno vrijeme kako „Nije problem u vrtiću, nego u trenutnom radnom mjestu i smjenama od 12h.“, a drugi navodi kako se „Nada da takvo pitanje nije zbog razmatranja prijedloga da se produži radno vrijeme vrtića, npr. da radi do 21h kao pojedini zagrebački vrtići. Ukoliko jest - mislite malo o djeci, a roditelji koji ne mogu pokupiti dijete u prikladno vrijeme savjetujem da promjene radno mjesto na kojem će imati "normalno" radno vrijeme.“

Prema dobivenim rezultatima možemo zaključiti da je radno vrijeme vrtića u tekućoj pedagoškoj godini bilo usklađeno s potrebama roditelja i djece.

Zaposlenici u realizaciji odgojno-obrazovnih programa

Kontekst ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja karakterizira mnoštvo raznovrsnih podsustava koji zajedno čine jednu dinamičnu cjelinu. Unutar svakog podsustava postavljeni su ciljevi i zadaci specifični za pojedine sustave čije je ostvarenje rezultat zajedničkih nastojanja svih čimbenika neovisno o profesionalnoj orijentaciji.

U dječjem vrtiću na poslovima njege, odgoja i obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite te skrbi o djeci rade odgojitelji, stručni suradnici te zdravstveni voditelji, a na ostalim poslovima rade administrativni i pomoćno-tehnički radnici. Broj odgojitelja, stručnih suradnika, kao i ostalih radnika u vrtiću ovisi o veličini ustanove, a propisan je odredbama Državnog pedagoškog standarda.

Tablica 3. Struktura i broj zaposlenih po objektima

	Radost I	Radost II	Desinec	Cvetković	Sv. Jana	Predškola
ravnatelj	1	-	-	-	-	-
pedagog	1	-	-	-	-	-
psiholog	1	-	-	-	-	-
defektolog	1	-	-	-	-	-
logoped	1	-	-	-	-	-
viša medicinska sestra	2	-	-	-	-	-
medicinske sestre	1	-	-	-	-	-
odgojitelji	37	8	12	2	2	0,5
voditelj računovodstva	1	-	-	-	-	-
tajnik	1	-	-	-	-	-
računovodstveni radnik	1	-	-	-	-	-
admin.-račun. radnik	1	-	-	-	-	-
ekonom	1	-	-	-	-	-
glavna kuharica	1	-	-	-	-	-
kuhar/ice	2	-	1	-	-	-
pomoćna kuharica	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-

pralja	1	-	0,5	-	-	-
spremačice	8	2	2	0,5	0,5	-
domar-ložač	2	-	-	-	-	-
Ukupno	66,5	10,5	16	3	3	0,5

Ukupno: 99,5 zaposlenika

II. MATERIJALNI UVJETI RADA

Materijalno okruženje u kojemu boravi dijete rane i predškolske dobi ima poseban značaj jer dijete uči promatrajući, čineći i sudjelujući. Suvremene ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja su takve ustanove u kojima je djeci omogućen slobodan odabir aktivnosti, prostor koji je oblikovan i prilagođen djetetovim interesima i potrebama, koji omogućuje istraživačke aktivnosti koje aktiviraju dječja osjetila te komunikaciju i interakciju na demokratskim načelima, drugim riječima u kojima su djeci stvoreni uvjeti za prirodno učenje, razvoj i napredak.

Tijekom godine unaprijedili smo materijalne uvjete rada u skladu s Godišnjim planom i programom (pedagoška godina) i Planom nabave (kalendarska godina) pa su tako:

- Dokupljena su nova didaktička sredstva za igru u skupinama,
- Nabavljena su sredstva za igru na dvorištu (trikikli, autići, lopte, klackalice, kantice, lopatice, grabljice),
- Nabavljena je velika količina novih slikovnica (350 komada) prema iskazanim potrebama odgojitelja,
- Nabavljena je veća količina stručne literature za odgojne skupine,
- Izvršena je godišnja nabava potrošnog likovnog materijala te je izvršena nadopuna prema potrebi,
- Nabavljena je plinska nagibna tava (kiper) za centralnu kuhinju,
- Dokupljeno je posuđe za kuhanje (lonci, poklopci, tembala, tanjurići)
- Dokupljen je pribor za jelo (žlice, vilice, zdjelice, vrčevi),
- Nabavljene su 44 dječje ležaljke za centralni vrtić s pripadajućom posteljinom,
- Nabavljene su 22 dječje ležaljke za područno odjeljenje u Cvetkoviću s pripadajućom posteljinom,
- Izvršeni su parketarski radovi u područnom objektu Cvetković (brušenje i lakiranje parketa),
- Nabavljena su tri nova računala (jedno novo, dva zamjena),
- Nabavljen je prijenosni zvučnik u centralnom objektu,
- Nabavljen je radni stol i dvije uredske stolice,
- Nabavljena su dva klima uređaja (zamjena),
- Izmijenjena je nefunkcionalna audio oprema,
- Nabavljeno je novo glačalo za praonicu u centralnom objektu,
- Nabavljena su dva usisavača,
- Dokupljene su tetra pelene, frotir podbradci i prekrivači za prekrivanje hrane na servisnim kolicima,
- Nabavljena su dva nova telefonska aparata (voditelj računovodstva, čajna kuhinja),
- Nabavljena je radna odjeća i obuća za sve radnike,
- Nabavljeni su novi vatrogasni aparati (zamjena)

Financijska sredstva predviđena financijskim planom su zbog nepovoljnih gospodarskih okolnosti ograničena i primarno služe za zamjenu dotrajale opreme. I ove pedagoške godine mjera samoozlogacije izricana je velikom broju djece te se roditeljima sukladno Odluci Grada cijena programa vrtića umanjivala za 50%. Unatoč svemu, dospjele obveze su redovno podmirivane, redovno su isplaćivane plaće i uplaćivani doprinosi. Redovito je radnicima isplaćena naknada za prijevoz na posao i s posla, kao i druga materijalna prava ugovorena Kolektivnim ugovorom.

III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Glavna obilježja djetetovog života su rast i razvoj. Rast u užem smislu podrazumijeva povećanje dimenzija i mase pojedinih dijelova tijela, organa ili tkiva. Praćenje rasta i razvoja djece je iznimno važno za svako dijete. Normalan rast i razvoj djeteta ovise o kasnijem djetetovom zdravlju. Odstupanja u razvoju i rastu mogu upućivati na zdravstvene probleme. Kako bi se dijete normalno razvijalo, izuzetno je važno pratiti karakteristike određenih razvojnih razdoblja djeteta. Velik utjecaj na sam djetetov rast i razvoj ima djetetova okolina. Djetetova obitelj je najsnažniji i najopsežniji kontekst razvoja. Drugi važni utjecaji su djetetovi prijatelji, susjedi, vrtić i sl. Pravilna prehrana znatno će pridonijeti zdravom odrastanju djeteta i osigurati mu optimalan rast i razvoj, spriječiti pojavu pothranjenosti ili pretilosti, kao i specifičnih bolesti. Kako bi se dijete normalno razvijalo, potrebna mu je zdravstvena zaštita, sistematski pregledi i cjepiva propisana zakonom.

I ove pedagoške godine životne okolnosti uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 zahtijevale su drugačiji pristup u svakodnevnom radu. Pandemija je uvjetovala višestruke promjene u načinu rada, povećane zahtjeve za prilagodbom djece, roditelja i djelatnika. Poštivanjem Provedbenog plana Covid-19, protokola i standardiziranih postupaka svakodnevno su osigurani optimalni uvjeti za boravak djece u vrtiću.

1. RAZVOJ BRIGE ZA SEBE I DRUGE

Sve aktivnosti koje su planirane u pedagoškoj godini su realizirane. U radu na projektu Crvenog križa „Siguran vrtić“ sudjelovale su odgojne skupine: Mašnice, Zvezdice, Koale, Oblačići, Elmeri, Kruškice, Bubamare, Šapice, Krijesnice, Medeki, Ribice, Oblačići, Iskrice, Brodići, Pandice, Vjeverice, Žirafice, Mačkice i predškola. Početak aktivnosti u odgojnim skupinama bio je listopad 2021., a trajao je do veljače 2022. godine. Aktivnosti koje su realizirane dokumentirane su i prezentirane putem PowerPoint prezentacija, a ujedno su bile i motivacija za registriranje na platformu Hrvatskog Crvenog križa pod nazivom „Sigurnija djeca“. Zahvaljujući promišljanju i angažmanu odgojitelja i djece naš je vrtić dobio status „Naš vrtić je siguran“. I na taj način smo se uključili u projekt "Sigurnija djeca" u organizaciji Hrvatskog društva Crvenog križa i EU Erasmus+.

U radu na projektu Crvenog križa, „Siguran vrtić - Priprema za izvanredne situacije“, provedene su aktivnosti iz priručnika „Odgoj za humanost od malih nogu“. Sudjelovale su sve odgojne skupine. Aktivnosti su realizirane te dokumentirane i prezentirane putem PowerPointa do kraja studenog 2021. godine.

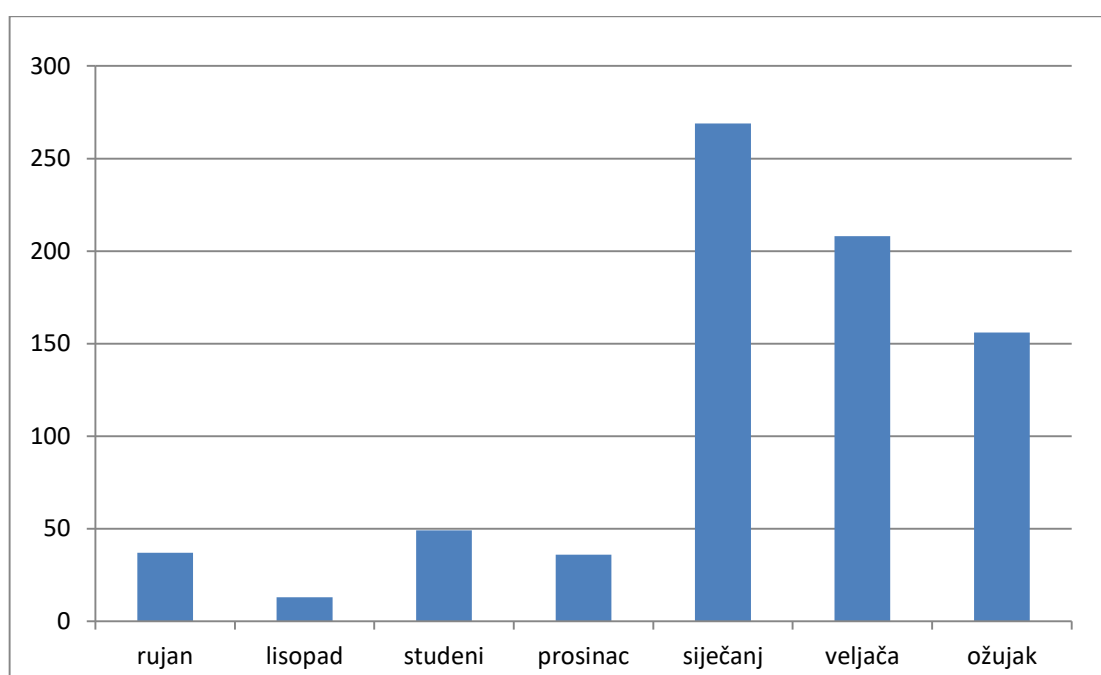
U radu na projektu „Živjeti zdravo u vrtiću“ sudjelovale su odgojne skupine: Tigrići, Lavići, Zebrice, Ježići, Pužići, Lastavice, Jabučice, Ptičice, Zečići, Prstići, Sunčeka, Slonići, Žabice. Aktivnosti su se provodile u odgojnim skupinama od listopada 2021. do siječnja 2022. godine. Aktivnosti su realizirane i prezentirane putem PowerPointa.

Obilježili smo „Vodeni tjedan zdravlja u vrtiću“ u razdoblju od 1. do 30. travnja 2022. godine. Sudjelovale su sve odgojne skupine. Provedene aktivnosti u odgojnim skupinama prezentirane su putem plakata i fotodokumentacijom. Odgojitelji ističu da je ova aktivnost pobudila veliki interes kod djece.

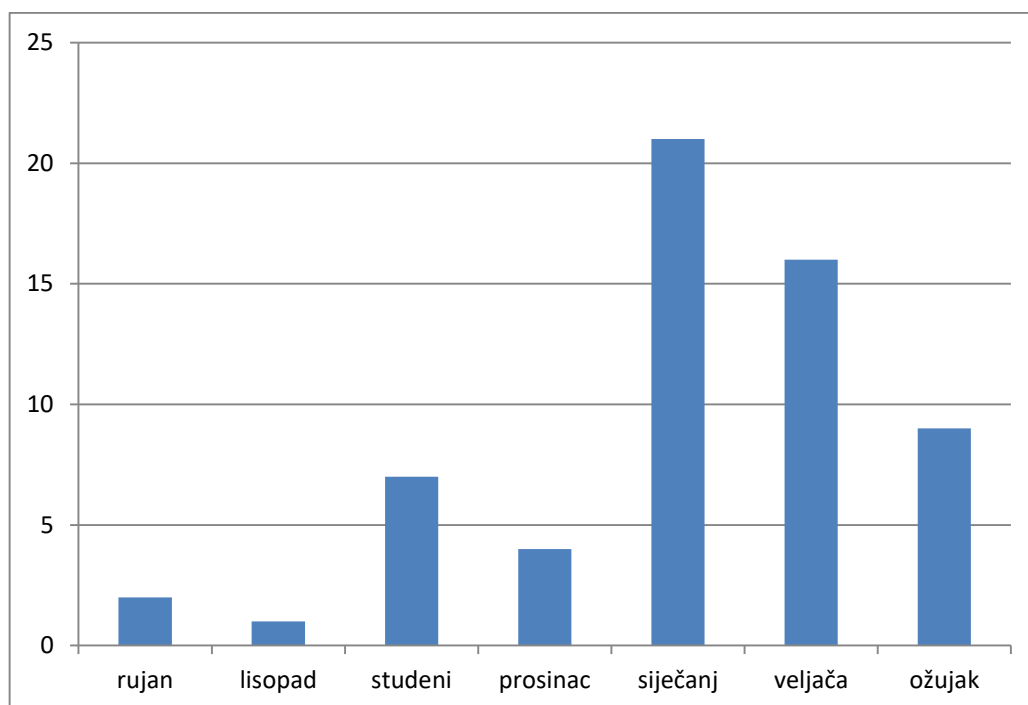
Održano je individualno usavršavanje na temu „Prva pomoć“ u periodu od rujna do listopada 2021. godine. Svi obvezni sudionici su sudjelovali.

2. USVAJANJE I PROVEDBA POJAČANIH PROTUEPIDEMIJSKIH MJERA VEZANIH UZ PANDEMIJU COVID-19

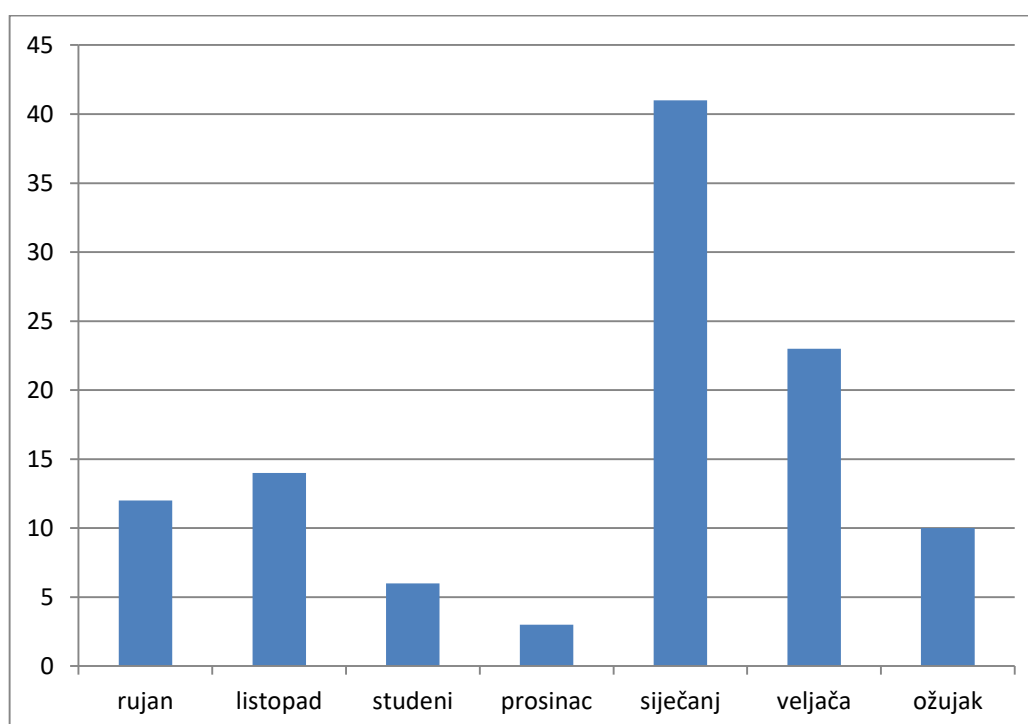
Zbog poštivanja protuepidemijskih mjera i pojave simptoma bolesti kod djece tijekom pedagoške godine, u razdoblju od rujna 2021. godine do ožujka 2022. godine, iz odgojnih skupina izolirano je 768 djece. Odgojne skupine prosječno su u samoizolaciji boravile 10 dana.

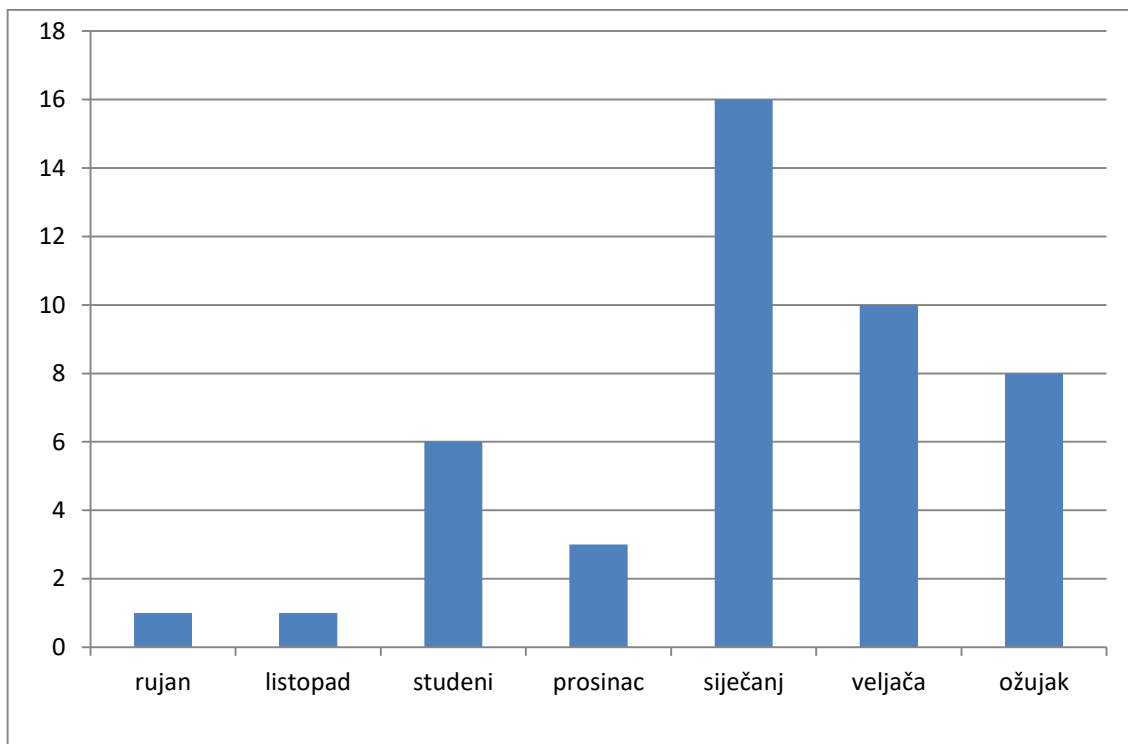
Graf 2. Ukupan prikaz samoizolacije djece kroz pedagošku godinu

Graf 3. Ukupan prikaz pozitivne djece na Covid-19 kroz pedagošku godinu

Graf 4. Ukupan broj radnika u samoizolaciji kroz pedagošku godinu

Graf 5. Ukupan prikaz pozitivnih radnika na Covid-19 kroz pedagošku godinu

Kroz anketu koja je postavljena odgojiteljima na kraju pedagoške godine njih 94,9 % smatra da su provedbeni plan i upute bile jasno postavljene. 65,6 % odgojitelja pravovremeno je dobivalo informacije od roditelja vezano uz bolest Covid-19. Komunikaciju sa administrativnom i stručnom službom kroz pandemiju, njih 84% ocjenjuje visokom ocjenom.

Rezultati ankete za roditelje ukazuju na to da su roditelji u mjeri od 49,9% dobro prilagodili povećanim zahtjevima u vrtiću (uzrokovanih pandemijom COVID-19).

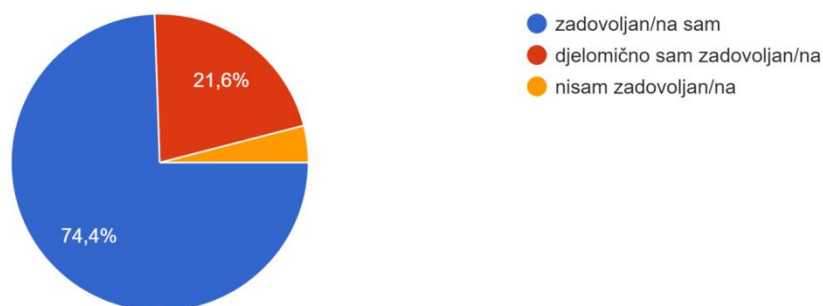
3. OSIGURAVANJE KVALITETNE PREHRANE U SKLADU SA VAŽEĆIM ZAKONSKIM ODREDBAMA

Pravilna prehrana jedan je od bitnih čimbenika za osiguravanje zdravlja djeteta. Prehrani djece treba pristupiti interdisciplinarno što uključuje sve stručnjake za ovo područje kako bi mogli unaprijediti djetetovo zdravlje. Oni trebaju promišljeno, odgovorno i timski surađivati na problematiki prehrane djece u vrtiću i međusobno uskladiti zadaće, metode i postupke djelovanja. S obzirom da dječji vrtić nije zatvoren sustav, njegovi djelatnici trebaju aktivno uključiti i roditelje u odgojno-obrazovni rad u vrtiću. Vrtić postaje dinamičan i otvoren sustav koji prihvaća različita argumentirana mišljenja i preporuke stručnjaka, u cilju razvoja djeteta kao zdravog pojedinca. Djetetove osnovne potrebe i prava na njihovo zadovoljavanje primarni su ciljevi i zadaće u dječjem vrtiću. Timski pristup u planiranju prehrane zahtijeva definirane radne uloge pojedinaca u tom složenom procesu. U stvaranju povoljnog konteksta za realizaciju suvremenog pristupa prehrani u dječjem vrtiću sudjeluju svi zaposlenici: ravnatelj, zdravstveni voditelj, odgojitelji, kuhar, tehničko osoblje te naravno djeca i njihovi roditelji kao neizostavni čimbenici u procesu dogovaranja i suradnje.

Dnevni ritam obroka u odgojnim skupinama s pravilnim vremenskim razmakom bio je u skladu sa izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane u dječjim vrtićima i Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost. Kontinuiranim praćenjem tijeka odvijanja obroka u odgojnim skupinama može se zaključiti da se važeći Prehrambeni standard Dječjeg vrtića poštuje. Anketom za roditelje utvrđeno je da je 74,4% roditelja zadovoljno prehranom u vrtiću te prehranu opisuju kao raznoliku i zdravu. Njih 21,6% roditelja su djelomično zadovoljni jelovnikom u dječjem vrtiću, ali smatraju da bi prehrana trebala biti raznovrsnija.

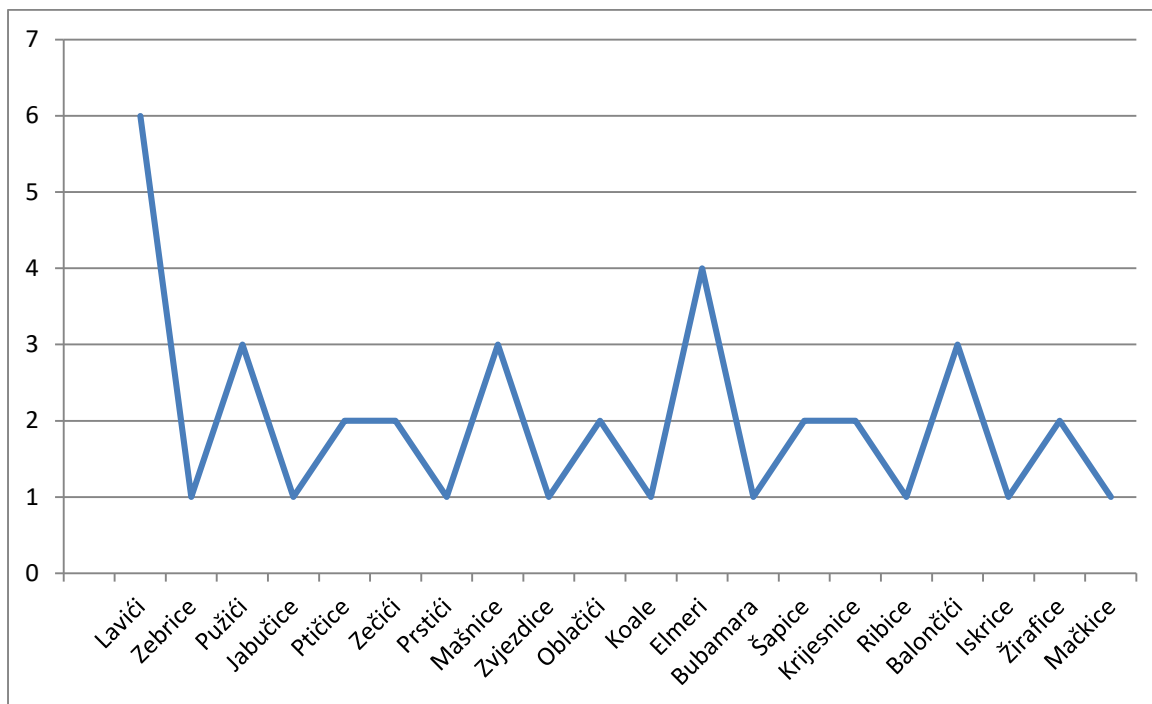
Jeste li zadovoljni kvalitetom prehrane u vrtiću?

399 odgovora

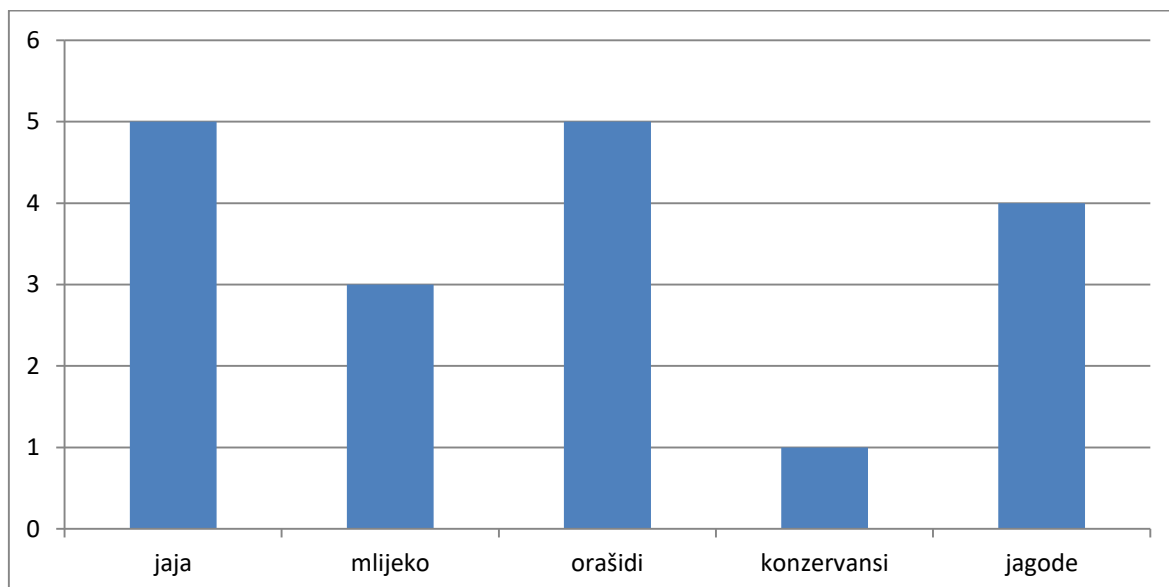

Graf 6. Zadovoljstvo roditelja kvalitetom prehrane u vrtiću

Ove godine u vrtiću je boravilo 40 djece sa specifičnim potrebama u prehrani. Od toga 22 djece s alergijom na hranu. U suradnji s roditeljima izrađeni su individualni Planovi zdravstvene njege i prehrana je usklađena s medicinskom dokumentacijom. Prehrana je provedena u skladu sa Standardom za prehranu djece na dijetalnoj prehrani Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.

Graf 7. Prikaz djece s posebnim potrebama u prehrani po skupinama

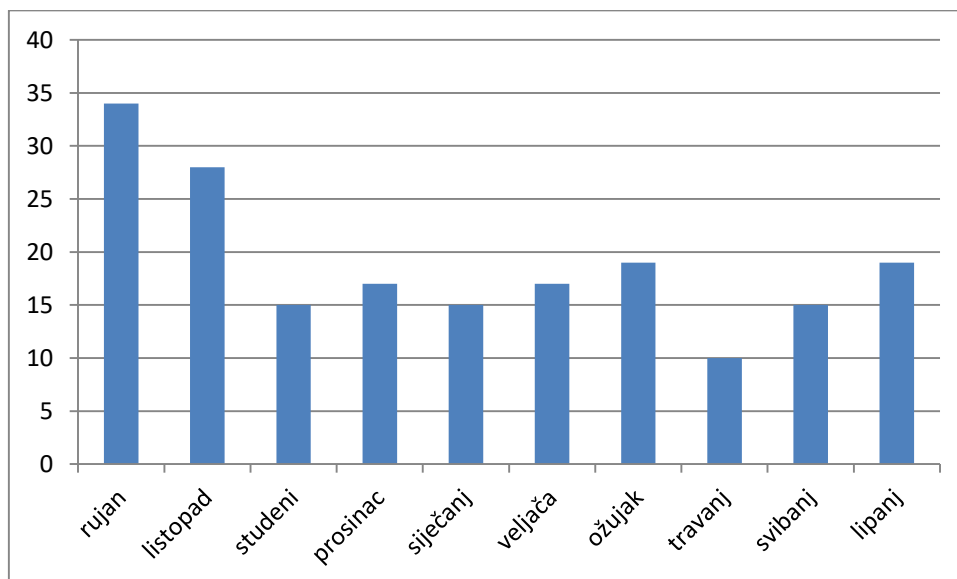

Graf 8. Prikaz najčešćih prisutnih alergena

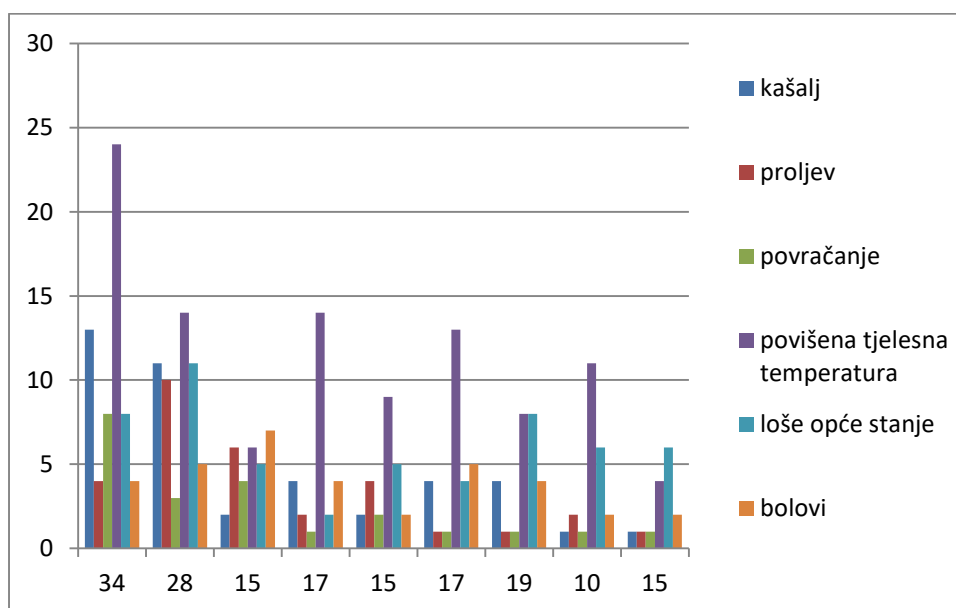
Važnost zdrave prehrane u odgojnim skupinama kontinuirano je promovirano kroz: planirane aktivnosti u neposrednom radu sa djecom, provođenjem projekta „Mi jedemo odgovorno“, nastavkom projekta „Živjeti zdravo u vrtiću“ obilježavanjem Dana kruha - Dana zahvalnosti za plodove zemlje na razini odgojne skupine te aktivnostima vezanim uz provođenje Plana djelovanja Eko vrtića.

4. SPOSOBNOST OTKRIVANJA AKTUALNIH, POTENCIJALNIH I TRAJNIH ZDRAVSTVENIH PROBLEMA DJETETA

Mjere zdravstvene zaštite djece u dječjim vrtićima provode se u skladu s Planom i programom mjera zdravstvene zaštite. Ukoliko se kod djece primijete simptomi zaraznih bolesti, dijete se izolira iz skupine. Ove pedagoške godine iz odgojnih skupina izolirano je 190 djece, a u najvećem broju slučajeva razlog je bila povišena tjelesna temperatura i loše opće stanje djeteta.

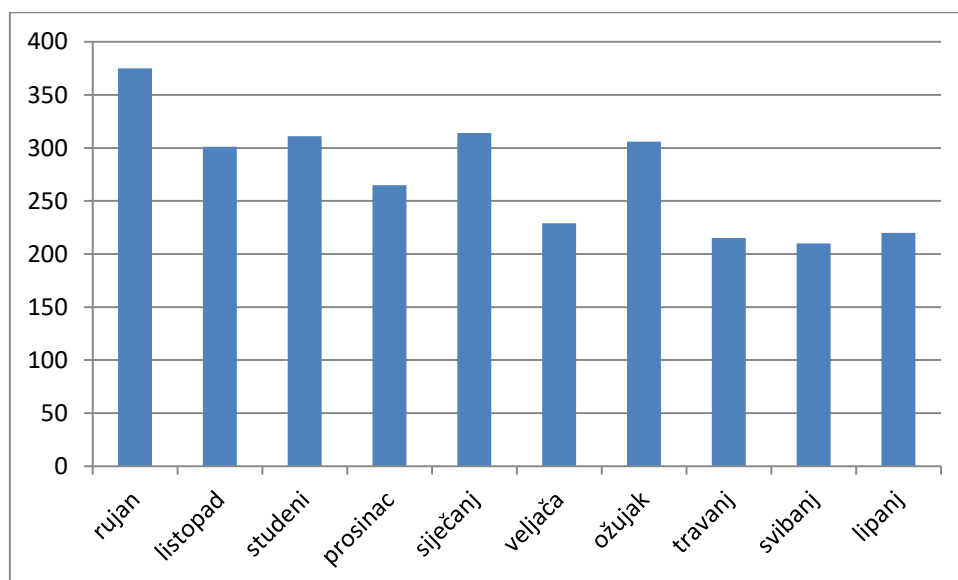

Graf 9. Prikaz izolacije djece iz odgojnih skupina kroz pedagošku godinu u periodu od rujna 2021. do lipnja 2022. godine

Graf 10. Prikaz razloga izolacije djece iz odgojnih skupina

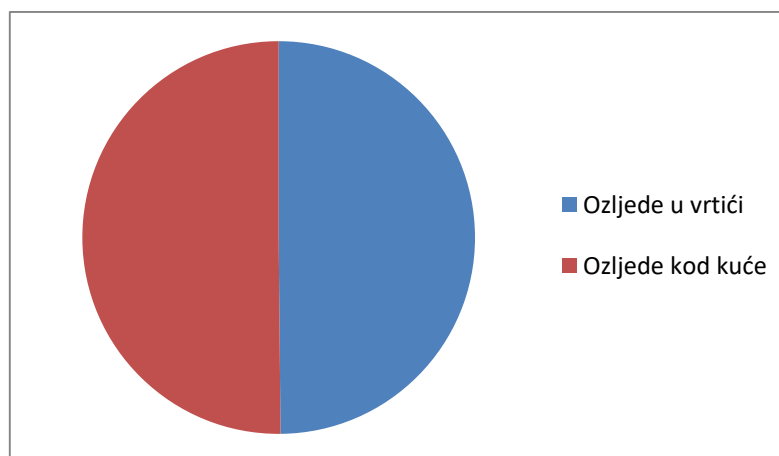
Uvidom u liječničke ispričnice kroz pedagošku godinu najčešći izostanci djece iz kolektiva su zbog akutnih infekcija donjeg dišnog sustava, djeca koja su izložena ili u kontaktu s prenosivom odnosno zaraznom bolesti Covid-19 te drugih bolesti uzrokovanih virusima.

Graf 11. Prikaz ukupnih izostanka djece iz vrtića kroz pedagošku godinu

5. PREVENCIJA OZLJEDA I RAZVOJ BRIGE ZA SEBE

Djeca se najčešće ozljeđuju u kući i oko kuće. Njihova pokretljivost omogućava brzu promjenu položaja i orijentacije tijela na površinu, a najčešći padovi događaju se udarcem o glavu, s obzirom da je glava najteža. Odgojitelji prilikom preuzimanja djeteta od roditelja, ukoliko primijete bilo kakvu ozljedu koja se desila kod kuće, roditeljima daju evidencijsku listu o ozljedi kod kuće. Ukoliko se ozljeda dogodila u vrtiću, odgojitelj je dužan ispisati evidencijsku listu ozljeda u vrtiću. Kroz pedagošku godinu praćenjem evidencijskih lista utvrđeno je da je 164 djece imalo ozljedu u vrtiću. Najčešće ozljede bile su na području glave. Utvrđeno je da su udarci najčešće bili u rub stola, garderobni ormar i sl. Ukupno ozljeda kod kuće bilo je 165, a njih osmero je zahtijevalo pomoć u zdravstvenoj ustanovi.

Graf 12. Prikaz ozljeda kroz pedagošku godinu u vrtiću i kod kuće

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

ORGANIZACIJSKI UVJETI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Upisi i ispisi u primarni program, Montessori program, cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika i program predškole.

Tablica 4. Dinamika upisa i ispisa djece

Rbr.	Odgojne skupine	Br. djece na kraju ped. god.	Upisani tijekom godine	Premještaj u drugu odg. skupinu	Ispisani tijekom godine
1.	TIGRIĆI	11	0	0	0
2.	LAVIĆI	12	5	3	0
3.	ZEBRICE	12	4	0	0
4.	JEŽIĆI	15	1	0	1
5.	PUŽIĆI	15	0	1	1
6.	LASTAVICE	15	0	0	0
7.	JABUČICE	13	1	1	1
8.	PTIČICE	20	0	0	0
9.	ZEČIĆI	19	0	0	0
10.	PRSTIĆI	18	0	0	1
11.	MAŠNICE	21	0	0	1
12.	ZVJEZDICE	22	0	0	0
13.	OBLAČIĆI	23	0	0	1
14.	KOALE	22	0	0	0
15.	ELMERI	21	4	0	1
16.	KRUŠKICE	19	0	0	0
17.	BUBAMARE	24	0	0	1
18.	ŠAPICE	23	0	0	0
19.	KRIJESNICE	21	0	0	0
20.	MEDEKI	25	0	0	1
21.	RIBICE	26	0	1	1
22.	BALONČIĆI	27	0	0	0
23.	ISKRICE	24	0	0	0
24.	PREDŠKOLA	25	2	0	0
25.	MAČKICE	23	0	0	0
26.	ŽIRAFICE	22	0	1	0
27.	SUNČEKA	14	0	0	0
28.	SLONIĆI	13	7	0	0
29.	ŽABICE	19	0	0	0
30.	BRODIĆI	22	1	0	0
31.	PANDICE	26	0	0	0
32.	VJEVERICE	24	0	0	0

Program predškole s provođenjem je započeo 8. studenog 2021. godine, a završio 31. svibnja 2022. godine. Programom je obuhvaćeno 25 djece u dvije odgojne skupine. Program se provodio dva puta tjedno u trajanju od 3,5 sata, po prvi puta u prijedodnevima, u vrtićkim prostorijama objekta Radosti 2.

Kurikulum predškole (NK, 2014.) temelji se na istim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića te ne sadrži elemente „školifikacije“ u bilo kojem obliku. Program za djecu predškolske dobi u godini prije polaska u školu osmisli smo na način da svakom djetetu pružimo minimum organiziranog izvanobiteljskog odgoja i obrazovanja. Stoga se, odgojno-obrazovni rad s djecom planirao cjelovito (tematski, projektno), vodeći računa o kontekstualnim uvjetima (okruženju) s ciljem stjecanja raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece.

Planirani su poticaji i aktivnosti koji su proizlazili iz odgojno-obrazovnog procesa programa predškole, osluškujući potrebe i interese djece, prema uočenim potrebama od strane odgojiteljice i stručnog tima. Djeca odgojnih skupina "Delfini" i "Pčelice", programa predškole, aktivno su sudjelovala u aktivnostima primarnog programa koji proizlaze iz Godišnjeg plana i programa za pedagošku godinu 2021./2022. i Kurikuluma vrtića za pedagošku godinu 2021./2022., a vidljive su u ovom dokumentu pod poglavljem IV. i podnaslovom „Unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada“. Program je provodila odgojiteljica zaposlena kao voditeljica programa predškole.

Kraći program ranog učenja stranog jezika ove pedagoške godine nije organiziran zbog pandemije COVID-19.

STUDENTSKA PRAKSA

Tijekom pedagoške godine 2021./2022. kao vježbaonica za praktično osposobljavanje studenata za rad s djecom predškolske dobi organizirali smo studentsku praksu sukladno uputama i metodičkim zadaćama koje su studenti dobili na fakultetu, poštujući higijensko-epidemiološke mjere zbog pandemije COVID-19. Po završetku studentske prakse, a prema rasporedu boravka u odgojnoj skupini, studenti predaju pripreme i dnevnik prakse stručnoj suradnici pedagoginji nakon čega se prikupljenim potpisima potvrđuje da je studentica obavila studentsku praksu (original potvrda se predaje studentu, a fotokopija ostaje u vrtiću). Studentima je omogućena posudba stručne literature (1759 naslova) iz vrtićke knjižnice, koju koriste. Studentice su u našem vrtiću obavile studentsku praksu na način da su poštivale smjernice Provedbenog plana Dječjeg vrtića Radost, kao i mjere koje su na snazi. Od dokumentacije, studentice su bile obvezne evidentirati zdravstveno stanje do sada, kao i tijekom studentske prakse, na sljedeće obrasce: „Tjedna evidencija o zdravstvenom statusu studenta“ (svakodnevno mjerenje tjelesne temperature) i „Upitnik za studente/ice“ (Izjava da studentice nisu bolovale od COVID-19). Studenticama s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta studentsku praksu vode stručne suradnice defektologinja i logopedinja.

Tablica 5. Studentice koje su obavile studentsku praksu i volontiranje u DV Radost

Fakultet	Godina studija	Red./Izvanred. studij	Broj studenata
Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, Zagreb	1. godina studija RPOO	RED.	1
		IZV.	0
	2. godina studija RPOO	RED.	0
		IZV.	0
	3. godina studija RPOO	RED.	1
		IZV.	1
	1. godina DRPOO	RED.	3
		IZV.	1
Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Petrinji	1. godina studija RPOO	RED.	0
		IZV.	0
	2. godina studija RPOO	RED.	1
		IZV.	3
	3. godina studija RPOO	RED.	0
		IZV.	1
UKUPNO	/	/	12

ODGOJITELJI - PRIPRAVNICI:

Ove pedagoške godine u našoj ustanovi stažiraju četiri odgojiteljice-pripravnice koje će polaganje stručnog ispita realizirati tijekom pedagoške godine 2022./2023. Tijekom pripravničkog staža održavaju se dva komisijska uvida u rad odgojiteljica-pripravnica i to uz prisustvo članova Povjerenstva za stažiranje (ravnatelj, mentor, stručni suradnik). Odgojiteljice-pripravnice su aktivne članice online internih stručnih aktivna koji su organizirani unutar ustanove od strane stručnih suradnica i zdravstvenih voditeljica kao i vanjskih stručnih skupova (Agencija za odgoj i obrazovanje i dr.). Po položenom stručnom ispitu odgojiteljice-pripravnice će na sjednici Odgojiteljskog vijeća (online ili uživo) prezentirati stručnu temu koju su proučavale tijekom pripravničkog staža. Pripravnicama je omogućena posudba stručne literature iz vrtičke knjižnice (1759 naslova), koju i koriste.

BITNE ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE:

1.Međuljudski odnosi u službi cjelokupnog razvoja djeteta

2. Potencijalne, prolazne i trajnije posebne potrebe djeteta

- a. Inkluzivni odgoj i obrazovanje
- b. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi
- c. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

BITNE ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE:

1. MEĐULJUDSKI ODNOSI U SLUŽBI CJELOKUPNOG RAZVOJA DJETETA

Veliki broj djece predškolskog uzrasta većinu svog vremena provodi u predškolskim ustanovama te tako obogaćuje svoj društveni svijet u interakciji s novim ljudima. Stoga odgojitelj, kao prva značajna odrasla osoba izvan obitelji s kojom je dijete uspostavilo stalnu vezu, ima snažnu i utjecajnu ulogu u životu djece osiguravajući djetetu njegovo prvo iskustvo učenja u grupi. Odnos između odgojitelja i djece ne samo da pozitivno doprinosi razvoju djeteta, već predstavlja ključnu odrednicu za socijalni, emocionalni i kognitivni razvoj djece, koji može podržati njihova iskustva učenja pružajući djeci ujedno socijalnu podršku i emocionalnu sigurnost u kojoj djeca mogu bolje organizirati i modulirati svoje emocije, učinkovito komunicirati s drugima i pouzdano istraživati mogućnosti unutar zajednice. U uvjetima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, svaki trenutak u kojem odgojitelj/djelatnici i djeca, kao i njihovi roditelji, komuniciraju jedni s drugima prilika je za razvoj pozitivnih odnosa (odgojitelj/djelatnik-dijete, dijete-dijete, odgojitelj/djelatnik-roditelj, roditelj-dijete). Kvalitetna komunikacija odgojitelja/djelatnika s djecom posebice se ogleda u njihovoj osjetljivosti za različite potrebe, interese, stilove i sposobnosti djece. Slušanje djece, kontakt očima i sudjelovanje u brojnim interakcijama jedan-na-jedan, licem u lice promoviraju sigurne međuljudske odnose. Odgojitelj predstavlja uzor i model ponašanja djeci rane i predškolske dobi. Radi se o mnoštvu svakodnevnih interakcija u kojima odgojitelji djeci uvijek iznova daju do znanja da im je stalo do njih, da ih vole, razumiju i poštuju te da je ustanova za rani odgoj mjesto zadovoljstva, pripadanja i kvalitetnih odnosa.

Zbog socio-ekonomskih promjena koje se događaju na globalnoj razini stavljeni smo pred nove izazove što zahtjeva drugačije, nove pristupe, poglede na situaciju, kontinuiranu fleksibilnost i prilagođavanje novim uvjetima. Situacija izazvana pandemijom COVID-19, kao i nepredvidive situacije kao što je bio potres, izazivaju različite reakcije i specifična ponašanja odraslih i djece. Djeca ne razumiju što se događa, ali osjećaju atmosferu i emocije. Ako su odrasli zabrinuti i tjeskobni, djeca će imati iste ili slične osjećaje. Dijete može imati specifična ponašanja uzrokovana stresnim situacijama. Pokazatelji da je dijete pod stresom različite su vrste nerealnih strahova, potištenost, poricanje ili „zamrzavanje“ emocija, pasivnost i osjećaj bespomoćnosti, agresivno ponašanje, stalan osjećaj umora ili dosade. Stoga je ove pedagoške godine osobit naglasak stavljen na praćenje socio-emocionalnog razvoja te na izgradnju pozitivnih međusobnih odnosa, razvoj komunikacije, empatije, prihvaćanja, asertivnosti, otpornosti i suočavanja sa stresnim situacijama ili događajima svakodnevnog života i izvanrednim stanjima uzrokovanim poremećajima socijalne ravnoteže i sigurnosti.

S obzirom na izazove s kojima se i djeca i odrasli svakodnevno susreću nužno je djecu poučavati životnim vještinama kako bi se što efikasnije suočavali sa svakodnevnim zahtjevima i stresnim situacijama. Jedan od alata koji pomaže u realizaciji navedenih zadaća je **Kurikulum otpornosti**. Kurikulum otpornosti prilagođen je djeci predškolske dobi, a nudi ključne alate za prevladavanje nedostataka i prepreka u razvoju uz korištenje osobne snage. Ciljevi Kurikuluma otpornosti su razvijati i poboljšati socijalno i emocionalno učenje djece te njihovu otpornost; poticati zdrave odnose te pozitivno i prosocijalno ponašanje djece; poticati mentalno zdravlje i dobrobit djece te poboljšati akademski angažman, motivaciju i učenje djece. Bit ovog kurikuluma je poučiti djecu vještinama koje su im potrebne da prođu „životne testove“ i da savladaju zapreke na svom putu odrastanja te potiče razvoj sposobnosti pojedinca da se suoči s nedaćama i da se nastavi razvijati unatoč njima. Stoga je ove godine naglasak stavljen na stvaranje psiholoških resursa koji će djeci pomoći prebroditi nepovoljne okolnosti i potaknuti rast i razvoj svakog djeteta pomoću kurikuluma otpornosti.

Preduvjet provođenja kurikuluma otpornosti je edukacija djelatnika uključenih u provedbu programa koja je realizirana prošle pedagoške godine. Kurikulum sadrži razne materijale kojima se odgojitelji koriste pri provedbi kurikuluma te su se aktivnosti s djecom provodile tijekom cijele pedagoške godine, uz manje prilagodbe materijala kako bi bio relevantniji i imao veći značaj za specifičan kontekst vrtića. U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako su primjenjivali elemente kurikuluma otpornosti koje su prilagođavali potrebama djece u svojoj odgojnoj skupini. Pri planiranju i realizaciji aktivnosti uvelike su im pomogli materijali iz Priručnika „Kurikul otpornosti za predškolsku i osnovnoškolsku dob“ koje su primjenjivali ovisno o potrebama djece i dinamici odgojne skupine. Teme koje su najčešće prorađivali bile su razvoj komunikacijskih vještina; uspostavljanje i održavanje zdravih odnosa, suradništva, empatije; razvoj pozitivnog mišljenja, poticanje pozitivnih emocija; rješavanje problema; osnaživanje i autonomija; izgradnja osobne snage; pretvaranje izazova u prilike; razvoj pozitivne slike o sebi; razvoj samoodređenja; suočavanje sa sukobima i prihvaćanje promjena. Navode kako su teme implementirali i u akcijsko istraživanje. Smatraju kako su primjenom kurikuluma otpornosti poboljšali socijalno i emocionalno učenje djece te njihovu otpornost, poticali zdrave odnose i prosocijalno ponašanje kao i svladavanje zapreka na putu odrastanja. Također navode kako im je kurikulum otpornosti pomogao u izgradnji osobne snage i sposobnosti u savladavanju izazova. Implementacija Nacionalnog kurikuluma ranog odgoja i obrazovanja (2014.) obveza je svakog vrtića, razvijajući odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum vrtića, kroz kontinuirani proces koji se obavlja postupno i sustavno kao rezultat zajedničkog promišljanja i rada svih dionika. Planiranje i djelovanje u odgojno-obrazovnom procesu bilo je prožeto vrijednostima kao što su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Dok je osnaživanje kompetencija (NKROO, 2014.) bila okosnica razvoja, osobito razvoja samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi kroz komunikaciju na materinskom jeziku, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje te komunikacija na stranom jeziku.

Kvaliteta odgojno-obrazovnog rada Ustanove je rezultat promišljenog, a ne slučajnog djelovanja, stoga je potrebno kontinuirano osvještavanje postojeće prakse, uočavajući dobre primjere, otkrivajući kritične točke te usmjeravanje ka otklanjanju prepoznatih nedostataka (Slunjski, 2012.).

Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa omogućilo nam je da produbimo svijest o razvoju svakog djeteta te je pomoglo pri odabiru primjerenih strategija za podupiranje razvoja i učenja svakog djeteta (Katz, 1998.). Navedena dokumentacija je bila polazna točka pri pripremi individualnih razgovora s roditeljima, online roditeljskih sastanaka te pripremi prezentacija (prikaz dobre prakse – „Unapređenje odgojno-obrazovnog procesa“ za online Odgojiteljsko vijeće i interne stručne aktive). Dokumentacija (portfolio odgojne skupine i/ili portfolio svakog djeteta i/ili obrazac za svako pojedino dijete) nam je omogućila kvalitetnije daljnje pažljivije promatranje, praćenje, refleksivno interpretiranje, a time i ostvarivanje kvalitetnog kurikuluma odgojne skupine u cjelini kao i samovrednovanje kao novi početak.

MATERIJALNI I ORGANIZACIJSKI UVJETI RADA

Tablica 6. Osvrti odgojitelja na materijalne i organizacijske uvjete rada

Objekt/kvart	Radost 1 - Jaslice – Lavići, Zebrice i Tigrići (s radom započeli 7.2.2022.)
Soba dnevnog boravka-navedite centre oformljene prema interesu djece	- u sobi dnevnog boravka oformljeni su osnovni centri: obiteljski centar, centar građenja, centar početnog čitanja i pisanja, likovni i manipulativni centar; tijekom godine izrađene su igre kojima su nadopunjavani postojeći centri, a koje su proizašle iz interesa djece - oformljeni centri prema potrebama i interesima djece: centar senzomotorike, likovni centar, centar „Promet“ - jedna jaslička skupina s radom je započela 7.2.2022., odgojiteljice su oformile osnovne centre, kontinuirano nadopunjavajući poticajima i materijalima kreiranim prema potrebama u interesu djece
Zadovoljni/ nezadovoljni	- odgojiteljice navode da su zadovoljne veličinom sobe dnevnog boravka, funkcionalnošću centara u odnosu na broj upisane djece, kao i s didaktikom koja u potpunosti zadovoljava djetetove potrebe - količina i kvaliteta didaktike u sobi dnevnog boravka je dobra - s obzirom da se radi o novoj jasličkoj skupini, sva su djeca po upisu u vrtić bila ne hodači, mogućnost izlaza na boravak na zrak, na jasličko dvorište kroz sobu dnevnog boravka i sanitarni čvor jasličkog kvarta uvelike je bio od pomoći te olakšavao izlazak - soba dnevnog boravka broj 1 je i prolaz u druge dvije jasličke skupine, u sanitarni čvor za djecu, za odgojitelje, prolaz u garderobni prostor koje koriste sve tri jasličke skupine i garderobni prostor za zaposlenike, u njoj se nalazi i izlaz iz jasličkog kvarta prema drugim prostorijama Ustanove. Iz navedenog, u fazi prilagodbe djece na vrtić to je predstavljalo veliki izazov (pri svakom otvaranju vrata za izlaz u garderobni prostor te vrijeme kada spremačice provode higijenske postupke, izazivalo bi nešto češći plač djeteta/djece te lančanu reakciju druge djece)
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- sanitarije i prostor garderobe primjereni su djeci jasličke dobi - djeci su tijekom dana dostupne čašice za konzumaciju vode - prostor je prilagođen jasličkom uzrastu djece - zajednički garderobni prostor: u dogovoru s ostalim kolegicama kvarta podijelili su se pripadajući ormarići svakoj skupini, koji su obilježeni simbolima kao i panoi, kako bi svaka skupina imala prostor za informiranje roditelja tzv. „Kutik za roditelje“ - zajednički sanitarni čvor: djeca skupine Tigrići koriste umivaonike za pranje ruku i zubi, dok se prematalica, koš za pelene kao i sav pripadajući potrošni materijal nalaze u sobi dnevnog boravka broj jedan. - zbog dnevnog ritma skupina, dogovoreno je kako će Tigrići dijeliti umivaonike sa skupinom "Zebrice", što jako dobro funkcionira
Zadovoljni/ nezadovoljni	- zadovoljne organizacijom provođenja vremena u zajedničkim prostorijama, fleksibilnošću svih sudionika; suradnja i dogovor s kolegicama iz druge dvije jasličke skupine je odlična - zadovoljne smo dogovorom s ostalim kolegicama oko korištenja zajedničkog prostora i pridržavanja dogovorenog

Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste centre oformili)	- vanjski prostor smo nadopunjavali ovisno o stupnju razvoja i interesima djece, ali i godišnjem dobu odnosno vremenskoj prognozi - prostor je prilagođen potrebama djece - opremljen toboganima, autićima, triciklima, ljuljačkama, kolutovi, lopte, stolove i stolice kako bi djeca mogla listati slikovnice i crtati te spužve i prostirke koje su bile od pomoći za djecu koja još samostalno ne hodaju - kako više vremena provodimo na boravku na zraku, započele smo s provođenjem likovnih aktivnosti, kocke, slikovnice
Zadovoljni/ nezadovoljni	- organizacijom i dogovorom u vezi uređenja vanjskog prostora s ostalim kolegicama iz kvarta te sa urednošću prostora - suradnjom s kolegicama oko korištenja i pospremanja zajedničkog prostora, kao i sa tehničkim osobljem oko održavanja higijene vanjskog prostora - zadovoljne smo količinom igara, sprava i poticaja pomoću kojih djeca mogu istraživati okolinu; veliki dio dvorišta je zahvaćen hladom i zbog toga djeca u predviđeno vrijeme boravka na zraku mogu nesmetano uživati u igri, bez velike bojazni od sunčevog utjecaja
Objekt/kvart	Radost 1 - Mali kvart – Ježići, Pužići, Lastavice i Jabučice
Soba dnevnog boravka- navedite centre oformljene prema interesu djece	- osnovni centri: obiteljski centar, centar građenja, centar slikovnica, lutkarski centar, likovni centar, glazbeni centar, stolno-manipulativni centar i centar senzomotorike - centar „Liječnik“, centar „Promet“
Zadovoljni/ nezadovoljni	- prostor sobe dnevnog boravka je primjeren broju djece, kao i mnoštvo didaktičkih poticaja te poticaja izrađenih od strane odgojitelja - organizacijom prostora, funkcionalnošću centara s obzirom na dob djece opremile smo prostor prateći interes djece; prostor zadovoljava potrebe za kretanjem - djeca podjednako koriste sve centre - prateći interes djece tijekom pedagoške godine više puta smo uvodimo promjene u materijalni kontekst - odgojiteljice jedne odgojne skupine su nezadovoljne malim prostorom sobe dnevnog boravka što kod djece stvara nervozu i onemogućava potrebu za kretanjem jer je tijekom pedagoške godine dolaznost djece u skupinu s punim brojem upisane djece
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- postavljeni su simboli na ormarićima garderobe - dobra suradnja - organizacijom dnevnog ritma (odlazak u sanitarni čvor kao i odlazak na boravak na zraku)
Zadovoljni/ nezadovoljni	- urednošću prostora, svakodnevnom dezinfekcijom te prikladnošću za dob djece - zadovoljne smo kvalitetnom, pravovremenom, poticajnom i fleksibilnom suradnjom sa susjednim kolegicama
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti	- prostor je obogaćen različitim poticajima prilagođenima za igru djece (autići, tricikli, lopte, slikovnice, sredstva za igru u pješćaniku)

provodili, koje ste centre oformili....)	- oformljen je centar glazbe i obiteljski centar u vanjskom prostoru i dodani su poticaji za igru na ogradi (loptice, čunjevi, zvučne igračke) - prema potrebama djece zajedno smo formirali centre: a) obiteljski centar (vanjska kuhinja i kuhinja u kućici) b) centar slikovnica (fotelje od guma i razne slikovnice) c) glazbeni centar (bubnjevi, zvečke, pjesmice i brojalice) d) centar građenja i prometa (spužvaste kocke, autići, cesta) e) istraživačke aktivnosti (igre u pješćaniku, ubacivanje loptica u PVC cijevi, vučenje vozila od neoblikovanog materijala) f) tjelesne aktivnosti (sat tjelesnog vježbanja, jutarnja tjelovježba, poligon)
Zadovoljni/ nezadovoljni	- pomagali smo koja se nalaze na dvorištu, spravama za igru djece i međusobnom suradnjom u kvartu - vanjski prostor je siguran za dob djece i sprave su primjerene dobi djece
Objekt/kvart	Radost 1 - Veliki kvart – Ptičice, Zečići, Prstići, Mašnice, Zvezdice
Soba dnevnog boravka-navedite centre oformljene prema interesu djece	- osnovni centri: centar građenja, centar početnog čitanja i pisanja, centar slikovnica, likovni centar, glazbeni centar, stolno-manipulativni centar, obiteljski centar, centar scenskih igara - centar osame, centar prijateljstva, centar „Afrika“, centar „Frizer“, centar „Trgovina“, centar „Liječnik“, istraživački centar, centar „Promet“, centar „Mala matematika“, centar „Dvorac“, centar „Šuma“, centar „Higijena“
Zadovoljni/ nezadovoljni	- oformljenim centrima i organizacijom prostora jer su funkcionalni te omogućuju djeci osmišljavanje aktivnosti (samoorganizirajuće, samoinicirajuće) i pridonose njihovom kvalitetnom cjelokupnom razvoju - prepoznatim interesima i potrebama djece te kako su djeca funkcionirala u tim centrima - prostorno-materijalnim okruženjem, oformljenim centrima koji su djecu poticali na istraživanje, otkrivanje i zaključivanje - preglednošću sobe dnevnog boravka koja je omogućila kvalitetniju komunikaciju i organizaciju igre u manjim skupinama djece
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- prostor smo koristili prema mogućnostima koje nudi te poštujući dnevni ritam - hodnik koristimo za dijete s teškoćama koje s asistentom zadovoljava svoju potrebu za kretanjem (poligon prepreka, lopta) - prostor hodnika/hola smo koristili za dječje radove, plakate kako bismo roditeljima prezentirali igru, rad i življenje djece u vrtiću - simboliziranjem okruženja (odlazak u sanitarni čvor: pranje zubi, postupak pranja ruku i dr.) - početkom pedagoške godine bilo je potrebno nešto više tuta zbog odvikavanja od pelena

Zadovoljni/ nezadovoljni	- prostranošću hodnika - mogućnošću korištenja prostora (tjelesne aktivnosti, medijska kultura) - dobrom komunikacijom kolegica pri uređenju zajedničkog prostora - veličinom i organizacijom prostora garderobe, sanitarnog čvora i blagovaone, opremljenošću i blizinom kvartovske dvorane
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste centre oformili....)	- u dogovoru s kolegicama obnovili smo obilježene poligone na igralištu, s djecom provodimo razne sportske aktivnosti, igre s pjevanjem, elementarne igre - oformljen je obiteljski centar, likovni centar, centar slikovnica kao i centar građenja - u izradi je centar „Promet“ (cesta, benzinska postaja), oslikan je asfalt u svrhu raznih pokretnih igara, kao i sportskih igara - centar početnog čitanja i pisanja, igre u pijesku Prostor omogućava zadovoljavanje potreba djece i mogućnost provođenja raznih aktivnosti. - nadopunjavanje centara pedagoški neoblikovanim materijalom - osmišljavanje i provođenje društveno sportskih igara - centar "Tepih" za igru građenja i konstruiranja
Zadovoljni/ nezadovoljni	- prostranošću vrtićkog dvorišta - zadovoljni smo raznovrsnosti ponuđenih sadržaja boravka djece na dvorištu - za igru na boravku na zraku izrađena je kuhinja, dva šatora, stalak za likovne aktivnosti u suradnji s našim ekonomom, domarom i vanjskim suradnicima - oformljenim centrima: likovni centar, centar „Promet“, centar „Slikovnica“, obiteljski centar, kao i suradnjom s drugim kolegicama u obogaćivanju igara za vrijeme boravka na zraku - dobivenim spremnicima za pohranu igračaka, bogatstvom ponuđenih sprava i pomagala - u potpunosti smo zadovoljne vanjskim prostorima - kasniji izlazak na boravak na zrak ne omogućuje nam uvijek korištenje dogovorenog prostora i sprava posebno u toplijim mjesecima (zaštita od sunca). - nastaviti s poštivanjem dogovora oko pospremanja igračaka po završetku igre na boravku na zraku
Objekt/kvart	Novi kvart – Oblačići, Koale, Elmeri, Kruškice, Bubamare, Šapice, Krijesnice
Soba dnevnog boravka- navedite centre oformljene prema interesu djece	- uz osnovne centre prema iskazanom interesu djece dodali smo: centar „Liječnik“, centar „Trgovina“, Centar praćenja vremena (mjeseci, dani, vrijeme, rođendani), Centar prirode (sadnja sjemenja, praćenje, bilježenje) centar "Svijet brodova", centar za istraživanje „Svjetlost“, centar „Frizer“, - proširivanje postojećeg obiteljskog centra s poticajima za samoiniciranu igru "Na pikniku", "Pečemo roštilj",... - centar „Restoran“, centar „Lego centar“, centar „Brod“ - centar „Znamenitosti svijeta“, Centar „Biljke“, centar „Čitaonica“,

	centar „Mali restoran“
Zadovoljni/nezadovoljni	- ujednačenom posjećenosti svih centara - svojim prostorom jer nam daje široki spektar mogućnosti kreiranja i realizacije raznovrsnih aktivnosti i sadržaja - s praćenjem interesa i potreba djece te uspješnim formiranjem centara aktivnosti koji su kod djece poticali samoorganiziranje u aktivnostima - iskorištenosti centra „Lego“ - kontinuiranim interesom djece za istraživačke aktivnosti, interesom roditelja koji s putovanja i izleta donose konkretne predmete, doniraju biljke i knjige za djecu kako bismo dodatno obogatili centre
	- ometajući faktor je ponekad bila buka, ali u dogovoru sa kolegama iz susjedne skupine i taj problem smo uspješno riješili (akustikom u sobi dnevnog boravka, te činjenicom da se čuju djeca iz obje skupine, što znatno otežava rad) - smatramo da je za sobu dnevnog boravka potrebno pribaviti nešto namještaja - malim brojem informacija i znanja o znamenitostima našega kraja i naše države (kod pojedine djece), pokušati promijeniti situaciju korištenjem konkretnih predmeta i formiranjem dodatnog centra
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- prostor je funkcionalan zahvaljujući dobroj raspodjeli namještaja i organizaciji provedbe kulturno - higijenskih navika (fleksibilnost kod odlaska u sanitarni čvor) - nije bilo potreba za prilagodbu s obzirom da je prostor u potpunosti odgovarao dječjim potrebama - poštivanje dnevnog ritma odgojne skupine i suradnja sa susjednim odgojiteljima pomogle su u zadovoljavanju djetetovih potreba. - zid ispred sanitarnog čvora je korišten za izložbu dječjih radova, u hodniku/garderobi je dodana spužvasta fotelja s ciljem povećanja sjedećih mjesta - korištenje simbolizirane okoline i uspješna suradnja sa susjednim skupinama rezultirali su zadovoljavanjem djetetovih potreba
Zadovoljni/nezadovoljni	- garderoba je zadovoljavajuće veličine, koristili smo i hodnik dok čekamo prijatelje - koristili smo garderobu u određenim situacijama kad smo imali zajedničke aktivnosti u kojima je bila važna tišina, npr. korištenje projektora, čitanje priča - s međuljudskim odnosima odgojitelja u kvartu po pitanju uređenja zajedničkog prostora s obzirom da zajedničkog korištenja nije bilo zbog poštivanja higijensko-epidemiološkim mjerama zbog Covid-19 - suradnja s kolegicama susjednih skupina je bila izvrsna - kvalitetnom, otvorenom i pravovremenom komunikacijom uživo i online s odgojiteljima susjednih skupina
	- s obzirom da su dvije odgojne skupine koristile sanitarni čvor, isti smo koristile po principu podgrupa i fleksibilno - potrebno je brže rješavanje poteškoća (npr. u sanitarnom čvoru)
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste	- koristili smo vrtićko dvorište, „Eko park“ (eko staza, jezerce) i „Zdravo park“ (voćnjak i povrtnjak) - koristili smo travnati dio za formiranje nogometnog igrališta s golovima te za

centre oformili....)	igru tenisa, stazice za likovno izražavanje i igre s kretanjem, prostor pješčanika obogatili smo neoblikovanim materijalom što je omogućilo različite istraživačke aktivnosti djece - najčešće provedene aktivnosti bile su vezane uz natjecateljske igre, elementarne igre, istraživačke aktivnosti (skupljanje i promatranje mrava, koji još uvijek privlače pažnju), igre loptom - započete aktivnosti u sobi dnevnog boravka, na inicijativu djece, preselili smo igru i poticaje na boravak na zrak: „Pečenje roštilja“, „Na pikniku“, „Putovanje“... - ponuđeni poticaji ovisno gdje taj dan boravimo na našem vrtićkom dvorištu: crtanje kredama, igra balonima, elementarne igre, istraživačke igre u pješčaniku, pokretne igre s pjevanjem, igre loptom, igre na poligonima, štafete i sl. - prostor terase je korišten za likovne aktivnosti tijekom boravka na zraku - centri: „Zdravo park“ (povrtnjak-sezonski radovi), sportske igre na travnjaku, likovna radionica u „Zdravo parku“, glazbene igre u sjenici „Eko-parka“ - s djecom dogovaramo mjesto i način igre na dvorištu, korištenje i pripremu igračaka te pospremanje na dogovoreno mjesto
Zadovoljni/ nezadovoljni	- raznolikošću biljnog svijeta koji nas okružuje što smo iskoristili za upoznavanje prirode (imenovanje vrsta, plodova, sadnja, korištenje alata i opreme za povrtnjak) - priroda je bila izvor ideja i za razne imitativne igre (piknik, roštilj, kuće, slastičarna, vulkan) - zadovoljne smo zbog nabavke zaštite za pješčanike - s količinom prostora, hladovine, uređenošću prostora te količinom igrala i igračaka dostupnih djeci - samoiniciranim igrom djece i prenošenjem iz unutarnjeg u vanjski prostor - suradnjom s ostalim skupinama oko korištenja prostora za igru, zajedničkom igrom djece različitih skupina - terasa novog kvarta – iskazana je potreba za natkrivanjem ostatka terase ispred soba dnevnog boravka broj 13, 14 i 15 (boravak tijekom sunčanog, ali i kišnog vremena - lagane kiše) - potrebno je bolje zaliti pješčanike i postaviti nisku ogradu kako djeca ne bi pijesak raznosila po dvorištu, kao i oko stabilca na brijevu - potrebno je zamijeniti stare i dotrajale sprave, kao i veliki drveni stol
Objekt/kvart	Radost 2 – Medeki, Ribice, Balončići, Iskrice, Predškola-Delfini i Pčelice
Soba dnevnog boravka-navedite centre oformljene prema interesu djece	- uz osnovne centre u sobi dnevnog boravka prema interesu djece organiziran je centar za istraživanje „Klimatske promjene“ vezan za istoimeni projekt - Dječji vrtić „Zebrice“ koji je osnovan u sobi dnevnog boravka 3 u drvenom dvorcu, centar mirnih igara: puzzle karte, memori na katu dvorca, - obiteljski centar, centar građenja, centar početnog čitanja i pisanja, centar za dramsko scenske igre, centar za stolno manipulativne igre, centar društvenih igara, centar slikovnica, „Naša čitaonica“, „Naša knjižnica-radionica slikovnica“, centar „Liječnik“, centar „Frizer“, centar za igre pijeskom i vodom, - likovni centar, glazbeni centar, istraživačko manipulativni centar,

	- centar „Ured“, „Pošta“, „Banka“, „Trgovina“, centar „Škola“, centar „Matematika“, centar „Priroda“, dramski centar, centar prijateljstva, istraživački centar, centar izrađivanja scenskih lutaka
Zadovoljni/nezadovoljni	- zadovoljne jer djeca imaju pravo izbora da u manjim grupama istražuju, stvaraju, komuniciraju i tako rješavaju probleme, donose važne odluke, vježbaju, uče o razlikama, postaju samostalnija i uče sa svojim vršnjacima - zadovoljne smo s prostorom sobe dnevnog boravka kojeg smo oformili oslušujući potrebe i interese djece - postojećim i izrađenim poticajima i opremljenošću didaktikom - djeci smo nastojale osigurati stimulativno okruženje u kojem su imala slobodu istraživanja i stjecanja različitih znanja i razmjenu novih ideja prema vlastitim afinitetima - organizacijom prostora koji je omogućavao da su se sve aktivnosti mogle provesti - po stižavanju/smirivanju intenziteta COVID-19 soba dnevnog boravka se dodatno obogatila neoblikovanim materijalom - jedna odgojiteljica je nezadovoljna prostorom
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- prostor blagovaone korišten je za tjelesno vježbanje prema unaprijed dogovorenom rasporedu i za ne spavače za mirnu igru - prostor je primarno organiziran kao blagovaonica/prostor za tjelesne aktivnosti i prostor za mirne aktivnosti ne spavača; stoga i ne pruža mogućnost dodatnih intervencija - uređenje i obogaćivanje prostora, osiguravanje dovoljno mjesta za igru
Zadovoljni/nezadovoljni	- mogućnošću postavljanja raznih plakata vezanih za odgojno-obrazovni rad skupine - s obzirom da je naša soba dnevnog boravka prostrana i dovoljna za svakodnevne aktivnosti, zajednički prostor smo koristili za djecu ne spavače kako bi djeci kojoj je potreban odmor omogućili da se odmore u miru i tišini - Kako je iz male prostorije nastala soba dnevnog boravka - police ispred sobe dnevnog boravka 1 i 2 smo prenamijenili za potrošni materijal koji nam je zauzimao potrebit prostor - nezadovoljna kvadraturom sobe dnevnog boravka - premalim prostorom za tjelesno vježbanje sa skliskim pločicama - boravak programa predškole - za vrijeme doručka preveliki priljev roditelja i djece ostalih skupina kroz blagovaonu, zadržavanje roditelja dok djeca peru ruke
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste centre oformili....)	- koristili smo vrtićko dvorište prema dogovoru s ostalim skupinama, djeci su ponuđeni različiti materijali za igru: - istraživanje (voda, pijesak, kukci) - ekologija (briga o okolini, priroda) - stvaralaštvo (likovno, glazbeno, dramsko) - motoričke- sportske aktivnosti (razni poligoni, nogomet, graničar, školica, preskakivanje užeta, prometni poligon) - centar ispred sobe dnevnog boravka (obiteljski centar, centar „Voda“)

	- postavljanjem sprava za koje su djeca zainteresirana	
Zadovoljni/ nezadovoljni	- velikom količinom hlada na našem vrtićkom dvorištu, dovoljno sredstava za igru - u "idućem" periodu još više koristiti prirodni i otpadni materijal za razvoj kreativnih sposobnosti - iskazala se potreba za što dosljednijim poštivanjem dnevnog ritma odgojnih skupina odnosno vremena ulaska i izlaska djece na vrtićko dvorište Potrebno je nabaviti par ljuljačaka, obnoviti postolja na vrtuljcima i spremištima.	
Objekt/kvart	Gorica Svetojanska	Cvetković
Soba dnevnog boravka-navedite centre oformljene prema interesu djece	- centar početnog čitanja i pisanja, stolno - manipulativni, obiteljski centar, likovni centar, centar građenja, glazbeni centar, centar slikovnica - centar „Trgovina“	- centar tjelesnih aktivnosti, obiteljski centar, centar građenja, manipulativni centar, likovni centar, centar kazališta i dramatizacije, glazbeni centar - centar „Mala čitaonica“, centar „Liječnik“, centar „Trgovina“, centar „Mala škola“, centar „Frizer“
Zadovoljni/nezadovoljni	- centri aktivnosti prate potrebe i interese djece - zadovoljne smo dobrom organizacijom centara	- s veličinom prostora, rasporedom centara, rasporedom sanitarnog čvora i izdvojenom garderobom - potrebno je nabaviti dodatne didaktike za djecu mlađu od 3 godine
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- prostor koristi jedna odgojna skupina	Zadovoljne smo veličinom i rasporedom prostora
Zadovoljni/nezadovoljni	- zadovoljne smo jer je centar slikovnica korišten na više načina te je igra prerasla u simboličku igru „Knjižnica“.	
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste centre oformili)	- zadovoljne smo što smo ove pedagoške godine dobili nova igrala za boravak na zraku čime smo dodatno upotpunile igre na dvorištu	- veličinom prostora koja je adekvatna po kvadraturi za broj djece
Zadovoljni/Nezadovoljni	- i dalje je dvorište puno automobila, kosina i asfalt što nam otežava provođenje nekih aktivnosti	- manjak hladovine, trebalo bi zasaditi drveće koje bi u slijedećem periodu omogućilo hladovinu i zaštitu od sunca
Navedite način prilagodbe prostora potrebama djece	- u hodniku garderobe formirale smo centar „Slikovnica“ koji se svakodnevno koristi	Soba dnevnog boravka: S veličinom prostora, rasporedom centara, rasporedom sanitarnog čvora, izdvo-

ce:	- garderoba nam služi kao svojevrstan izložbeni prostor za djecu, roditelje i druge dionike	jenom garderobom Zajednički prostor: Prateći potrebe i interese djece prilagođavali smo prostor. Vanjski prostor: Centre smo razvijali povezujući ih s tjednim temama s obzirom da prostor dijelimo sa školarcima, a poticaje smo svakodnevno pospremali u „Limenka“
Objekt/kvart	Gornji Desinec – Sunčeka, Slonici, Žabice, Brođići, Pandice i Vjeverice	
Soba dnevnog boravka-navedite centre оформljene prema interesu djece	- оформili Eko patrolu, centar „Emocije“, centar „Cvjetni kutak“, „Vrtni centar“, centar „Liječnik“, centar „Tržnica“, centar „Pošta“, centar prijateljstva, centar „Mala teretana“, centar „Trgovina“ - istraživački centar - centar raznovrsnih igara (u prostoru garderobe, za djecu koja ne spavaju) - od osnovnih centara: centar građenja i konstruiranja, obiteljski centar, stolno-manipulativni centar, likovni centar, centar slikovnica, dramski centar	
Zadovoljni/nezadovoljni	- prostornom organizacijom i materijalnim kontekstom koji je djeci omogućio aktivno istraživanje i stjecanje znanja te osmišljavanje samoorganizirajućih i samoinicirajućih aktivnosti -oformljenim centrima kojima smo djeci omogućili aktivno istraživanje i stjecanje znanja, iskustva i spoznaja te spoznavanje sebe, svojih prijatelja, pripadnost skupini Ometajući faktori su nam bili visoki ormari koji su smješteni unutar sobe koji su otežavali preglednost, a izazov dijeljenje zajedničkog prostora s jaslicama.	
Zajednički prostori (hodnici, sanitarije, mogućnost njihove prilagodbe potrebama djece)	- prostor hodnika i garderobe prilagođavan je potrebama odgojno-obrazovnog rada, a u skladu s Provedbenim planom ustanove (Covid-19) - оформljeni su centri aktivnosti koje je zbog veličine sobe dnevnog boravka bilo moguće оформiti u zajedničkom prostoru - u prostoru hodnika garderobe оформile smo centar za djecu koja ne spavaju - оформili smo centar za aktivnosti s kretanjem i glazbeni centar - u ovoj izazovnoj godini, zadovoljna sam prostornom organizacijom i materijalnim okruženjem, koji je djeci omogućio aktivno istraživanje	
Zadovoljni/nezadovoljni	- prilagođenošću i funkcionalnošću prostora te poštivanju dogovorenih pravila - оформljenim centrom u zajedničkom prostoru (provođenje tjelesne i zdravstvene kulture) jer smo suradnjom i dogovorom s odgojiteljicama susjednih skupina te tehničkim osobljem omogućili djeci da zadovolje svoje potrebe i ostvare kvalitetne socijalne interakcije (kad su nam mjere vezane za COVID-19 to dopustile)	
Vanjski prostori (koje ste aktivnosti provodili, koje ste centre оформili....)	- korištenje prostora i sredstava za rad dogovarano je na nivou kvarta - djeci je omogućeno realiziranje tjelesnih, glazbenih, likovnih, istraživačko-spoznajnih i životni-praktičnih aktivnosti (igralište - sprave, pješčanik, poligon, likovni centar, centar građenja, povrtanjak) - korištenje vanjskog prostora dogovoreno je s odgojiteljima velikog kvarta -	

	djeci je omogućeno zadovoljavanje potreba za kretanjem i raznovrsnih aktivnosti: igre s pjevanjem, istraživačko-spoznavne aktivnosti, likovne aktivnosti... - oslikani dio vanjskog prostora igrališta potiče djecu na aktivnosti s kretanjem (razna vozila), na poštivanje pravila i dogovora oko korištenja istih. - tijekom cijele godine djeca imaju mogućnost za igru u pješćaniku, kao i crtati ili modelirati u likovnom centru - u dogovoru s odgojiteljicama kvarta koristimo prostor i sredstva za tjelesne, likovne, glazbene, istraživačke i životno-praktične aktivnosti - centar za igre vodom i pijeskom, likovne i glazbene aktivnosti, provedba različitih načina kretanja, baratanje raznovrsnim predmetima, likovni centar, poligoni, stolno manipulativni centar
Zadovoljni/ nezadovoljni	- suradnjom s odgojiteljicama u kvartu u dogovaranju korištenja prostora, a u svrhu zadovoljenja potreba djece za kretanjem i realizacijom planiranih aktivnosti - nabavom dodatnih materijala - lopte, vijače, obruči i igračke za pijesak - ovakvim načinom korištenja vanjskog prostora i dobrom suradnjom sa kolegicama susjednih skupina - predlažemo da se nekim spravama obogati vrtićko igralište pokraj vrta kako bi se i na tom prostoru djeci omogućilo kvalitetno zadovoljavanje potrebe za tjelesnim aktivnostima - načinom korištenja vanjskog prostora u dogovoru s odgojiteljicama u kvartu (u vezi pospremanja) te samim uređenjem terase vrtića i to što smo ponuđene materijale u mogućnosti ponuditi tijekom cijele godine radi funkcionalnosti prostora - sprave, rekviziti i materijali za igru prilagođeni dobi djece, kao i suradnja s odgojiteljicama kod odlaska djece u sanitarni prostor - potrebno je pribaviti klupice i stolove za provođenje likovnih i manipulativnih aktivnosti, potrebno je zamijeniti pojedina dotrajala vozila

U kojoj mjeri vam je dokumentiranje u obliku portfolia skupine pomoglo pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine? Odgojitelji navode:

- „Koristilo nam je u praćenju kontinuiteta u pojedinim periodima kao i na podsjećanje na ostvarene zadatke i aktivnosti.“
- „U velikoj mjeri pomaže pri kreiranju kurikuluma skupine jer dokumentiranje pomaže u praćenju razvoja djece i daje smjernice za daljnji rad.“
- „Zasigurno je, u velikoj mjeri pomoglo jer djeca i odgojitelji zajedno kreirajući portfolio kreiraju i kurikulum odgojne skupine jer nam je dao smjernice za daljnje planiranje.“
- „Pomoglo je pri zajedničkoj refleksiji te odabiru primjerenih strategija za daljnje poticanje razvoja djece u skupini.“
- „Prateći iskorištene situacijske poticaje, pomoglo nam je pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine i portfolia.“
- „U pripremi roditeljskih sastanka.“

- „Ovogodišnji portfolio smo napravili u formi prezentacije, te smo ga koristili za prezentaciju rada roditeljima, a isprintanu verziju koriste i djeca kao podsjetnik na provedene aktivnosti. Dakle, on je više zapis realizacije ostvarenoga nego pomoć kod kreiranja kurikuluma.“
- „Kao podsjetnik na provedene aktivnosti nam je portfolio skupine uvelike pomogao te smo roditeljima pomoću portfolia prezentirali svoj rad.“
- „Dokumentiranje nam je pomoglo u planiranju aktivnosti i prostorno-materijalnog okruženja.“
- „Portfolio skupine pomaže nam u planiranju aktivnosti prateći interes djece, te njegovo širenje u različitim smjerovima (izrada tromjesečnog i tjednog plana).“
- „Dokumentiranje nam je pomoglo pri praćenju tijeka aktivnosti koje smo ove pedagoške godine provodile s djecom.“
- „Takvo dokumentiranje pružilo nam je pregled nad tijekom odgojno - obrazovnog procesa u skupini te je dio izvor ideja, ali i alat pri provedbi individualnih razgovora i roditeljskih sastanaka.“
- „Dokumentiranje u obliku portfolia pomaže nam da na jednom mjestu imamo uvid u cjelokupan razvoj sve djece u skupini od početka pedagoške godine. Uvidom u portfolio odgojne skupine prisjetimo se nekih interesa djece te nam olakšava daljnje planiranje razvojnih zadaća (aktivnosti i poticaja).“
- „U velikoj mjeri. Pomaže nam pri planiranju i nadogradnji postojećih sadržaja.“
- „Dokumentiranje u obliku portfolia nam je pomoglo u vidu planiranja aktivnosti, našoj zajedničkoj refleksiji, da osvijestimo kakvo je stanje bilo na početku pedagoške godine te u kojem ćemo smjeru dalje nastaviti.“
- „Dokumentiranje nam je u velikoj mjeri pomoglo pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine, boljem razumijevanju djeteta, njegovih interesa, ideja i kompetencija. Omogućuje nam bolji uvid u procese koji se događaju u odgojnoj skupini.“
- „Pomoglo nam je u planiranju aktivnosti za naredni period, ali i kao podsjetnik na provedene aktivnosti kojih su se djeca prisjećala listajući portfolio i razmjenjujući mišljenja.“
- „Pomoglo nam je pri promišljanju i dubljem sagledavanju interesa djece u svrhu daljnjeg planiranja aktivnosti.“
- „Nije nam pomoglo.“
- „Dokumentiranje u obliku portfolia produbilo nam je svijest o razvoju svakog djeteta i olakšalo odabir primjerenih strategija za podupiranje razvoja i učenja svakog djeteta. Portfolio kao sredstvo dokumentiranja omogućilo nam je i pažljivije promatranje, refleksivno interpretiranje, a time i kreiranje kvalitetnog kurikuluma odgojne skupine.“
- „Pomoglo nam je pri procjeni postignuća i kompetencija djece, stvaranja cjelovite slike o dječjim interesima, aktivnostima i mogućnostima.“
- „Korisno je jer su dostupni djeci, odgojiteljima i roditeljima.“
- „Dokumentiranje mi je pomoglo u odabiru primjerenih načina za odabir daljnjih poticaja za razvoj djece u skupini.“
- „U manjoj mjeri, više je pomoglo u prikazu provedenih aktivnosti.“
- „Pomoglo je pri boljoj samorefleksiji na održane aktivnosti i planiranju daljnjih aktivnosti.“

Na koji način ste provodili refleksiju, s kim i na koji način vam je pomogla? Odgojitelji navode:

- „Kad je u pitanju portfolio skupine bila je kratka refleksija s pedagoginjom. Smatram da bi on trebao pratiti rad u skupini pa bi morao iskazivati i posebnost iste.“
- „Refleksiju smo provodile povremeno, s kolegicom odgojne skupine, prateći djecu, razmjenjujući iskustva i zapažanja te dogovarajući daljnje korake.“

- „Refleksiju provodimo svakodnevno analizirajući situacije koje se dogode tijekom dana. Suradnja i zajedničko promišljanje odgojitelja partnera dovode do pronalaženja kvalitetnih rješenja. Također je važna dobra suradnja te razmjena iskustava s kolegicama u kvartu kao i sa stručnim suradnicima.“
- „S matičnom kolegicom, pedagoginjom kroz razgovor.“
- „Refleksija se provodila između odgojitelja skupine. Pomogla nam je da osvijestimo vlastite pogreške, razmijenimo iskustva te međusobnim osnaživanjem zajedno pronađemo rješenja za izazove koji su bili pred nama.“
- „Zajednička refleksija oba odgojitelja, promišljanje i nadograđivanje odgojno-obrazovnih sadržaja i aktivnosti pomogla nam je da zadovoljimo dječje interese i potrebe, te da realiziramo planirane razvojne zadaće.“
- „U razgovoru s kolegicom, odgojiteljima kvarta. Provodili smo je međusobnim razmjenama iskustava i informacija te kroz interaktivne online dogovore.“
- „Dobrom suradnjom odgojitelja skupine kontinuirano smo promišljale o primjerenim uvjetima za učenje djece te kroz zajedničke refleksije unaprijedile kvalitetu svog profesionalnog rada na dobrobit djece.“
- „Provodile smo s kolegicom iz skupine te kolegicama iz kvarta. Pomoglo nam je da sagledamo situacije s više gledišta.“
- „Provodili smo ju sa kolegicom iz skupine, kolegicama iz kvarta te pedagoginjom. Pomogla nam je u osvještavanju dobrih i loših postupaka u odgojno-obrazovnom radu.“
- „Međusobno, sa kolegama odgojiteljima u kvartu te s pedagoginjom.“
- „Refleksiju provodimo svakodnevno jedna s drugom, kao i sa ostalim kolegicama iz kvarta. Također, refleksiju smo provodili i sa pedagoginjom (uvid u portfolio, razgovor o provođenju akcijskog istraživanja, planiranje daljnjeg rada...). Refleksija uvijek pomogne, osvijestimo nešto čega nismo sami uvijek svjesni.“
- „Praćenjem interesa djece, dokumentiranjem, fotografiranjem, pomoglo nam je u osmišljavanju novih aktivnosti.“
- „Refleksiju smo provodile zajednički, a ponekad i s odgojiteljicama u kvartu. Radi specifične organizacije rada u kvartu, ponekad je bila potreba razmijeniti iskustva ili dati koji savjet, sugestiju ili viđenje. Refleksije su nam, ujedno, i bile smjernice za planiranje aktivnosti u daljnjem radu.“
- „Refleksija nam je pomogla u boljem razumijevanju djeteta i njegovih interesa, pomogla nam je da osvijestimo vlastite pogreške, kako mijenjati sebe i vlastitu praksu.“
- „S pedagogom - pomoć u organizaciji prostora, sugestije oko vođenja i izrade portfolia.“
- „Refleksiju smo provodile između odgojitelja skupine, odgojitelja kvarta i pedagoga. Pomogla nam je sugestijama, komentarima i prijedlozima.“
- „Refleksiju smo provodile međusobno, s kolegicama iz kvarta te s pedagoginjom. Pomoglo nam je u tome što smo svi imali podjednaka mišljenja.“
- „Refleksiju smo provodili s kolegicom iz skupine, sa susjednim kolegicama te s pedagoginjom. Pomogla nam je da steknemo uvid u vlastitu praksu i osvijestimo što je dobro, a na čemu još moramo raditi.“
- „Razgovarajući s mentoricom, objašnjavanjem.“
- „Refleksija je provedena s pedagoginjom i pomogla je u davanju smjernica pri izradi portfolia skupine te materijalnom okruženju sobe dnevnog boravka.“
- „Provodile smo ju s kolegicom iz odgojne skupine svakodnevnom razmjenom primijećenog, odrađenih aktivnosti, naših postupaka i dječje reakcije na iste. Također smo je provodile i sa stručnim ti-

mom (pedagog, edu.reh. i logoped) tražeći drugo mišljenje i sagledavanje naših mišljenja i naših procjena iz drugog kuta.“

- „Bilježenjem vlastitih nedoumica, kroz dijalog, raspravu s odgojiteljicama u skupini i kvartu te sa stručnim suradnicima.“
- „Refleksiju smo provodile međusobno, s kolegicama iz susjednih skupina/kvarata, te stručnim suradnicima. Refleksija nam je pomogla da u radu osvijestimo vlastite pogreške te nas motivirala na napredak i mijenjanje vlastite prakse, a sve u svrhu što boljeg razumijevanja djece.“
- „Refleksija se provodila između odgojitelja skupine, a i sa odgojiteljicama iz kvarta.“
- „Refleksiju smo provodili s našom pedagoginjom koja nam je uveliko pomogla sa savjetima za pisanje porfolia skupine i provođenju akcijskog istraživanja s obzirom na to da su obje odgojiteljice po prvi puta matični odgojitelji te se do tad nisu susretale s tim radnim zadaćama. Osim s pedagoginjom, refleksiju smo provodile i međusobno, analizirajući i promišljajući o vlastitoj praksi gradile smo znanja u samoj akciji.“
- „Razgovarajući s odgojiteljicama skupine, s drugim odgojiteljicama i pedagoginjom.“
- „Svakodnevno s kolegicom u odgojnoj skupini, s kolegicama u kvartu, povremeno sa stručnim suradnicima.“

Kurikulum odgojne skupine – samovrednovanje, prema navodima odgojitelja:

- „Kurikulum odgojne skupine je pratio zadaće cjelokupnog razvoja djece, ostvarenje postavljenih zadaća, osobito interese djece i njihove uključenosti u cjelokupni proces.“
- „Prikazuje sve bitne aktivnosti provedene kroz godinu kao i razvojne zadaće koje smo tim aktivnostima razvijali.“
- „Postavljene ciljeve koji su proizašli iz prepoznavanja i uvažavanja djetetovih potreba smo realizirali. Bilo je važno stvoriti okruženje koje je funkcionalno, sigurno i potiče interakciju i komunikaciju djece.“ – „Kurikulum naše skupine je način na koji živimo: poštujući prava djece u skladu s humanim vrijednostima, osobnost djeteta gdje djeca aktivno kreiraju kurikulum, a interakcija i komunikacija djece i odgojitelja je otvorena. Dobra suradnja i otvorena komunikacija s roditeljima također su pomogli pri kreiranju kurikuluma.“
- „Provodili smo samovrednovanje proučavajući fotografije i izjave djece i poboljšale vlastitu praksu mijenjajući metode i načine rada. Zadovoljne smo kako smo osluškivale potrebe i interese djece te na taj način djeci nudile razne aktivnosti, materijale i sl.“
- „Vodeći se ciljevima koje smo si zadali na početku pedagoške godine možemo reći da su u velikoj većini ostvareni uzevši u obzir ometajuće faktore između ostalog diskontinuitet rada skupine i negativne utjecaje šire društvene zajednice (COVID-19, potresi, rat u Ukrajini i dr.)“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše odgojne skupine. Praćenje, promatranje i dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa omogućilo nam je vidljiv napredak u području socio-emocionalnog razvoja djece.“
- „Zadovoljne smo s našim kurikulumom odgojne skupine jer prati cjelokupni razvoj djece. Zadovoljne smo jer smo slijedile potrebe i interese djece što je rezultiralo vidljivim napretkom jezično-govornih kompetencija kod djece. Utjecale smo na dječju sposobnost snalaženja i rješavanja raznovrsnih životnih situacija, sposobnost izražavanja vlastitog mišljenja, razvoj empatije i suradnje s vršnjacima.“
- „Trudili smo se realizirati sve predviđeno Godišnjim planom vrtića, vodeći računa o rokovima, te tome prilagođavali sve ostalo što smo mi smatrali važnim za obraditi s djecom kao i ono na što su nas djeca vodila svojim pitanjima iskazanim interesima. Mislimo da smo u tome bili uspješni.“

- „Vrlo je važno pratiti interese, potrebe i sposobnosti djece, kontinuirano istraživati, mijenjati, razumjeti, pratiti, dokumentirati odg.-obr. proces u skupini. U svom odg.-obr. radu smo odlučile kontinuirano promišljati, planirati, evaluirati kvalitetu našeg rada, a s djecom biti otvoreni za nova znanja i iskustva i djelovati u smjeru napretka na dobrobit djece.“
- „Smatramo da je kurikulum odgojne skupine kvalitetan, potaknut potreba djece, njihovim sugestijama i prijedlozima.“
- „Naš kurikulum prikazuje bitne aktivnosti provedene tijekom ove pedagoške godine, kao i razvojne zadaće koje smo nastojale tim aktivnostima razvijati.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom svoje odgojne skupine jer smo pratile i slijedile potrebe i interese djece, a u portfoliju odgojne skupine se vidi tijek provedenih aktivnosti.“
- „Smatramo da je kurikulum naše skupine bogat, ispunjen idejama i da je uspio obuhvatiti gotovo sve aspekte koje obuhvaća život i rad jedne odgojne skupine.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše odgojne skupine, slijedile smo i pratile potrebe i interese djece od prvog dana u skupini.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše odgojne skupine. Praćenjem, promatranjem i dokumentiranjem odgojno- obrazovnog procesa, vidljiv je napredak u jezično- govornom razvoju te razvoju neovisnosti i samostalnosti u obavljanju osobne higijene te kontroli fizioloških potreba.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše skupine jer smo slijedile interese i potrebe djece te stvarale kvalitetno i poticajno okruženje.“
- „Svojim radom osiguravale smo izazove koji su omogućavali raznolika iskustva uz koje su djeca stjecala znanja o svijetu koji ih okružuje, tj. razvoj temeljnih kompetencija, vještina, kreativnost, odgovornost, odnos prema sebi, drugima, okolini i dr.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše odgojne skupine jer je vođen interesima, potrebama i materijalnim okruženjem, čiji su su kreatori djeca.“
- „Proveden je i realiziran u onoj mjeri koliko su dozvoljavale specifične situacije u skupini.“
- „S kurikulumom odgojne skupine smo djelomično zadovoljni jer smatramo da smo ga mogle realizirati na drugačiji način.“
- „Dobar.“
- „Zadovoljne smo kurikulumom naše skupine gdje se vidi napredak djece.“
- „Smatramo da je naš kurikulum jako dobar jer smo se vodili kvalitetnom komunikacijom uvažavajući dijete kao osobu. Kvalitetan odnos s kolegicom pomogao je mijenjati i odnos s djecom i među djecom.“
- „Kontinuiranim istraživanjem, samovrednovanjem vlastite pedagoške prakse, stvaranjem kvalitetnih - poticajnih materijala, dobrom komunikacijom odgojitelja i zajedničko promišljanje oko organizacije prostora poštujući interese djece kako bi stvorili uvjete za suradničko učenje i razvoj različitih kompetencija s ciljem cjelovitog razvoja djeteta.“
- „Zadovoljne smo svim realiziranim aktivnostima i razvojnim zadaćama koje smo provele u svrhu poticanja cjelokupnog razvoja kod djece.“
- „Zadovoljne smo jer smo slijedile interese i potrebe djece, što je rezultiralo prepoznatljivošću našeg odgojno-obrazovnog rada.“
- „Praćenje, dokumentiranje i promatranje odgojno - obrazovnog procesa omogućilo mi je bolji uvid u aktivnosti djece, nakon što su bile obrađene te na bolje i kvalitetnije promišljanje.“
- „Smatramo da je kurikulum naše odgojne skupine pratio razvojne karakteristike djece jasličke dobi, njihove razvojne potrebe, ostale potrebe, ali i interese djece koje smo uvažavale i popratile odgovarajućim aktivnostima i igrama.“

- „Osmišljavajući provedene aktivnosti pratile smo interes i potrebe skupine. Imale smo i ometajućih faktora. Provedeno je prikaz svega toga.“
- „Zadovoljne smo planiram i ostvarenim zadaćama. Vjerujemo da na ovaj način praćenje rada možemo i dalje postići sjajne rezultate u poticanju djetetovog razvoja.“

Prijedlozi za iduću pedagošku godinu 2022./2023. prema navodima odgojitelja:

- „Nastaviti i dalje u istom smjeru, promatrati djecu i slijediti njihove potrebe te poticati cjelokupni razvoj svakog djeteta poštujući njegovu individualnost.“
- „Možda bi trebalo razmisliti o količini potrebnog dokumentiranja jer se neke iste situacije dokumentiraju i po nekoliko puta na različitim mjestima i to nam oduzima dragocjeno vrijeme koje bismo mogli posvetiti djetetu konkretno. Kad je u pitanju kontinuitet o kome stalno govorimo vrlo često ga prekidamo zadaćama i aktivnostima sa rokom i temama koje se momentalno ne uklapaju u ono što se radi u skupini pa zbunjuju i nas i djecu. A ako su neizostavne, molim vas, neka nam se daju konkretne upute i na vrijeme kako bi se isto moglo kvalitetno riješiti bez dodatnog stresa. Hvala u naprijed.“
- „Voljeli bi se više posvetiti individualnom praćenju djece i izradi razvojnih mapa.“
- „Manje projekata i zadataka, kako se ne bi gubili u površnosti. Da kvantiteta ne bude na uštrb kvalitete rada.“
- „Nastaviti tako i dalje. Vrlo je važna međusobna suradnja i uvažavanje kolegica koje zajedno rade u skupini.“
- „Nastaviti i dalje u ovom smjeru, praćenjem i dokumentiranjem.“
- „I dalje je potrebno osiguravati proživljavanje sličnih iskustva.“
- „Željeli bismo se uključiti u interni projekt „Kišni dan“. Jako nam se svidio način održavanja Olimpijade po kvartovima u dogovoru oko termina s kvartovskim kolegicama.“
- „Nastaviti se voditi dječjim interesima, aktivnostima i mogućnostima.“
- „Nastaviti raditi na ovaj način jer je djeci važan kontinuitet u praćenju njihovih interesa i odgovarati kvalitetno na njihove razvojne potrebe.“
- „Nastaviti s dosadašnjim dokumentiranjem odgojno - obrazovne prakse te umrežavanje odgojnih skupina unutar kvarta i/ili objekta s ciljem prepoznavanja izazova, razmjene iskustava, zajedničkog pronalaženja rješenja i međusobnog osnaživanja.“
- Smatramo da je naš stručni tim uložio puno truda i da na taj način možemo nastaviti samo dalje.
- „Nastaviti kao i do sada.“

Suvremeni trendovi profesionalnog razvoja odgajatelja odgojno–obrazovne ustanove, usmjereni su na razvoj istraživačkih i refleksivnih kompetencija i to u njihovom autentičnom socijalnom kontekstu, tj. samom vrtiću. Psiholog Kurt Lewin, začetnik akcijskog istraživanja drži da je akcijsko istraživanje temeljno socijalno istraživanje koje može dati dublje uvide, koje istodobno vodi neovisnosti, jednakosti, suradnji i uspostavljanju demokratskih odnosa, a to znači da može uzrokovati socijalnu promjenu. U praksi ovaj proces započinje utvrđivanjem postojećeg stanja prakse, na temelju kojeg se donosi odluka o općem planu akcije iz kojeg se izvode konkretni, praktično ostvarivi koraci i osmišljavaju načini praćenja njihovih učinaka. Prvi podatci tj. konkretne okolnosti (čiji se efekti mogu opisati i evaluirati) omogućavaju pripremu za novo planiranje koje se revidira te predstavlja temelj svakog novog koraka akcije (Slunjski, Kurikulum ranog odgoja, 2011.).

Akcijsko istraživanje je socijalni proces (traži odgovore na pitanja: mijenjamo li se sami, u odnosu s drugima, kako surađujem/o, kako radim/o s djecom, unapređujem/o li odgojno-obrazovni proces); omogućava participaciju (aktivno propitkuje vlastite kompetencije); praktično je i kolaborativno (propitkuje vlastitu komunikaciju s drugima i načine kako unaprijediti istu); emancipacijske je i kritičke prirode (pomaže pri oslobađanju od ograničenja od strane pojedinih neproduktivnih struktura); ono je refleksivne i dijalektičke prirode (pomaže istražiti realnost s namjerom da se promijeni, mijenjajući realnost u namjeri da ju istraži); Priručnik za samovrednovanje ustanova RPOO, 2012. Akcijsko istraživanje u funkciji unapređenja odgojno-obrazovnog rada i osnaživanja kompetencija odgojitelja potaknulo je uranjanje u dublje sfere osluškivanja, promatranja, dokumentiranja, samo/refleksije i samovrednovanja cjelokupnog procesa.

Što smo osvijestili provodeći akcijsko istraživanje u odgojnoj skupini i kako je to utjecalo na međuljudske odnose unutar skupine? Odgojitelji navode:

- „Cjeloživotno učenje, svjesnost da u svakom trenutku možemo naučiti nešto novo (i mi i djeca), napredovanje malim koracima.“
- „Rezultiralo je sve boljim odnosima kako između djece tako i djece i odgojitelja, a onda i napretkom svakog pojedinca.“
- „Omogućeno je djeci da budu sukreatori kurikuluma.“
- „Osvijestile smo da djeca uz pozitivno potkrepljivanje puno lakše savladavaju zadaće.“
- „Nastojale smo poticati pozitivan odnos i doprinos razvoju djeteta koji može podržati njihova iskustva učenja pružajući djeci socijalnu podršku i emocionalnu sigurnost.“
- „Još jednom osvijestili smo snagu i važnost osluškivanja i praćenja dječjih potreba i interesa te uz dječje i vlastite vještine i kreativnost.“
- „Osvijestile smo koliko je važno razgovarati, uvažavati mišljenja, prijedloge drugih - provodeći akcijsko istraživanje više smo počele slušati jedna drugu što je dovelo do kvalitetnijeg odgojno-obrazovnog rada u skupini.“
- „Ovim akcijskim istraživanjem osviještena je važnost poticajnog materijalnog okruženja za cjelokupan razvoj djeteta.“
- „Akcijsko istraživanje nam je pomoglo da kvalitetnije promišljamo odgojno - obrazovni rad i što kvalitetnije riješimo uočeni problem u skupini.“
- „Aktivno sudjelovanje u stvaranju poticajnog materijalnog okruženja po mjeri djeteta, spontano sudjelovanje u dokumentiranju odgojno obrazovnog procesa te uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala.“
- „Kroz ovu pedagošku godinu bilo je izuzetno izazovno provoditi akcijsko istraživanje zbog specifične situacije u skupini. Osvijestile smo da zajedničkom suradnjom te kompromisima možemo doći do cilja.“
- „Provodeći akcijsko istraživanje osvijestili smo koliko je važno dokumentirati i bilježiti kako bi pratili tijek istraživanja, važnost dobre suradnje, komunikacije i zajedničke refleksije s kolegicom.“
- „Provodeći akcijsko istraživanje u odgojnoj skupini osvijestile smo kako je bitno kontinuirano promatrati akcije djece te nas je ono dovelo do kvalitetnijeg formiranja materijalnog i organizacijskog okruženja. Kvalitetno materijalno okruženje je pak kod djece dovelo do novih samoorganiziranih aktivnosti koje su osnaživale aktivnu uključenost i kognitivni angažman djeteta.“
- „Osvijestili smo mogućnost rješavanja uočenog problema te unapređivanja prakse u skladu s autonomno postavljenim ciljevima što je poboljšalo međuljudske odnose unutar skupine.“

- „Provodeći akcijsko istraživanje s naglaskom na utjecaj prostorno-materijalnog okruženja na kvalitetu življenja djece u vrtiću osvijestili smo kako kvalitetnim oblikovanjem okruženja potičemo dijete na interakciju s prostorom i materijalima stavljajući naglasak na njegov istraživački potencijal. Štoviše, djeci je omogućeno da svoje aktivnosti samoorganizira te da surađuje s drugom djecom i odgojiteljem, stječući i razvijajući time različite kompetencije.“
- „Poticanje izgradnje pozitivnih međusobnih odnosa, empatiju i izražavanje emocija govorom, dovelo je do povezanosti skupine i čvršćih prijateljskih odnosa.“
- „Osvijestile smo da je dobra (poboljšana) komunikacija među odgojiteljima, a time i dobra podjela rada utjecala na veću efikasnost rada u skupini, rasterećenje pojedinog odgojitelja, a u službi kvalitetnije pripreme za rad, dokumentiranja i komunikacije s roditeljima. Često korištenje verbalne komunikacije, pjevanje uz dramatizaciju, pokazalo se kao dobra metoda uspostavljanja interakcije i fokusa za vrijeme buke nastale plačem u skupini. Na taj način vrlo je lako prekinuti lančane reakcije plača koji se javljaju sa svakom novom adaptacijom ili povratkom nakon dužeg izbjivanja što pridonosi boljoj atmosferi u skupini, lakšoj prilagodbi djece na prostor, jedni na druge te stvaranju povoljnih međusobnih odnosa.“
- „Osvijestili smo potrebu kontinuiranog aktivnog promatranja djece u spontanoj igri i međusobnim odnosima, važnost prepoznavanja vlastitih osjećaja, imenovanja istih i izražavanja osjećaja na prihvatljiv način.“

Dodatni alat koji doprinosi realizaciji navedenih zadataka svakako je i **stvaranje simboliziranog okruženja**. Proces stvaranja simboliziranog okruženja traje treću pedagošku godinu na nivou cijelog vrtića, a osim pripreme za upotrebu potpomognute komunikacije u odgojno-obrazovnom i edukacijsko-rehabilitacijskom radu sa djecom koja se radi složenih komunikacijskih potreba ne služe primarno govornim jezikom, služi pružanju dodatne podrške razvoju sve djece s ciljem potkrepljivanja razumijevanja, bržeg učenja, smanjivanja frustracije, olakšavanja tranzicija, jačanja socijalnih interakcija,... Stoga smo i ove pedagoške godine nastavili s izradom niskotehnoloških sredstava koristeći GRID 3 softver tj. sličica s dogovorenim simbolima te ih implementirali u odgojno-obrazovni rad kao podršku razvoju pozitivnih odnosa.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode kako smatraju da je simbolizirano okruženje važno i dobar je alat u provedbi odgojno-obrazovnog procesa koje svakodnevno koriste radi bolje i mirnije atmosfere te poštivanja pravila. Navode kako su nastavili simboliziranje okoline u svrhu boljeg razumijevanja pojmova s područja samozbrinjavanja, očuvanja zdravlja i pojačane higijene ruku, ritma dana. Dio odgojitelja smatra kako su djeca usvojila sve potrebne higijenske i praktične navike te im nije potrebna simbolička podrška već su poticana da promišljaju o tome što i kako trebaju učiniti. Odgojitelji također navode kako su ove pedagoške godine simbolizirali različite teme vezane uz kurikulum otpornosti kao što su prihvatljiva ponašanja djece, osjećaji, rješavanje konflikata, poticanje socijalne interakcije, a korisno im je bilo i prilikom provođenja aktivnosti u sklopu akcijskog istraživanja. Također navode kako su simbolizirali ponašanje u kriznim situacijama.

Praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno-materijalnog okruženja. Cjelokupni razvoj djece pa tako i socio-emocionalni razvoj pratit će se pomoću lista procjene koje su odgojitelji ispunjavali tromjesečno te trijažnim listama koje odgojitelji ispunjavaju na početku pedagoške godine. Odgojitelji su tromjesečno pratili ostvarivanje razvojnih zadataka u svojim skupinama te su samostalno izrađivali razvojni profil skupine i planirali aktivnosti i poticajno materijalno okruženje za buduće razdoblje. U cilju individualizacije programa odnosno prilagođavanja programa svakom pojedinom djetetu, odgojitelji su izdvojili djecu koja su postigla

niže rezultate u pojedinom razvojnom području te su za njih u narednom periodu planirali dodatne poticaje usmjerene na razvoj slabije ostvarenog razvojnog područja. Također su sagledavali i skupinu u cjelini te su planirali dodatne poticaje i za one zadatke koje većina skupine još nije u potpunosti savladala. Također, početkom pedagoške godine odgojitelji ispunjavaju trijažne liste kojima su izdvojili 34 djece sa odstupanjima u socio-emocionalnom razvoju. Odgojitelji su također detektirali i djecu kod koje su tijekom godine primijećena odstupanja ili promjene u ponašanju, a tijekom godine su također i roditelji tražili procjenu i savjetovanje kada su smatrali da postoji odstupanje ili promjena u ponašanju kod djeteta. Najčešći razlozi izdvajanja djece od strane odgojitelja su pretjerana povučenost, agresivnost prema vršnjacima, odraslima i predmetima, nesamostalnost, neadekvatno izražavanje emocija te slabija samokontrola. Najčešći razlozi traženja psihološke podrške od strane roditelja su razvod roditelja, poticanje razvoja samokontrole, postavljanje granica djetetu.

Provedene su opservacije djece u skupini, a ovisno o potrebama primijenjena su psihodijagnostička sredstva kao što je projektni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES), ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu, RTČ, ADHDT, CPM s ciljem utvrđivanja specifičnih potreba kod djece te osmišljavanja adekvatnih poticaja za pojedino dijete. Također je praćen cjelokupni razvoj djece s teškoćama u razvoju kao i djece upisane na opservacijski period (opservacija u skupini, primjena psihodijagnostičkih mjernih instrumenata) kako bi timskom procjenom utvrdili adekvatne metode poticanja razvoja djece. S odgojiteljima su provedene individualne konzultacije u cilju zajedničkog planiranja i osmišljavanja materijalnog okruženja te adekvatnih poticaja kao važnog temelja za pravilan socio-emocionalni razvoj djeteta te pružanje podrške u suradnji s roditeljima. Materijalno okruženje je kreirano i u dogovoru s djecom te su oformljeni i razni centri koji su pridonijeli socio-emocionalnom razvoju djece kao što su centar prijateljstva, obiteljski centar, centar osjećaja i centar osame, čime je stvorena mogućnost da djeca osvijeste emocije i raspoloženja u kojima se nađu, različitost sebe i drugih te zadovoljenje potrebe za osamom, pažnjom, rješavanjem konflikata. U osmišljavanju poticaja osobiti naglasak bio je na razvoju prepoznavanja i izražavanja emocija, sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvaćanja onoga što drugi čine, razvoju samostalnosti i neovisnosti u zadovoljavanju potreba, važnosti poštivanja pravila, čekanja i odlaganja zadovoljavanja želja. Naglasak je bio i na jačanju pozitivne slike o sebi, razvoju tolerancije i pozitivnog odnosa prema sebi i okolini, izražavanju mišljenja, zauzimanju za sebe, socijalnim vještinama. Realizirane su i različite aktivnosti stvaranja uzajamnog povjerenja, pripadnosti, timskog rada, pregovaranja i konstruktivnog rješavanja konflikata. Korišteni su raznovrsni poticaji kao što su kutija puna osjećaja, društvene igre, simboličke igre, umjetnički sadržaji, video sadržaji, a također su koristili i situacijske poticaje i konkretne primjere i događanja u skupini. Ove pedagoške godine se pojavila i potreba za dodatnom podrškom vezano uz zbivanja u Ukrajini s obzirom da su djeca iskazivala interes, a roditelji zabrinutost radi dječjih pitanja vezanih uz rat. Stoga su odgojitelji dobili materijal „Rat kroz oči djeteta“ s ciljem olakšavanja komunikacije s djecom i pružanja podrške roditeljima u adekvatnoj komunikaciji s djecom. S roditeljima su provedeni individualni razgovori s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija te usklađivanja obiteljskog i izvanobiteljskog odgoja, odnosno usklađivanja odgojnih postupaka i aktivnosti kako bi zajedničkim naporima potaknuli adekvatan socio-emocionalni razvoj djeteta.

2. POTENCIJALNE, PROLAZNE I TRAJNIJE POSEBNE POTREBE DJETETA

Prema Programskom usmjeranju (1991) posebne potrebe djeteta mogu se izražavati kao potencijalne, prolazne i trajnije.

Potencijalne posebne potrebe može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo određene tzv. rizične faktore (izvanjskog i/ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni ili postnatalni rizici (nedonošeno dijete, teški porod, bolest i dr.) ili su bila ili su još uvijek izložena nekim nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.). Takve potrebe može također imati i dijete u kojeg razina nekog aspekta razvoja bitnije odudara od ostalih ili se u nečemu znatno razlikuje od djece u grupi (sporiji motorni razvoj, izrazito živo dijete, s izrazitim sklonostima i interesima itd.), naglašen individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta u grupi garancija su usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja odgajatelja, tj. sprečavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe može imati svako dijete zbog očekivanih, razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. krizna razdoblja i pojave kao što je negativizam u trećoj i šestoj godini, fiziološko mucanje u trećoj i dr.). Prolazne posebne potrebe može pokazivati i dijete zbog traumatizirajućih događaja u njegovu životu (npr. smrt u obitelji, boravak djeteta ili roditelja u bolnici, rođenje sestre ili brata, polazak u vrtić, školu i dr.). Uz individualni pristup odgajatelja djetetu (koji se zasniva i na usmjerenjima drugih stručnjaka) te eventualno i terapiju može se uspostaviti nova ravnoteža između djetetovih potreba i mogućnosti.

Trajnije posebne potrebe ima dijete s teškoćama u razvoju, koje se upravo zbog njihove ozbiljnosti utvrđuju. To su urođena ili stečena stanja organizma koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućili izražavanje i razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Trajnije posebne potrebe ima i dijete koje se bez roditeljske brige duže odgaja u dječjem domu, bolnici i sl. Identificirana darovitost djeteta znači također trajniju posebnu potrebu i kao sve trajnije posebne potrebe određeni stručni pristup (tj. uz odgajatelja i angažiranost drugih stručnjaka).

a. Inkluzivna odgojno-obrazovna praksa – kontinuirani procesi prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe pojedinog djeteta s teškoćama u razvoju

Sukladno Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe u Dječjem vrtiću Radost se djeca s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, odnosno djeca s teškoćama i darovita djeca, uz osiguravanje specifičnih uvjeta uključena su u odgojno-obrazovne skupine s redovitim primarnim programom te u odgojne skupine s alternativnim odgojno-obrazovnim programom prema koncepcijama Marije Montessori, cjelodnevni programom ranog učenja engleskog jezika i programom predškole (za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja). Tim stručnjaka dječjeg vrtića kojeg čine matični odgojitelji, stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica i ostali članovi stručnog tima donose program uključivanja za svako pojedino dijete s teškoćama prilagođen njegovim sposobnostima, potrebama i interesima, odnosno opservacijski program i potom individualizirani odgojno-obrazovni program tj. osobni kurikulum. Navedeni programi se razlikuju i po svome trajanju, a dnevna uključenost pojedinog djeteta s teškoćama dodatno ovisi o procijenjenim mogućnostima zadovoljavanja djetetovih potreba tijekom boravka u vrtiću (psihofizičko stanje djeteta, njegove funkcionalne sposobnosti i potreba za podrškom), potrebama djetetovih roditelja (status roditelja njegovatelja, korištenje prava na dopust za

njegu djeteta s težim smetnjama, prava na rad do polovice punog radnog vremena ili pak rad oba roditelja na puno radno vrijeme), ali i objektivnim mogućnostima osiguravanja specifičnih uvjeta za pojedino dijete od strane naše ustanove kao što je uključivanje dodatnog (trećeg) odgojitelja ili pomoćnika u rad odgojne skupine u koju je uključeno dijete s teškoćama.

Za 80 djece u našem dječjem vrtiću (57 djece s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoće, dostupnom medicinskom dokumentacijom o utvrđenoj teškoći, mišljenjima i nalazima sustručnjaka iz vanjskih ustanova, kabineta ili udruga te za 23 djece sa zapaženim odstupanjima na različitim područjima razvoja od strane roditelja djece, odgojitelja i članova stručnog tima različitim postupcima uočavanja odstupanja) je tijekom ove pedagoške godine bilo potrebno provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka u sklopu neposrednog rada stručnog suradnika: rano otkrivanje - prepoznavanje odstupanja od razvojnih miljojaka, poteškoća u funkcioniranju u rizičnih čimbenika, edukacijsko-rehabilitacijska procjena, izrada edukacijsko-rehabilitacijskog mišljenja i preporuke, edukacijsko-rehabilitacijsko planiranje i programiranje kao sastavni dio individualiziranih odgojno-obrazovnih programa za pojedino dijete i provođenja individualnih edukacijsko-rehabilitacijskih programa, savjetovanje roditelja/skrbnika, odgojitelja i pomoćnika itd.

Tablica 7. Prikaz djece s teškoćama i zapaženim odstupanjima tijekom pedagoške godine 2021.-2022. obuhvaćene različitim edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima

Br	Spol	Dob	OVT	OST	Objekt vrtića	Program skupine	Boravak	Ind. program	Pomoćnik ili 3. odgojitelj
1	Ž	8-9	8	T	R 2	primarni	5	OK	+
2	M	7-8	9	T	R 3	primarni	10	OK	-
3	M	7-8	9	T	R 1	montessori	4	OK	+
4	M	7-8	5	T	R 2	primarni	10	OK	-
5	M	7-8	9	T	R 2	predškola	3,5	OK	+
6	Ž	7-8	10	L	R 5	primarni	7	redoviti	-
7	M	7-8	3	L	R 3	primarni	10	redoviti	-
8	M	7-8	7	L	R 3	primarni	10	redoviti	-
9	M	7-8	3	L	R 2	primarni	10	redoviti	-
10	M	7-8	3	L	R 2	primarni	10	redoviti	-
11	M	6-7	9	T	R 1	primarni	10	redoviti, potreba OK, ispis	-
12	Ž	6-7	9	T	R 2	primarni	5	OK	-
13	M	6-7	10	T	R 2	predškola	3,5	dodatne zdravstvene skrbi	+
14	M	6-7	10	T	R 3	primarni	10	redoviti, potreba OP, ispis	-
15	M	6-7	3	L	R 2	primarni	10	OK	-
16	M	6-7	3	L	R 3	primarni	10	redoviti	-
17	Ž	5-6	9	T	R 1	primarni	5	OK	-
18	Ž	5-6	9	T	R 1	primarni	5	OK	-
19	M	5-6	8	T	R 1	primarni	10	OK	+

20	M	5-6	9	T	R 1	primarni	7	OK i dodatne zdravstvene skrbi	+
21	M	5-6	9	T	R 2	predškola	3,5	OK	+
22	Ž	5-6	10	T	R 1	primarni	10	OP u tijeku	-
23	M	5-6	2	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
24	Ž	5-6	1	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
25	Ž	4-5	9	T	R 1	primarni	10	OK	-
26	M	4-5	9	T	R 3	primarni	4	OK	+
27	M	4-5	10	T	R 1	primarni	5	dodatne zdravstvene skrbi	-
28	M	4-5	10	T	R 1	primarni	6	OP, potom dodatne zdravstvene skrbi	-
29	M	4-5	9	T	R 4	primarni	5	OP u tijeku	-
30	Ž	4-5	8	T	R 3	primarni	6	OP, potom OK	-
31	M	4-5	8	T	R 3	primarni	10	redoviti	-
32	M	4-5	9	L	R 1	primarni	10	OK	-
33	Ž	4-5	1	L	R 3	primarni	10	redoviti	-
34	M	4-5	3	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
35	M	4-5	3	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
36	Ž	4-5	3	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
37	Ž	4-5	10	L	R 2	primarni	10	redoviti	-
38	Ž	4-5	9	L	R 1	primarni	10	IOOP	-
39	Ž	3-4	9	T	R 1	primarni	5	OP, potom OK	-
40	Ž	3-4	8	T	R 1	primarni	10	OK	+
41	M	3-4	9	T	R 1	primarni	10	OK	+
42	Ž	3-4	10	L	R 1	primarni	10	dodatne zdravstvene skrbi	-
43	M	3-4	3	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
44	M	3-4	2	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
45	M	3-4	10	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
46	M	3-4	3	L	R 1	primarni	10	OP u tijeku	-
47	Ž	2-3	10	L	R 1	primarni	10	OP, potom dodatne zdravstvene skrbi	-
48	Ž	2-3	6	L	R 5	primarni	10	OP, potom OK	-
49	Ž	2-3	6	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
50	Ž	2-3	6	L	R 1	primarni	10	OP, potom redoviti	-

51	Ž	2-3	6	L	R 1	primarni	10	OP, potom redoviti	-
52	M	2-3	2	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
53	M	2-3	6	L	R 1	primarni	10	redoviti	-
54	M	1-2	10	L	R 1	primarni	10	OP, potom redoviti	-
55	M	1-2	6	L	R 1	primarni	10	OP, potom redoviti	-
56	Ž	1-2	6	L	R 1	primarni	10	OP u tijeku	-
57	Ž	1-2	6	L	R 1	primarni	10	OP u tijeku	-
Br	Spol	Dob	Područje razvoja zapaženog odstupanja	Objekt vrtića	Program skupine	Boravak (sati)	Zaključak po provedenoj opservaciji	Pomoćnik ili 3. odg.	
58	Ž	6-7	pažnja, jezik i govor, komunikacija, motorika	R 4	primarni	10	upućena na timsku obradu	-	
59	M	6-7	jezik i govor, pažnja	R 2	primarni	10	upućen u obradu	-	
60	M	6-7	ponašanja, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-	
61	M	5-6	socijalna interakcija, komunikacija, pažnja, motorika	R 1	engleski	10	daljnje praćenje	-	
62	M	5-6	ponašanja, pažnja	R 3	primarni	10	daljnje praćenje	-	
63	M	5-6	ponašanja, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-	
64	M	4-5	jezik i govor, razumijevanje	R 1	primarni	10	upućen na obradu	-	
65	Ž	4-5	funkcije vida	R 1	primarni	10	upućena na obradu	-	
66	Ž	4-5	komunikacija, razumijevanje, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-	
67	M	3-4	jezik i govor, komunikacija	R 4	primarni	10	upućen na obradu	-	
68	M	3-4	ponašanja, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-	
69	Ž	3-4	izdvojena probirom	R 3	primarni	10	opservacija u tijeku	-	
70	Ž	3-4	izdvojena probirom	R 1	primarni	10	opservacija u tijeku	-	
71	M	3-4	izdvojen probirom	R 1	primarni	10	opservacija u tijeku	-	
72	M	2-3	jezik i govor, komunikacija	R 1	primarni	10	upućen na obradu	-	

73	Ž	2-3	jezik i govor, razumijevanje	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-
74	M	2-3	ponašanja, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-
75	Ž	2-3	jezik i govor, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-
76	M	2-3	jezik i govor, pažnja	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-
77	Ž	2-3	obitelj u nadzoru CZSS	R 1	primarni	10	daljnje praćenje	-
78	Ž	1-2	izdvojena probirom	R 1	primarni	10	opservacija u tijeku	-
79	Ž	1-2	izdvojena probirom	R 3	primarni	10	opservacija u tijeku	-
80	Ž	1-2	izdvojena probirom	R 1	primarni	10	opservacija u tijeku	-

Prema navedenom propisu djecom s teškoćama smatraju se 1. djeca s oštećenjem vida, 2. djeca s oštećenjem sluha, 3. djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije, 4. djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom, 5. djeca s poremećajima u ponašanju, 6. djeca s motoričkim oštećenjima, 7. djeca sniženih intelektualnih sposobnosti, 8. djeca s autizmom, 9. djeca s višestrukim teškoćama te 10. djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija i slično) s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoće po propisima iz socijalne skrbi. Navedene oznake vrste teškoće (OVT) korištene su u Tablici 7. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe nadalje teškoće razlaže na lakše i teže, dok se prema metodologiji vještačenja pri Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nadležnosti Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike) navedenim postupkom utvrđuje vrsta i težina invaliditeta, odnosno oštećenja funkcionalnih sposobnosti u četiri stupnja (I stupanj najmanje oštećenje funkcionalnih sposobnosti, a IV stupanj najveće oštećenje) što određuje daljnje mogućnosti djeteta pri ostvarivanju prava u sustavu obrazovanja, postojanje potreba individualnog rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije, prijeko potrebe trajne ili privremene pomoći i njege i njen opseg itd. Navedene oznake stupnja teškoće lakše teškoće – L i teže teškoće - T (OST) također su korištene u Tablici 7.

S obzirom na uključen značajan broj djece s pripadajućom medicinskom i drugom relevantnom dokumentacijom kojoj je utvrđena neka teškoća, a čiji roditelji nisu sukladno preporukama pokrenuli postupak vještačenja (postupak vještačenja provodi se isključivo na zahtjev roditelja/skrbnika djeteta), kada govorimo o djeci s teškoćama u našem vrtiću i inkluzivnoj odgojno-obrazovnoj praksi u ovom izvješću se i za navedenu kategoriju djece koristiti termin djeca s teškoćama. Djecu kod koje su uočena odstupanja na nekom od područja razvoja, a dijagnostički postupak u odgovarajućoj vanjskoj ustanovi još nije proveden u ovom izvješću koristimo termin djeca sa zapaženim odstupanjima.

Prema vrsti i stupnju teškoće djece prikazane u Tablici 7 od broja 1 do broja 57 (vrsta i stupanj dodijeljeni sukladno Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe, Članak 4.) zaključujemo kako je tijekom ove pedagoške godine u našem dječjem vrtiću boravilo 32 djece s lakšim teškoćama, 25 djece s težim teškoćama. Ukoliko na temelju zapaženih odstupanja distribuiramo na lakše i teže teškoće i 23 djeteta koja su obuhvaćena prikazom u Tablici 7 od broja 58 do

broja 80, a kod koje dijagnostički postupci u odgovarajućim vanjskim ustanovama u ovom trenutku još nisu provedeni, možemo reći kako je 54 djeteta bilo s lakšim teškoćama i 26 djece s težim teškoćama.

Prema vrsti teškoća evidentno je kako je od 57 djece s istaknutom oznakom vrste teškoće (OVT) bilo najviše djece s oznakom vrste teškoće 9 tj. s višestrukim teškoćama (prema Članku 4. Državnog pedagoškog standarda djeca s bilo kojom kombinacijom težih teškoća, međusobnom kombinacijom lakših teškoća ili bilo kojom lakšom teškoćom u kombinaciji s lakom mentalnom retardacijom), odnosno njih 16. Slijedi oznaka vrste teškoće 10 tj. djeca sa većim zdravstvenim teškoćama kao što su dijabetes, bolesti srca, značajne alergije i slično te neurološkim oštećenjima kao što je epilepsija kojih je bilo 11. U odnosu na prošle pedagoške godine, tijekom 2021.-2022. kada su u pitanju djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima, moramo istaknuti drastičan porast broja djece s epilepsijom ili epileptičkim promjenama. Prošle pedagoške godine je u vrtić bilo uključeno troje djece, a ove pedagoške godine je taj broj uvećan za još četvero. Za 10 djece je u Tablici 7 korištena oznaka vrste teškoće 3 tj. poremećaji govorno-glasovne komunikacije, no valja napomenuti kako je ukupan broj djece s teškoćama s područja jezično-govornog razvoja značajno veći jer su jezično-govorne teškoće najčešće prisutne kod djece s višestrukim teškoćama. U glavi izvješća pod nazivom Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi dodatno je opisana zastupljenost jezično-govornih teškoća kod djece u našem dječjem vrtiću. Za 8 djece korištena je oznaka vrste teškoće 6 što su djeca s motoričkim oštećenjima te je uočljivo kako je riječ o djeci u dobi 1-2 te 2-3 godine kod kojih je zamijećeno kašnjenje u ranom motoričkom razvoju koje se u najvećem broju rehabilitira uključivanjem djeteta u razvojnu gimnastiku u odgovarajućoj vanjskoj ustanovi dok se u dječjem vrtiću motorički razvoj potiče odgojno-obrazovnim aktivnostima usmjerenima na funkcije manipulativne spretnosti, samozbrinjavanja i poticanja prirodnih oblika kretanja. Slijede djeca s oznakom vrste teškoće 8 što su djeca s autizmom, no tu je potrebno istaknuti kako je svega 5 djece dobilo tu oznaku dok je ukupan broj djece s autizmom uključene u naš vrtić trenutno 6 jer je jedno dijete već evidentirano kao dijete s višestrukim teškoćama. S oznakom vrste teškoće 2 tj. oštećenjima sluha evidentirano je troje djece među kojom nema djece s gluhoćom, već je riječ o naglušnosti. Ukupan broj djece s naglušnošću je veći te su djeca radi prisutnih višestrukih teškoća prikazana u broju djece s oznakom vrste teškoće 9. S oznakom vrste teškoće 1 tj. oštećenjima vida dvoje djece. Valja napomenuti kako među djecom s oštećenjima vida nema slijepe djece, već je riječ o slabovidnosti te kako je veći broj djece sa slabovidnošću već uključen u izražen broj djece s višestrukim teškoćama. Isto tako, za značajan broj djece sa slabovidnošću različite etiologije dječji vrtić u ovom trenutku ne raspolaže s medicinskom dokumentacijom te nisu uključeni u ovaj prikaz. Ni ove pedagoške godine u dječjem vrtiću nismo imali djece s oznakom vrste teškoće 4 tj. s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom što ukazuje na teškoće u utvrđivanju takve vrste teškoća kod djece predškolske dobi dok odgojitelji i članovi stručnog tima zamjećuju sve veću pojavnost nepoželjnih ponašanja kod djece koja značajnije ometaju odgojno-obrazovni proces, ugrožavaju sebe i drugu djecu, odrasle i materijalno okruženje.

Kao što je vidljivo iz Tablice 7 tijekom pedagoške godine 2021.-2022. u dječjem vrtiću Radost boravilo je 80 djece s teškoćama na koju su se odnosili različiti edukacijsko-rehabilitacijski postupci tijekom pedagoške godine. Djeca s teškoćama i djeca s odstupanjima uključeni su u sve programe vrtića te borave u svim objektima vrtića koji su radi lakše preglednosti u Tablici 7 nazvani R 1 - Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko, R 2 - Dječji vrtić Radost, Tome Erdödyja Bakača bb, Jastrebarsko, R 3 - Dječji vrtić Radost, Mladinska 2/a, G. Desinec, Jastrebarsko, R 4 - Dječji vrtić Radost, Cvetković 123, Jastrebarsko, R 5 - Dječji vrtić Radost, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko. Najveći broj

djece s teškoćama i zapaženim odstupanjima, njih 65%, bio je uključen u odgojne skupine najvećeg objekta R 1 u kojem je i ove pedagoške godine odgojno-obrazovni rad provođen u čak 19 odgojnih skupina. U odgojnim skupinama primarnog programa i programa predškole koji se provodio u objektu R 2 bilo je uključeno 13,75% od ukupnog broja djece s teškoćama. U objektu R 3 bilo je 15%, objektu R 4 3,75% te u objektu R 5 2,5% djece od ukupnog broja djece s teškoćama navedenih u Tablici 7. 93,75% djece s teškoćama i odstupanjima bilo je obuhvaćeno redovitim primarnim programom. Sukladno navedenom, najveći dio rada stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice odvijao se u objektu R 1.

Ukoliko statistički sagledamo navedene podatke možemo reći kako je najmanje tj. 1,25% djece s teškoćama obuhvaćeno inkluzivnom odgojno-obrazovnom praksom i dodatnim edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima u trenutku pisanja ovog izvješća u dobi 8-9 godina (jedno dijete s teškoćama i odgodom upisa u osnovnu školu u pedagoškoj godini 2021.-2022.), 11,25% djece u dobi 7-8 godina (također djeca s odgodama upisa u osnovnu školu u pedagoškoj godini 2021.-2022.), 11,25% djece u dobi 6-7 godina, 13,75% djece u dobi 5-6 godina, najveći postotak tj. 21,25% djece u dobi 4-5 godina, 16,25% djece u dobi 3-4 godine, ponovno 16,25% djece u dobi 2-3 godine te 8,75% djece u dobi 1-2 godine.

Inkluzivni odgoj i obrazovanje podrazumijevao je kontinuirani rad odgojno-obrazovnih djelatnika na prevenciji, prepoznavanju i ublažavanju različitih teškoća u razvoju kod djece rane i predškolske dobi, osiguravanju specifičnih uvjeta za pojedino dijete s teškoćama i potrebnih oblika podrške za što optimalnije funkcioniranje. Stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica u suradnji s odgojiteljima i ostalim članovima stručnog tima te samim roditeljima pojedinog djeteta pratila je cjelokupni razvoj te osobitosti funkcioniranja djeteta s teškoćama, utvrđivane su djetetove specifične potrebe, provođeni individualni programi tj. savjetovanje odgojitelja, roditelja, skrbnika i pomoćnika o primjeni odgovarajućih metoda, tehnika i aktivnosti za svako pojedino dijete koje su temeljene na aktualnim spoznajama edukacijsko-rehabilitacijske znanosti i djelatnosti.

Rano uočavanje i prepoznavanje odstupanja u različitim područjima razvoja i funkcionalnim sposobnostima provedeno je u svim odgojnim skupinama trijažnim postupkom u suradnji odgojitelja i stručnih suradnica psihologinje, logopedinje i edukacijske rehabilitatorice te su djeca izdvojena trijažnim postupkom opservirana tijekom pedagoške godine. Odgojitelji su kontinuirano pratili cjelokupni razvoj djece te tromjesečno vrednovali usvojenost razvojnih zadaća pojedinog djeteta te o uočenim odstupanjima informirali stručnog suradnika određene specijalizacije. Postupkom probira, tj. provođenjem M-CHAT upitnika za roditelje (Modified Checklist for Autism in Toddlers) kojeg već tradicionalno provodimo tijekom mjeseca travnja kao mjeseca svjesnosti o poremećajima iz spektra autizma, obuhvaćeno je 157 djece u 16 odgojnih skupina. Obradom upitnika izdvojeno je 10 djece sa značajnim brojem podudaranja. Troje izdvojene djece već je od ranije uključeno u edukacijsko-rehabilitacijske postupke te je daljnju opservaciju bilo potrebno provoditi za sedmero djece. Sva djeca (njih 23) kod koje su navedenim postupcima uočena odstupanja evidentirana su u Tablici 1 od broja 58 do broja 80.

Tijekom ove pedagoške godine neposredan rad stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice s djecom s teškoćama nije ostvaren prema planiranom. Naročito je narušeno kontinuitet provođenja individualnih edukacijsko-rehabilitacijskih programa u vidu individualnog i grupnog rada s djecom s teškoćama prema tjednom planu rada radi odsustva povezanih s pandemijom COVID-19 i višekrat-

nom potrebom samoizolacije i izolacije stručne suradnice, potrebom izmjene plana rada i pružanja pojačane podrške djetetu s teškoćama u odgojnoj skupini Oblačici te učestalim izbivanjima predviđenih pomoćnika koje u danom trenutku nije bilo moguće nadomjestiti pa bi stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica pružala podršku djetetu u odgojnoj skupini.

Za 13 novoupisane djece te za još dvoje djece koja su u dječji vrtić prijašnjih pedagoških godina uključena kao djeca tipičnog razvoja, a u međuvremenu je došlo do značajnih promjena u psihofizičkom statusu i zdravstvenom stanju djeteta, provođen je opservacijski program (kratica OP). Ista potreba utvrđena je za još dodatno dvoje djece koja su tijekom dijagnostičkog postupka u odgovarajućim vanjskim ustanovama ispisana iz našeg dječjeg vrtića (za jedno dijete ispis iz vrtića je bio planiran ranije radi prelaska djeteta u osnovnu školu u pedagoškoj godini 2022.-2023., dok je drugo dijete ispisano na zahtjev roditelja radi neprihvatanja dijagnosticirane teškoće kod djeteta i neprihvatanja mišljenja i preporuka odgojitelja i stručnog tima). Za 21 dijete s teškoćama odgojitelji i stručni tim, u našoj inkluzivnoj odgojno-obrazovnoj praksi uz podršku stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice, procijenili su potrebu provođenja individualiziranog odgojno-obrazovnog programa, odnosno osobnog kurikuluma (kratica OK). Valja napomenuti kako je za petero djece u trenutku pisanja ovog izvješća opservacijski program u tijeku te će zaključak o daljnjoj potrebi provođenja osobnog kurikuluma za pojedino dijete tek biti donesen što znači da će provođenje osobnog kurikuluma biti moguće tek u narednoj pedagoškoj godini. Za šestero djece s višestrukim ili značajnijim zdravstvenim teškoćama uvidjeli smo potrebu provođenja postupaka dodatne zdravstvene skrbi koji se odnose na potrebu pojačanog nadzora djeteta radi mogućeg epileptičkog napadaja, značajne potrebe prilagodbe jelovnika i načina konzumiranja hrane i pića radi utvrđenih poremećaja hranjenja (najčešće u svezi s poremećajem iz spektra autizma). Djeca kod kojih je potreba provođenja drugih postupaka pojačane zdravstvene skrbi rad i npr. astme, alergije i sl. nisu navedena u ovoj glavi izvješća već u poglavlju Skrb za tjelesni rast i razvoj.

Za ukupno 12 djece s teškoćama tijekom ove pedagoške godine je uvidom u medicinsku i drugu dokumentaciju (preporuka sustručnjaka iz relevantne vanjske ustanove ili nalaz vještačenja u kojem je utvrđeno postojanje potrebe za dodatnom pomoći, njege i nadzora) te praćenjem funkcionalnih sposobnosti djeteta stručni tim procijenio da je ista potrebna s ciljem osiguravanja specifičnih uvjeta za boravak djeteta. Navedeni specifični uvjeti su pružani osiguravanjem dodatne podrške u vidu uključivanja dodatnog trećeg odgojitelja ili pomoćnika u rad odgojne skupine. Na pružanju dodatne podrške za djecu, radilo je ukupno 15 osoba tijekom ove pedagoške godine, 13 pomoćnika i 2 dodatna odgojitelja.

Tablica 8. Podrška pomoćnika ili dodatnog odgojitelja

Odgojna skupina	Boravak djeteta u satima	Pružanje dodatne podrške pomoćnika ili 3. Odgojitelja	Broj izmjena pomoćnika tijekom ped. god. na dulji period
Pred. 1	3,5 h tijekom 2 dana tjedno	3,5	0
Pred. 2	3,5 h tijekom 2 dana tjedno	3,5 h za dvoje djece u odgojnoj skupini	0
Kruškice	5	4 h tijekom rujna 2021., potom prestanak pružanja takvog vida podrške na inzistiranje roditelja	0

Mašnice	6	4 h tijekom rujna 2021., potom prestanak pružanja takvog vida podrške radi zapaženog napretka u cjelokupnoj funkcionalnosti djeteta	0
Elmeri	4	4	učestala odsustva pomoćnice i potrebe kraće zamjene pomoćnika
Brodići	4	4	1
Koale	10	4	2
Bubamare	7	4	0
Zečići	10	4	3
Prstići	10	5,5 h 3. odgojitelj ili 4 h pomoćnik	5
Medeki	5	5,5 h 3. odgojitelj	nekontinuirana prisutnost svih odgojitelja u odgojnoj skupini

Odgojitelji navode kako su inkluzivna odgojno-obrazovna praksa i specifični uvjeti za pojedino dijete s teškoćama ostvarivani na sljedeće načine:

- „Kroz kvalitetnu suradnju sa defektologinjom, konkretnim uputama, prijedlozima aktivnosti, načinom kako odrediti konkretne zadatke za pojedino dijete osigurati uvjete nije bio problem. Otvorena i podržavajuća komunikacija sa roditeljima je također tome pridonijela.“
- „Individualnim pristupom, prilagođavanjem zahtjeva i poticaja.“
- „Uključivanjem djeteta u zajedničke i grupne aktivnosti, individualan rad, planiranje poticaja, provedba aktivnosti, izrada poticaja i sredstava u suradnji sa stručnom suradnicom defektologinjom. Dječak je vrlo malo boravio u vrtiću tako da nismo mogli realizirati sve planirane aktivnosti.“
- „Kroz promatranje, slušanje, dokumentiranje, individualne razgovore s roditeljima. Osigurani su i izrađeni materijali za realizaciju planiranih aktivnosti.“
- „U suradnji sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom izrađen je osobni kurikulum za dijete s TUR za ovu pedagošku godinu. U skladu s postavljenim ciljevima, planirani su sadržaji, aktivnosti te izrađena didaktička sredstva za njihovu realizaciju. Suradnja odgojitelja i stručnog suradnika realizirana je kroz online stručna usavršavanja te su dobiveni materijali i smjernice implementirani u odgojno-obrazovni rad.“
- „Planiranjem aktivnosti prilagođenih teškoćama koje dijete ima.“
- „U suradnji sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom izrađen je osobni kurikulum s ciljevima. U suradnji s pomoćnikom izrađeni su potrebni poticaji. Pratio se napredak djeteta i valorizirale aktivnosti u kojima je sudjelovao.“
- „Nismo imali djecu s teškoćama na kojima smo mi trebali raditi. Inkluzija djeteta na opservacijskom periodu protekla je na uobičajen način za prilagodbu, uz pojačan nadzor higijene što njegova teškoća zahtijeva.“
- „Koz svakodnevne aktivnosti poticale smo uvažavanje različitosti, uvažavanjem prava na jednakost, kreiranjem podržavajućeg okruženja prema potrebama, interesima, sposobnostima uz individualnu podršku djetetu.“
- „Pripremom poticaja i materijala i provođenjem aktivnosti s djetetom s teškoćama.“
- „Specifične uvjete za inkluziju djeteta s teškoćama osigurale smo Individualnim pristupom djetetu te praćenjem njegovih potreba, interesa i sposobnosti za planiranje zadataka i aktivnosti.“

- „Pratili smo mogućnosti djeteta s potrebama te prilagodili mu planirane aktivnosti prema njegovoj mogućnosti.“
- „Individualizirano planiranje za pojedino dijete u skladu s njegovim potrebama, interesima i sposobnostima u suradnji sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom.“
- „Nemamo dijete sa dijagnosticiranim teškoćama, već s pretpostavljenim. Prema sugestiji edukacijskog rehabilitatora izradile smo razne poticaje koji nisu uvijek pomogli u rješavanju "nepoželjnog ponašanja".
- „Kroz planiranje aktivnosti za razvojne zadaće deficitarnog područja za pojedino dijete te kroz online stručna usavršavanja.“
- „Prvenstveno pazeći na prehranu djeteta sklonog alergijama, a sve u suradnji sa zdravstvenom voditeljicom te drugim kolegicama iz kvarta.“
- „Individualnim pristupom djetetu prateći njegove sposobnosti, vještine i specifične potrebe.“
- „Pripremom djece, pripremom materijala za djecu.“
- „Planiranjem i postavljanjem specifičnih ciljeva osobnog kurikuluma koji su proizašli iz zapaženih odstupanja utvrđenih teškoća no istovremeno su reflektirali i odgovarali interesima i sposobnostima djece. Također smo osigurale bogatu poticajnu okolinu, bogatu raznovrsnim materijalima kao što smo osigurale i dovoljno vremena.“
- „Prilagodba materijalnog okruženja, individualni rad, evaluacija odgojitelja, razvojna mapa, podrška od strane stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice i od strane pomoćnika, te planiranje zadaća i aktivnosti temeljem sposobnosti i interesa djeteta.“
- „U suradnji sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom izrađen je osobni kurikulum za dijete s teškoćama u razvoju. Ciljevi i uvjeti provođenja osmišljeni su prema potrebi djeteta, a napredak se pratio i bilježio u za to izrađenim listama.“
- „Djevojčica s teškoćom govora i poremećajem pažnje tokom cijelog boravka u vrtiću ima na raspolaganju podršku odgojiteljica pri ekspresiji, odnosno komunikaciji s vršnjacima i odgojiteljima.
- Osmišljavajući aktivnosti za poticanje razvoja djeteta s teškoćama, prilagođavajući se njegovim specifičnostima a isto tako pomičući njegove granice prostora ugone i komfora.“
- „Osigurati smo potreban pribor za realizaciju zadaća osobnog kurikuluma koristeći Montessori pribor i posebno izrađen ili prilagođen pribor: kocke, ružičasti toranj, geometrijska tijela, modeli voća i povrća, okviri za kopčanje čičkom i okviri s bravicama i vratašcima, taktilne ploče i diskovi, lopte, obruč, pribor za konzumaciju vode.“

U sklopu pisanja ovog izvješća odgojitelji su dali i svoje prijedloge za daljnji rad i prijedloge za poboljšanje naše inkluzivne odgojno-obrazovne prakse. Neki od prijedloga odgojitelja su:

- „Dijeljenje sa odgojiteljem kako se i na čemu individualno radi sa djetetom je poželjno i potrebno i nama vrijedno kako bismo i mi mogli nastaviti raditi sa djetetom u skupini jer za sve to nismo osposobljeni kroz naše školovanje. Zato na sličnim dijeljenjima kroz ovih nekoliko godina puno hvala.“
- „Nastaviti i dalje kao i do sada. Važna je dobra suradnja sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom i roditeljima.“
- „Zadovoljne smo sa svime.“
- „Nadalje u suradnji s edukacijskim rehabilitatorom raditi na ciljevima osobnog kurikuluma. Pokušati osigurati pomoćnika za dijete s teškoćama barem za godinu pred polazak u školu kako bi se dijete priviknulo i što bezbolnije doživjelo prelazak iz vrtića u školu gdje će zasigurno trebati pomoćnika u nastavi.“
- „Zadovoljne smo konkretnom suradnjom sa stručnom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom.“

- „Međusobno razumijevanje i komunikacija sa odgojiteljima koji u skupini imaju djecu s teškoćama razvoju. Njihovo iskustvo kroz konkretne primjere.“
- „U suradnji s edukacijskim rehabilitatorom provoditi ciljeve osobnog kurikuluma za dijete s teškoćom.“
- „Nastaviti i dalje tako.“
- „Smatramo da stručna suradnica edukacijska rehabilitatorica vrlo temeljito opservira djecu s teškoćama iz naše skupine, takav način rada nam odgovara te ga podržavamo i u budućnosti.“
- „Zadovoljne smo načinom inkluzivnog odgojno-obrazovnog rada.“
- „Uključiti stručni tim, edukacijskog rehabilitatora više u neposredni rad sa djetetom u skupini.“
- „Temeljiti osposobljenost pomoćnika, ovisno o teškoći djeteta (specifičnosti teškoće, metode rada).“
- „Bilo bi dobro i puno bi nam olakšalo (djetetu i nama) prisutnost stalnog pomoćnika. Poželjno bi bilo da prođe određenu edukaciju o djetetovoj potrebi ili barem upoznavanje s djetetom (što i koliko može, kako reagirati i postupati) uz vodstvo i smjernice stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice.“
- „Pomoćnica koja je educirana za rad s djecom za specifično područje: fizioterapija, kineziologija, senzorna integracija, terapija igrom i sl.“

Kao što je vidljivo iz ovih komentara odgojitelja, prevladavaju pozitivno usmjereni stavovi spram inkluzivne prakse i dosadašnjeg načina rada, no dani su i konkretni prijedlozi poboljšanja u vidu još veće uključenosti stručnih suradnika, naročito edukacijskog rehabilitatora u neposredan rad odgojne skupine te prijedlozi usmjereni na način provođenja podrške pomoćnika koji se odnose na potrebu većih kompetencija pomoćnika i kontinuiteta rada. Valja napomenuti kako se nadamo poboljšanjima u idućoj pedagoškoj godini donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju Članak 24. a (stavak 6. Načine uključivanja te način i sadržaj osposobljavanja i obavljanja poslova pomoćnika za djecu s teškoćama u razvoju te stručnog komunikacijskog posrednika, kao i postupak radi ostvarivanja prava djece s teškoćama u razvoju na podršku pomoćnika za djecu s teškoćama u razvoju te stručnih komunikacijskih posrednika propisuje ministar nadležan za obrazovanje pravilnikom.).

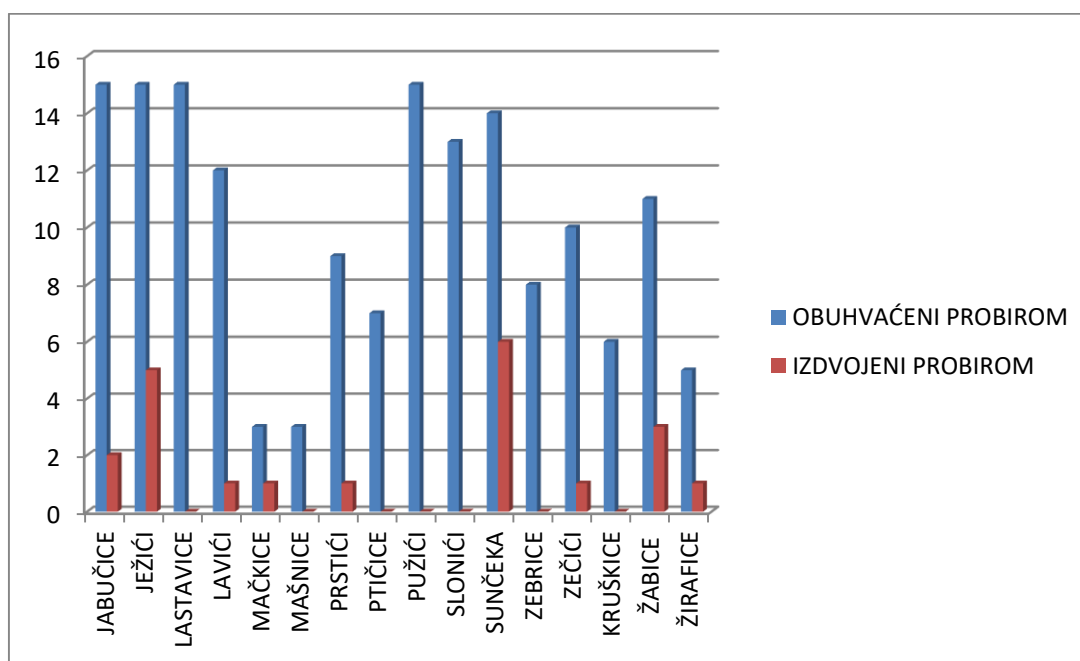
b. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi

Poticanje jezično-govornog razvoja obuhvaća prevenciju, detekciju i tretman jezično-govornih i komunikacijskih teškoća, na razini odgojne skupine te individualnoj razini. Početna zadaća poticanja jezično-govornog razvoja je praćenje jezično-govornog razvoja sve djece, s dodatnim naglaskom na kritične skupine (djeca jasličke dobi i djeca školski obveznici). Praćenje jezično-govornog razvoja pruža uvid u djetetove slabe i jake strane te omogućava detekciju teškoća i pružanje podrške kod djece s odstupanjem u jezično-govornom i komunikacijskom razvoju, ali i poticanje urednog jezično-govornog razvoja.

Rad na poticanju jezično – govornog razvoja odvijao se kroz suradnju stručnog suradnika logopeda s odgojiteljima i roditeljima te kroz neposredan rad s djecom. U suradnji s odgojiteljima ostvaren je primarni cilj praćenje jezično-govornog razvoja djece pomoću lista procjene i trijažnih lista, a osnaživanje kompetencija odgojitelja u području jezično-govornog razvoja provedeno je kroz stručna usavršavanja i individualne razgovore. Suradnja s roditeljima provedena je kroz upoznavanje ro-

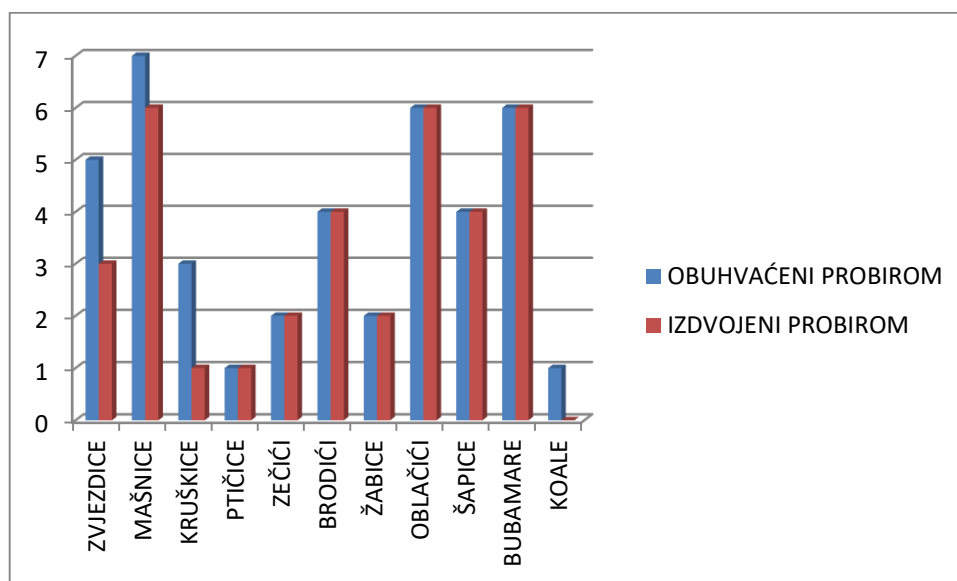
ditelja s jezično-govornim i komunikacijskim karakteristikama djeteta, savjetovanje za rad kod kuće, davanje eventualne preporuke oko upućivanje na daljnju dijagnostičku obradu te dogovor oko odgovarajućeg oblika terapije. Neposredan rad stručnog suradnika logopeda obuhvatio je opservacije i procjene djece te tretman jezično-govornih i komunikacijskih teškoća.

Kontinuirano praćenje započinje od najranije djetetove dobi, odnosno ranim probirom na komunikacijske i jezično-govorne teškoće. Sukladnom navedenom, ranim probirom su obuhvaćena sva djeca do treće godine, što podrazumijeva sljedeće odgojne skupine: Jabučice, Ježići, Lastavice, Lavići, Mačkice, Mašnice, Prstići, Ptičice, Pužići, Slonići, Sunčeka, Zebrice, Zečići, Kruškice, Žabice, Žirafice. U suradnji s odgojiteljima popunjene su liste procjene za svako dijete navedene odgojne skupine na tromjesečnoj razini (u listopadu, veljači i svibnju) te trijažne liste na početku pedagoške godine, čime je praćeno ostvarivanje razvojnih zadaća na području jezično – govornog razvoja. Na ovaj način izdvojena su djeca s kontinuiranim ispodprosječnim postignućima na listama procjene, a putem aktiva, opservacije stručnog suradnika logopeda te praćenjem slabih i jakih strana djeteta formirani su ciljevi za rad s određenom djecom. Praćenjem je ove pedagoške godine obuhvaćeno 161 djece, a od toga je izdvojeno ukupno 21 dijete s kontinuiranim ispodprosječnim rezultatima na listama procjene. Graf 13 prikazuje broj djece obuhvaćene probirom te broj djece s kontinuiranim ispodprosječnim postignućem po svakoj odgojnoj skupini.

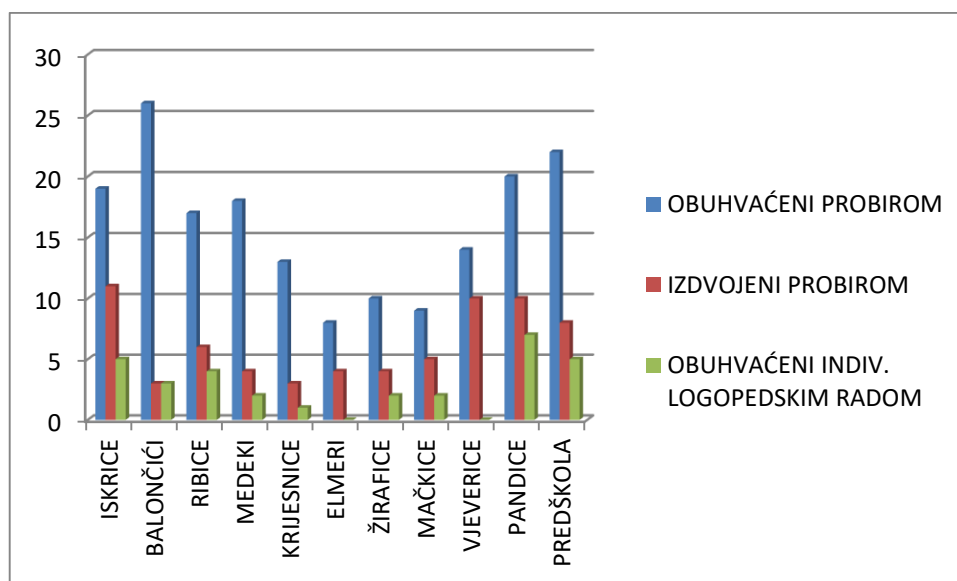
Graf 13. Djeca obuhvaćena probirom do treće godine života

U odgojnim skupinama koje polaze djeca mlađe i srednje dobi, od treće do pete godine života, praćenje jezično – govornog razvoja odvija se trijažnim postupkom u suradnji s roditeljima i odgojiteljima. Iz odgojnih skupina: Zvezdice, Mašnice, Kruškice, Ptičice, Zečići, Brodići, Žabice, Oblačići, Šapice, Bubamare, Koale trijažnim je postupkom obuhvaćeno ukupno 41 dijete. Od ovog broja, njih 35 izdvojeno je probirom te procijenjeno od strane stručnog suradnika logopeda u svrhu daljnjeg savjetovanja roditelja i odgojitelja (Graf 14).

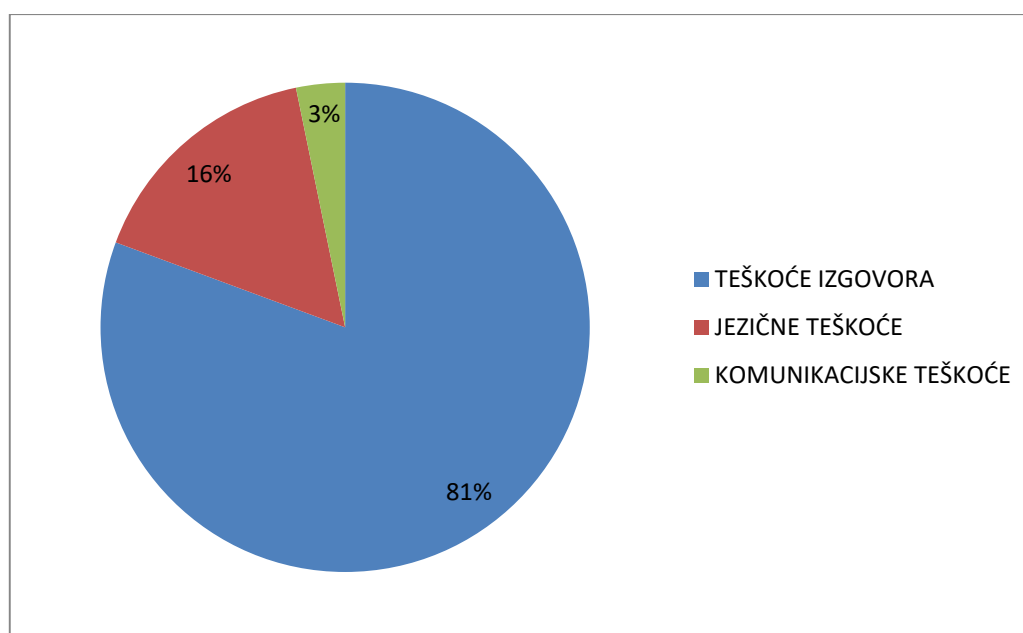

Graf 14. Djeca obuhvaćena probirom od treće do pete godine života

U starijim odgojnim skupinama koje polaze djeca u godini pred polazak u osnovnu školu, provedeno je longitudinalno praćenje djece školskih obveznika. Budući da je polazak djeteta u osnovnu školu još jedan kritični period u jezično – govornom razvoju djeteta, važno je praćenje i poticanje rane pismenosti u predškolskom obrazovanju. S tim ciljem, odgojitelji su u suradnji s roditeljima ispunili trijažne liste na početku pedagoške godine te su popunjavali liste procjene tijekom dviju vremenskih točki (listopad, travanj). U skupinama koje polaze djeca školski obveznici: Iskrice, Balončići, Ribice, Medeki, Krijesnice, Elmeri, Vjeverice, Pandice, Mačkice, Žirafice i dvije skupine programa predškole, sva su djeca školski obveznici obuhvaćena probirom, njih 176. Temeljem nižih rezultata na listama procjene te analizom trijažnih lista, izdvojeno je 68 djece (Graf 15). Svako od izdvojene djece procijenjeno je od strane stručnog suradnika logopeda, nakon čega je provedeno savjetovanja roditelja o načinima poticanja pravilnog jezično-govornog razvoja te je dogovoreno eventualno uključanje u individualan logopedski rad. U suradnji s odgojiteljima formirani su specifični ciljevi za poticanje vještina rane pismenosti. Na tjednoj je razini 31 dijete obuhvaćeno individualnim logopedskim radom zbog teškoća u izgovoru, jezičnih teškoća te komunikacijskih teškoća (Graf 16). Na navedenom grafu moguće je vidjeti omjer zastupljenosti pojedinih teškoća kod djece uključenih u individualan logopedski rad. U individualni logopedski rad primarno su uključivana djeca školski obveznici, radi uklanjanja/ublažavanja određenih jezično-govornih teškoća prije polaska u školu.

Graf 15. Djeca obuhvaćena probirom te individualnim radom od pete godine do godine pred polazak u školu

Graf 16. Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom

U svrhu unaprjeđenja provođenja logopedskih dijagnostičkih postupaka kod djece predškolske dobi, u vrtiću je proveden standardizacijski postupak dvaju novih logopedskih testova. U suradnji s Nakladom Slap i Odsjekom za logopediju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, stručna suradnica logopedinja provela je istraživanje u svrhu adaptacije, razvoja i standardizacije dijagnostičkih instrumenata – Komunikacije razvojne ljestvice (KORALJE-III-HR) i Testa rane pismenos-

ti (RaPiS). Standardizacija Komunikacijske razvoje ljestvice provedena je u suradnji s roditeljima na način da su roditelji ispunjavali ljestvicu kojom se procjenjuje jezični razvoj djece u dobi od 30 do 48 mjeseci. Testom rane pismenosti ispituje se djetetovo znanje koncepta o pisanom materijalu, a ispitivanje je provedeno od strane logopedinje. Kako bi se prikupili objektivni podaci, logopedinja je ponekad primijenila i Nove Reynell razvojne jezične ljestvice (NRDLS-HR), koje su standardizirano logopedsko sredstvo za procjenu jezika. U suradnji s odgojiteljima odabrana su djeca urednog jezično-govornog razvoja (kako bi se test mogao normirati), a roditelji su informirani o ispitivanju te zamoljeni ispuniti pisani pristanak. U ispitivanju je sudjelovalo 26 djece, u periodu od 15. ožujka do 15. svibnja 2022. godine.

Osvrt odgojitelja na osiguravanje specifičnih uvjeta za poticanje jezično – govornog razvoja djece:

Odgojitelji ističu važnost individualnog planiranja aktivnosti za poticanje jezično-govornog razvoja, sukladno jakim i slabim stranama djeteta. U odgojnim skupinama provedene su različite aktivnosti kojima se potiče razvoj verbalne i neverbalne komunikacije, razumijevanja, bogaćenja rječnika, pripovijedanja, pravilnog izgovora kod djece te predvještina čitanja, pisanja i matematike. I ove pedagoške godine nastavljeno je s obogaćivanjem materijalnog konteksta kroz formiranjem centara početnog čitanja i pisanja, izradom slikopriča, didaktičkih igračaka i društvenih igara, korištenjem fotografija kao poticaja za verbalno izražavanje te nabavkom slikovnica i priča. U radu su također korišteni poticaji poput brojalica, pjesmica, dramatizacije, igre scenskim lutkama, ritmičke igre, igre prstićima i tijelom, opisivanje, pripovijedanje, ples pisanja, igre za poticanje predvještina čitanja, pisanja i matematike, slušanje glazbe i zvukova, geste, mimika, onomatopeje, vježbe oro-facijalne muskulature. Odgojitelji ističu i važnost ispravnog govornog modela djece, kao i poticanje socijalne komunikacije i interakcije odgojitelj – dijete i dijete – dijete. Nadalje, navode važnost suradnje sa stručnim suradnikom logopedom i roditeljima. U suradnji s logopedom ističu važnost tromjesečnog praćenja djece te dobivanje konkretnih uputa i savjeta, dok u suradnji s roditeljima navode kako ih usmjeravaju na poticanje jezično-govornog razvoja kod kuće, dajući im ideje za aktivnosti.

Prijedlozi odgojitelja za unapređivanje odgojno – obrazovnog rada na ovom području:

Odgojitelji navode kako je potrebno i dalje nastaviti s praćenjem individualnog jezično-govornog razvoja djece kroz tromjesečne liste procjene te dodatnim praćenjem djece izdvojenim probirom na trijažnim listama. Smatraju kako je važno i dalje nastaviti suradnju sa stručnim suradnikom logopedom, posebice kako bi dobili konkretne upute za rad u skupini. Ističu kako im je od velikog značaja i preporučena stručna literatura te podrška u ciljanom planiranju aktivnosti. Nadalje, iznijeti su prijedlozi za nadogradnju materijala za poticanje pravilnog izgovora glasova u odgojnoj skupini te potreba za što većim neposrednim radom logopeda u odgojnoj skupini.

c. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece ima i preventivni značaj jer su istraživanja pokazala da neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders&Espeland, 1991., prema Lay, 2002.). Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998). Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Zapažanje karakterističnih oblika ponašanja početak je složenog procesa identifikacije te se koristi višestruki pristup identifikaciji darovitih prikupljanjem informacija o djetetu iz što više izvora. Također se koristi i prožimanje identifikacijskih postupaka s različitim edukativnim postupcima (diferenciranje programa, obogaćivanje, izlaganje djeteta posebno osmišljenim aktivnostima i nedidaktičkim oblicima rada kao što je projekt) pa time smanjujemo moguće pogreške pri prvom uočavanju i povećavamo šanse za naknadno uočavanje i prepoznavanje djece koja su u početnim postupcima ostala prikrivena, a fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa omogućuje primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitima.

Rad s potencijalno darovitom djecom temeljio se na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima unutar redovne skupine. Osmišljavajući poticajno materijalno okruženje, odgojitelji su obogaćivali i diferencirali program poticajima i aktivnostima koje potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokuši, edukativne igre na računalo, igre kreativnog rješavanja problema, projekti, „mozgalice“, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre. Kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti djeci je omogućeno izražavanje i razvijanje njihovih istaknutih sposobnosti. Odgojitelji su kroz obogaćivanje prostornog konteksta i programa unutar redovne skupine, kroz diferenciranje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti, individualnog pristupa te kroz projektno planiranje poticali razvoj potencijalno darovite djece, ali i sve ostale djece. Radi olakšavanja planiranja i obogaćivanja redovnog programa od strane psihologinje izrađen je Priručnik za obogaćivanje programa i poticanje razvoja potencijalno darovite djece sa teorijskim okvirom i primjerima aktivnosti koji su dobile sve odgojne skupine.

Tijekom pedagoške godine Ravenovim obojenim matricama testirano je 87 djece starije od 5 godina (mlađa djeca nisu testirana zbog nedostupnosti odgovarajućeg testovnog materijala za tu dob) te je identificirano 18 potencijalno darovite djece. S roditeljima te djece proveden je individualni razgovor s ciljem prikupljanja što više podataka o djetetu i utvrđivanja njegovih potreba i interesa. Radi što kvalitetnijeg poticanja razvoja potencijala darovite djece za identificiranu djecu je proveden osobni kurikulum. Tijekom godine provedene su individualizirane odgojno-obrazovne aktivnosti usmjerene na ostvarivanje postavljenih ciljeva te je praćen napredak u razvoju djeteta. U svrhu učinko-

vitijeg praćenja napretka djeteta odgojitelji su kao dodatnu dokumentaciju izrađivali individualni portfolio potencijalno darovitog djeteta.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode na koje sve načine su osiguravali specifične uvijete za prepoznavanje i poticanje razvoja potencijalno darovite djece. Odgojitelji navode kako im je bitno pravovremeno prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja, odnosno osvještavanje i usavršavanje osobnih vještina odgojitelja te zajedničko planiranje poticaja i adekvatnih metoda rada, a sve u suradnji sa psihologinjom. Također navode kako su pratili razvoj djece, njihove interese i sposobnosti te izrađivali specifične igre i osmišljavali poticaje i aktivnosti koje omogućuju kreativno korištenje materijala kako bi mogli prepoznati potencijalno darovitu djecu. U planiranim aktivnostima osiguravani su raznovrsni poticaji za aktivno učenje uz otežavanje ovisno o dobi i mogućnostima. Od specifičnih poticaja odgojitelji navode pokuse, zagonetke, pedagoški neoblikovani materijal, asocijativne slike, raznovrsne logičke zadatke, matematičke vježbe s Montessori priborom, labirinte, križaljke, osmosmjerke, sudoku, mozgalice, zagonetke. U velikoj mjeri im je pomogao priručnik za poticanje razvoja potencijalno darovite djece dobiven od stručnog suradnika psihologa koji je pomogao u radu, kako s potencijalno darovitom djecom, tako i s ostalom djecom. Mnoštvo materijala doprinijelo je obogaćivanju i diferenciranju redovnog programa. Smatraju kako je i ubuduće važno pratiti interese i mogućnosti svakog pojedinog djeteta, uvoditi nove dodatne sadržaje prilagođene darovitom djetetu, omogućiti dodatni rad u okviru kraćeg programa te se stručno usavršavati u tom području. Također, navode kako im je i nadalje potrebna podrška u obogaćivanju i diferenciranju redovnog programa skupine.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za intelektualno darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoču za nekoliko mentalnih godina. Također, potencijalno darovita djeca, osim potrebe za kontaktiranjem sa vršnjacima prema kronološkoj dobi, imaju potrebu i za kontaktom sa vršnjacima prema mentalnoj dobi te je njima potrebno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002). Ove pedagoške godine planirali smo provoditi igraonicu za potencijalno darovitu djecu, ali igraonica nije realizirana zbog nedostatka voditelja. Stoga su ove godine za rad s potencijalno darovitom djecom dodatno educirane dvije odgojiteljice.

Rad s odgojiteljima u području rada s potencijalno darovitom djecom realiziran je kroz individualne konzultacije s naglaskom osnaživanja kompetencija odgojitelja u području rada s potencijalno darovitom djecom, a osobito na izradi i provedbi osobnog kurikuluma za svako potencijalno darovito dijete kao i strukturiranom dokumentiranju na nivou odgojne skupine u vidu individualnog portfolia koji je bio osnova za praćenje razvoja djeteta i daljnje planiranje aktivnosti s ciljem poticanja razvoja svih potencijala djeteta. Portfolio predstavlja dokumentaciju na kojoj se temelje i individualni razgovori s roditeljima. Rad s roditeljima u području rada s potencijalno darovitom djecom realiziran je kroz individualne konzultacije s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju.

ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU:

1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

- a. CAP program
- b. Prevencija trgovanja ljudima
- c. Odgoj za različitost

2. Odgoj za održivi razvoj

1. ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO

a. CAP program

Ove pedagoške godine, s popuštanjem higijensko-epidemioloških mjera, proveden je CAP program koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, edukaciju roditelja djece školskih obveznika i radionice s djecom školskim obveznicima. Cilj CAP programa je poučavanje vještinama komunikacije, tehnikama djelotvornog rješavanja problema, načinima na koje se sukobi mogu rješavati bez fizičkog obračuna ili gubitka prava i samopoštovanja. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu. Radionica za roditelje održana je u ožujku pod vodstvom psihologinje.

Rad s djecom u okviru CAP programa sastoji se od skupa aktivnosti za pripremu djece za radionice unutar redovnog programa, radionica pod vodstvom CAP tima te aktivnosti u redovnom programu nakon provedenih radionica u cilju obnavljanja znanja i učvršćivanja strategija zaštite i samozaštite. CAP radionice za djecu ove pedagoške godine provodila su tri tima: 9 odgojitelja i stručni suradnik – psiholog, a radionice su provedene tijekom ožujka i travnja u 12 odgojnih skupina u koje su uključena djeca školski obveznici (Elmeri, Krijesnice, Medeki, Pribice, Balončići, Iskrice, Pandice, Vjeverice, Mačkice, Žirafice, te dvije skupine predškole). Djecu trebamo učiti suradništvu i poštivanju razlika, a ne nasilju. Budemo li djecu učili ovim vrijednostima, odvratit ćemo ih od agresije i spriječiti njihovu viktimizaciju. CAP-ova osnovna filozofija je jačanje djece i pružanje pozitivne podrške djeci. Njegova polazna postavka je da djecu treba naučiti kako da se sama zaštite i dati im podršku u tome, a ne ih učiniti potpuno ovisnima o odraslima.

Kako bi se pažnja djece u radionici maksimalno zadržala na bitnim porukama, odgojitelji su, prije samog provođenja radionica, realizirali niz aktivnosti kojima su pripremali djecu za dječju radionicu, a u cilju što većeg i jasnijeg efekta na dječje znanje i ponašanje. Aktivnosti su se odnosile na rad na iskazivanju i prepoznavanju svojih i tuđih osjećaja, aktivnosti na temu prava djece, različitosti, tolerancije, nenasilnog rješavanja sukoba te razgovor o ključnim riječima koje se upotrebljavaju na radionicama kao što su napad, dječja prava, sigurnost, vanjska i unutarnja snaga, sloboda, tužakanje, neznanac, dobra i loša tajna, ugodni i neugodni dodiri. Odgojitelji navode kako se priprema djece provodi i puno prije godine prije polaska u školu kroz razne aktivnosti vezane za prava i odgovornosti djece, dogovaranje potrebnih pravila u skupini, kroz stihove i prozne tekstove (npr. slikovnice Ptica duše, Dugine boje, Imaš li tajnu, Ispravnii dodir, Nećko, Jesi li danas napunio svoju kanticu?, priručnik Odgoj za humanost od malih nogu), kroz Kutiju punu osjećaja, aktivnosti osnaživanja svakog djeteta svakodnevno kroz poboljšanje slike o sebi.

U radionicama sa djecom se raspravlja o tri potencijalno opasne situacije: kada dijete ugrožava vršnjak ili nešto starije dijete; kada ga ugrožava nepoznata odrasla osoba i kada ga ugrožava poznata odrasla osoba. Djeca su naučila razliku između dobre i loše tajne, jasno i glasno reći „ne“ onome tko ih pokušava ugroziti, tražiti pomoć vršnjaka, tražiti pomoć odraslih u koje imaju povjerenja te da to nije tužakanje. Također su naučili da u opasnosti pobjegnu na najbliže sigurno mjesto i viču što glasnije mogu te uvijek budu na sigurnoj udaljenosti kad razgovaraju s nepoznatom osobom i nikad ne prihvaćaju darove, obećanja i ponude u zamjenu za ulazak u auto ili stan nepoznate osobe te su naučili male trikove samoobrane kako se osloboditi ako ih uhvati neznanac.

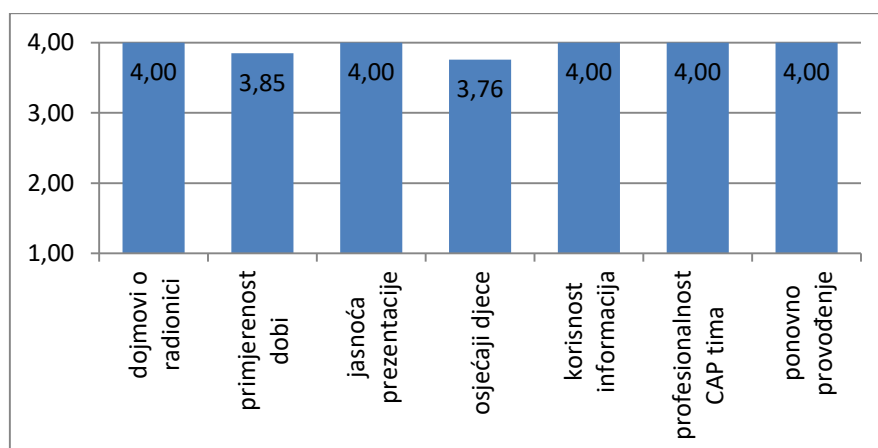
Radionice se provode kroz dva dana, odnosno dvije radionice po skupini. Radionice su provedene u 12 odgojnih skupina koje pohađaju djeca školski obveznici (Elmeri, Krijesnice, Medeki, Ribice,

Balončići, Iskrice, Pandice, Vjeverice, Mačkice, Žirafice, te dvije skupine predškole). Održano je ukupno 6 ciklusa radionica za 130 od 145 djece školskih obveznika.

Tablica 9. Broj djece po skupinama prisutne na radionicama

	Broj djece školskih obveznika	Broj djece prisutne 1. dan radionice	Broj djece prisutne 2. dan radionice	Broj djece na individualnom razgovoru
Oblačići	1 (prijevremeni upis u OŠ)	1	1	1
Elmeri	3	2	3	2
Krijesnice	8	7	8	6
Medeki	15	14	15	14
Ribice	15	14	14	14
Balončići	26	26	26	26
Iskrice	18	16	14	14
Pandice	18	17	15	14
Vjeverice	6	4	4	4
Mačkice	5	4	4	4
Žirafice	6	4	4	4
Predškola I	13	11	11	11
Predškola II	11	10	10	10
UKUPNO	145	130	129	124

Nakon svake radionice za djecu odgojitelji skupina u kojima su se održavale radionice procjenjivali su kvalitetu radionica na skali od 1 do 4. Prosječne ocjene prikazane su na sljedećem grafu.

Graf 17. Procjene odgojitelja o pojedinim aspektima CAP radionica za djecu, uključene procjene oba dana radionica (maksimalna ocjena 4, N=17).

Odgojitelji navode kako su CAP radionice kvalitetno i profesionalno provedene, a informacije koje djeca dobiju su izuzetno korisne. Iz grafa vidimo da je najniža prosječna ocjena vezana uz osjećaje djece tijekom radionice. Odgojitelji navode kako je vjerojatno obrađivana tematika mogla izazvati nelagodu kod djece, ali uz profesionalno vodstvo CAP tima se nelagoda prevladala. Odgojitelji također navode kao će nakon provedenih CAP radionica s djecom ponavljati naučene strategije obrane, identificirati odrasle osobe od povjerenja, dalje raditi na prepoznavanju i imenovanju osjećaja te na usvajanju prava i odgovornosti. Nakon provedenih radionica CAP pomagači provode individualni razgovor sa djecom koja to žele. Na individualnom razgovoru bilo je ukupno 124 djece (95 % djece koja su sudjelovala na radionicama).

Nakon provedenih radionica nužno je ponavljati usvojene preventivne strategije i osvježiti dječje pamćenje te je u redovnom programu proveden niz aktivnosti kako bi djeca što bolje utvrdila ono što su naučila na radionicama kao što su ponavljanje strategija (što činiti u opasnim situacijama) i vještina (tehnika samoobrane) tijekom godine, aktivnosti za identificiranje opasnih situacija i osoba koje mogu pomoći u opasnosti te jačanje povjerenja u te osobe (npr. policija), aktivnosti za poticanje samopouzdanja te za poticanje slobodnog izražavanja osjećaja.

Tijekom provedbe CAP programa nije otkriven ni jedan slučaj zlostavljanja.

b. Prevencija trgovanja ljudima

Trgovanje ljudima, a posebno ženama i djecom, predstavlja veliku opasnost i najgrublji je oblik kršenja temeljnih ljudskih prava kao što su pravo na život, pravo na slobodu izbora, pravo na slobodu kretanja, pravo na dostojanstvo, pravo na sigurnost, pravo na jednakost i dr. Jedna od zadataka ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je poticati razvoj osobnog identiteta djeteta te ga osnaživati da stvara pozitivnu sliku o sebi, razvija samopoštovanje te da izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju. Poticanje samostalnosti djeteta u donošenju odluka, vršenju izbora, ostvarenju prava, iznošenju i zastupanju vlastitog mišljenja kao i pružanju otpora vršnjačkom pritisku, uvelike će utjecati na koji način će dijete donijeti odluku u rizičnim situacijama (HCK,2017.).

Ove pedagoške godine smo u suradnji s Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko proveli radionice s temom prevencije trgovanja ljudima s obzirom da su ugrožene sve dobne skupine. Na djeci primjeren način približena je tematika trgovanja ljudima prorađujući susret s nepoznatim osobama i poželjni način komuniciranja s nepoznatima kako bi se razvile vještine samozaštite i poželjne reakcije u određenim situacijama. Radionice su provedene tijekom ožujka i travnja u 12 odgojnih skupina (Elmeri, Krijesnice, Medeki, Ribice, Balončići, Iskrice, Pandice, Vjeverice, Mačkice, Žirafice te dvije skupine predškole).

Na radionicama je sudjelovalo ukupno 195 djece. Odgojitelji smatraju kako je radionica izuzetno dobro osmišljena, potiče razvoj osobnog identiteta djeteta, izgradnju osjećaja sigurnosti u socijalnom okruženju u kojem se dijete nalazi, a djeca imaju priliku aktivno sudjelovati i naučiti kako komunicirati s nepoznatim ljudima, kako postupiti kad se nađu u opasnosti odnosno razvijaju vještine samozaštite. Odgojitelji također navode kako se ova tema nadopunjava s CAP programom te je priprema za razne životne situacije. Odgojitelji navode kako je ova tema prilagođena uzrastu djece, a voditeljice na zabavan način educiraju djecu te smatraju da je tema djeci bila zanimljiva i poučna.

c. Odgoj za različitost

Metoda Persona Doll

I ove pedagoške godine nastavili smo ovu metodu primjenjivati u neposrednom radu s djecom, i to u sedam odgojnih skupina s deset odgojiteljica i jednom medicinskom sestrom. Nastavili smo s načinom provođenja metode u neposrednom radu kao i do sada: aktivnost se planira za "grupu djece", a prema potrebi i za cijelu skupinu, u trajanju od 10-15 minuta, vodeći računa o interesu djece. Sjedenje u krugu je obavezno tijekom aktivnosti. Luna je u skupini/kvartu/objektu boravila 7-10 dana, uz prethodnu predbilježbu (obrazac u koji se upisuje u kojoj skupini boravi Luna, a koji je svima dostupan).

Kakva je to metoda? Metodu Persona Doll u neposrednom radu primjenjujemo od pedagoške godine 2009./2010. Metoda promiče poštivanje različitosti, omogućuje djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im 'ispriča' lutka (osoba), zauzimati se za sebe i za druge, jačati emocionalnu pismenost, razvijati samopoštovanje i izgrađivati vlastiti identitet. Za proces socijalizacije i moralni razvoj pojedinca bitna su prihvatanja pravila ukoliko su zaštićujuća i regulirajuća jer su to korijeni prihvatanja sebe kao osobe i socijalnog bića, prihvatanja drugih sa svim njihovim različitostima. Cilj primjene metode je jačanje pozitivnih osobina pojedinca (osobna afirmacija, samopoštovanje, samostalnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost), razvoj vještina, stavova i sustava vrijednosti (nenasilje, suradnja, tolerancija, solidarnost) i razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici odnosno sagledavanje sebe kao člana različitih skupina. Nastavljamo s implementacijom jer su iskustva djece i odgojitelja pozitivna.

Educirane odgojiteljice i medicinska sestra koje su tijekom pedagoške godine 2021./2022. primjenjivale metodu u radu s djecom su:

1. Lavići (1-2 godine): Đurđa Šegudović
2. Zebrice (1-2 godine): Anita Buri
3. Jabučice (2-3 godine): Štefica Fabijanić
4. Oblačići (5-6 godina): Valentina Batelja
5. Koale (4-5 godina): Marina Kupina
6. Pandice (6-7 godina): Željka Žužak
7. Iskrice (5-6 godina): Đurđa Šmit
8. Šapice (5-6 godina): Daniela Bobinski, Ivan Rak

Odgojitelji navode svoja iskustva u radu:

- „Upoznavanje s lutkom i njezinim identitetom bila je poveznica i s identitetom svakog pojedinog djeteta naše skupine (ime, spol, prijateljstvo).“
- „Metoda je zanimljiva i korisna u radu s djecom za jačanje dječjih kompetencija u području komunikacijskih vještina, osvještavanju prava djece i prihvatanju različitosti drugih i drugačijih.“
- „Umjesto ove metode provodili smo aktivnosti kroz Lutku vodič.“
- „Tek smo započeli, reakcija djece je pozitivna, vidimo područja u kojima bi nam ova metoda mogla biti korisna (uvažavanje drugih, prihvatanje različitosti, neprimjerena komunikacija- ruganje, kao i pozitivno potkrepljenje, saznati više o onome što raduje djecu).“

- „Pomaže djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im "ispriča" lutka, te tako uče uočavati nepravdu, zauzimati se za sebe i druge, jačati samopouzdanje i izgrađivati vlastiti identitet.“
- „Nismo primjenjivali metodu.“
- „Metoda je korisna u rješavanju problemskih situacija u skupini te u jačanju pozitivnih osobina djeteta te u prihvatanju različitosti.“

Lutka vodič – primjena u radu s djecom

„Što je lutka vodič? To je drvena lutka koja zorno prikazuje kako zadovoljavamo svoje osnovne potrebe. Ideja za nju ima uporište u teoriji izbora i realitetnoj terapiji. Pomoću lutke vodiča i odrasla osoba i dijete predškolske dobi mogu upoznati fiziološke i psihološke potrebe koje imamo, saznati kako ih zadovoljavamo, te što će se dogoditi ako ih ne zadovoljimo ili ako ih zadovoljimo ugrožavajući drugu osobu.“ (Modrić, Lutka vodič za razumijevanje ljudskih potreba i za rješavanje sukoba, 1999.)

U Zvezdicama su provedene sljedeće aktivnosti: „Sunčica nam se vratila“, „Slaganje lutke vodič“, „Razgovor o već upoznatim potrebama, pripadanje, zabava“, „Dorada albuma - pripadanje, zabava“, „Upoznavanje potrebe - moć, što mogu, što znam - izrada albuma potrebe moć“, „Crtanje - mogu sam - ja znam i mogu“, „Izabrati igru - igram se s ... prijateljem - prijatelj i ja u igri, crtanje“. Ovu metodu u radu s djecom je primjenjivala odgojiteljica Vesna Navoj.

Projekt „Škole za Afriku“

S provedbom projekta **"Škole za Afriku"**, a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. u jednoj odgojnoj skupini. U pedagoškoj godini 2021./2022. nastavili smo s provođenjem projekta u jednoj odgojnoj skupini u centralnom objektu. Djeca ove odgojne skupine aktivnosti su realizirala uz pomoć materijala koje smo primili iz UNICEF-a te mnogobrojnih poticaja, kao što su: slikovnice, stručna literatura, fotografije, glazba, dokumentarni filmovi i dr., te angažmanom djelatnika našeg vrtića.

Tablica 10. Osvrti odgojitelja na provedene aktivnosti

	Provedene aktivnosti
Odgojiteljice: Vesna Navoj i Kristina Kobetić (projekt provodimo od pedagoške godine 2012./2013.)	Djeca odgojne skupine „Zvezdice“ u dobi od 2-4 godine: - spoznaja o našem mjestu stanovanja - upoznavanje s kartom svijeta i kontinentima - ukazivanje na međusobnu različitost povodom obilježavanja „Međunarodnog dana djece“ - upoznavanje djece s Afrikom i Madagaskarom - formiranje centra „Afrika“ u sobi dnevnog boravka s ciljem dostupnosti materijala vezanih uz projekt - prikaz života u Africi kroz fotografije - nastavljamo s otkrivanjem novih spoznaja o Africi - poučiti djecu o tome što je štednja, poticanje na humanost, učenje novih pojmova, likovno i glazbeno izražavanje

	- upoznavanje djece sa društvenom igrom „Kudoda“ – Zimbabve - izrada naše vlastite knjige o Africi u koju smo objedinili sve dosad provedene aktivnosti i koja će biti djeci svakodnevno dostupna za prelistavanje i prisjećanje na to što su sve radili - uvođenje radnih listića o Africi radi stjecanja novih saznanja i novih načina provođenja aktivnosti kroz radne zadatke - izrada instrumenta pod nazivom „Kišni štap“ - izrada odjeće s afričkim motivima s ciljem poticanja kreativnosti kod djece - upoznavanje s afričkim tradicionalnim plesovima - izrada nakita Afrike, razvoj okulomotorike - poticanje djece na uočavanje detalja, crtanje na temu „Djeca Afrike“ - upoznavanje djece sa zastavama Afrike - obilježavanje „Dana Afrike“ (izložba u centralnom objektu)- 25.5.2022.
„Obrazovanje je najsnažnije oruđe koje može promijeniti svijet.“ Nelson Mandela	

Tablica 11. Međunarodni projekt „Say hello to the world“

Odgojna skupina/provedene aktivnosti
* Projekt povezuje djecu različitih država putem video poziva (<i>Skype</i>) * 5 tema kroz 5 prstića (svaki prstić – jedna tema) * Cilj: razvijanje tolerancije prema drugima, učenje o drugim kulturama i načinima života, učenje stranog jezika, sigurno učenje informatičkog jezika * „Tolerantni vrtić“ – nakon provođenja projekta * „My hello aplikacija“ * Slikovnica „Pomahajmo v svet“, za djecu od 9. mjeseci života 1. PALAC: "TO SAM JA" Ciljevi: poticati djecu, da razmišljaju o sebi, o svojim karakteristikama i tjelesnim osobinama. Djeca su svjesna važnosti osobnog identiteta. Djeca gledaju fotografije djece iz cijelog svijeta, uspoređuju ih među sobom, traže sličnosti, razlike. Uz pomoć socijalnih igara razvijaju sve kompleksnije socijalne vještine uspostavljanja kontakata s drugima. Kontakt s računalom po prvi puta se upoznaju s korištenjem računala, s korištenjem video poziva... 2. KAŽIPRST: "JA I MOJA OBITELJ" Ciljevi: djeca stječu spoznaje u kakvoj obitelji žive, stječu spoznaje u kakvim obiteljima žive druga djeca, stječu spoznaje o različitim tipovima obitelji, djeca preko fotografija upoznaju obitelji druge djece (srodstvo, imena), kontakt s računalom, upoznavanje novih stranih riječi putem video poziva. 3. SREDNJI PRST: "JA I MOJ VRTIĆ" Ciljevi: djeca upoznaju svoj vrtić i vrtić s kojim sudjeluju, pripremaju fotografije vrtića i njegove bliže okolice, djeca fotografiraju aktivnosti koje žele predstaviti, djeca uz pomoć odgojitelja upoznaju fotoaparat, upoznavanje novih riječi, kontakt s računalom 4. PRSTENJAK: "JA I MOJE MJESTO/GRAD" Ciljevi: djeca upoznaju svoje okruženje i okruženje sudjelujućeg vrtića, upoznaju znamenitosti, običaje, tradiciju svog mjesta, upoznaju znamenitosti, običaje, tradiciju sudjelujućeg mjesta, fotografira-

ju i snimaju njima zanimljive dijelove svoga kraja, prihvaćaju i upoznaju svoje i tuđe običaje, razvijaju naklonjeni, poštujući i odgovoran odnos prema svome kraju, upoznaju nove strane riječi, promoviraju svoje mjesto

5. MALI PRST: "JA I MOJA DRŽAVA"

Ciljevi: upoznavanje svoje i sudjelujuće države, razvoj svijesti o pripadanju državi, upoznavanje himne svoje i sudjelujuće države, razvijanje naklonjenog, poštujućeg i odgovornog odnosa prema svojoj državi, upoznavanje s brojalicama, pjesmicama, plesovima koje su znali naši djedovi i bake, upoznavanje novih riječi, promoviranje svoje države.

VRTIĆ/ŠKOLA PARTNER: GRADA PANEVEŽIS IZ LITVE

NOSIOC PROJEKTA: Krijesnice/Fireflies (cjelodnevni integrirani program ranog učenja engleskog jezika), dob djece: 4 – 7 godina

Odgojiteljice: Tea Vinščak i Melita Vidaković

Surađivali smo s djecom iz grada Panevežis iz Litve.

Realizirati smo 5 video javljanja te su djeca odgojne skupine dobila priliku međusobno se bolje upoznati, predstaviti, upoznati svoje obitelji, bolje upoznati svoj vrtić, naš grad, Hrvatsku, kao i Litvu, njene običaje, kulturu, jezik i znamenitosti.

U tome nam aktivno pomažu roditelji djece naše skupine (npr. javljanje putem Zoom aplikacije, kroz izradu obiteljskih stabla i još mnogo aktivnosti koje smo realizirali ove pedagoške godine koje su vidljive u portfoliju odgojne skupine).

Odgojne skupine koje su implementirale projekt u odgojno-obrazovni rad – kronološki pregled:

Pedagoška god.	Odgojna skupina	Objekt/odgojitelji	Partner
2016./2017.	Leptirići, Pandice, Točkice	Gornji Desinec: Petra Puh, Petra Jurin, Željka Žužak, Sanja Šimić, Nataša Površenić, Martina Križančić	Slovenija
2017./2018.	Leptirići, Pandice, Točkice, Krijesnice	Gornji Desinec: Branka Haramija, Sanja Šimić, Željka Žužak, Martina Križančić, Radost 2: Tea Vinščak, Manuela Miljenović	Litva
2018./2019.	Točkice, Pandice, Krijesnice, Zebriće, Vjeverice	Gornji Desinec: Sanja Šimić, Željka Žužak, Katarina Šoštarić, Nataša Površenić, Mihaela Klemenčić Čopić, Lucija Kunović Radost 2: Tea Vinščak, Tihana Brković Skukan	Poljska
2019./2020.	Krijesnice	Radost 2: Tea Vinščak, Melita Vidaković, Tihana Brković Skukan	Gambija
2020./2021.	Krijesnice	Radost 1: Tea Vinščak i Melita Vidaković	Latvija
2021./2022.	Krijesnice	Radost 1: Tea Vinščak i Melita Vidaković	Litva

Tablica 12. Projekt „Vrtići uz prugu“

Odgojna skupina	Provedene aktivnosti
Alternativni program prema koncepciji Marie Montessori-odgojna skupina Elmeri	U ovoj pedagoškoj godini nije realizirana suradnja s Dječjim vrtićem Markuševac iz Zagreba.

Tablica 13. Međunarodni projekt **E-twinning**

Odgojna skupina	Provedene aktivnosti
Alternativni program prema koncepciji Marie Montessori-odgojna skupina Elmeri Odgojiteljice: Mihaela Pustaj i Maja Sabadi	Platforma e-Twinning je namijenjena odgojno-obrazovnim djelatnicima (odgojitelji, učitelji, profesori, knjižničari) koji rade u dječjim vrtićima i školama europskih država koje su članice e-Twinninga. Članovi mogu surađivati, razmjenjivati ideje, komunicirati te postati dijelom najzabavnije obrazovne zajednice u Europi. U navedenu platformu aktivno je uključena jedna odgojna skupina - Elmeri. Cilj sudjelovanja je razvoj i napredak kompetencija putem prilagođenih e-Twinning aktivnosti. Realizirali smo aktivnosti e-Twinninga iz projekta „U svijetu likovnih umjetnika 4“. Upoznali smo radove slikara P. Cezannea, E. Vee, G. Seurata i M. Šišul. Slikare smo izabrali prema državama iz kojih dolaze jer smo njihovo stvaralaštvo povezali s temama koje smo prorađivali u skupini (svjetske i hrvatske znamenitosti). Uz upoznavanje s biografijom i stvaralačkim opusom slikara, povezali smo i osobitost slikarskog izraza. Djeca su u likovnom izražavanju i stvaralaštvu uočila kako koristiti komplementarni kontrast i poentilizam, kako se izraziti pomoću crta u njihovom obliku i toku te kako kombinirati likovne tehnike crtanja i slikanja. Neposredni rezultat provedenih aktivnosti su dugotrajno i višestruko ponavljanje procesa i aktivnosti slikanja, istraživanje mogućnosti provedenih tehnika, likovni radovi. Posredni rezultat je uočavanje detalja na slikama drugih umjetnika, usporedba umjetničkih radova, uočavanje specifičnog likovnog izraza pri promatranju slika, korištenje tehnika isprobanih tijekom provođenja aktivnosti, prisjećanje biografskih i stvaralačkih detalja i usporedba s novim informacijama koje su djeca dobila kroz druge aktivnosti.

Godina čitanja, 2021.

U našem malenom svijetu punom igre, kreativnosti, mašte i prijateljstva, knjiga je bila važan poticaj tijekom odrastanja. U sobama dnevnog boravka odgojnih skupina, kao i u zajedničkim prostorima, kreirani su centri (npr. „Čitaonica“, „Slikovnica“, „Knjižnica“, „Bibliobus“ i sl.) opremljeni slikovnicama, enciklopedijama i drugom potrebnom literaturom. Odgojne skupine, kada je to bilo moguće, redovito su odlazile u posjetu našoj gradskoj knjižnici.

A onda je došla korona. Posjeta našoj gradskoj knjižnici nije bila moguća zbog pandemije COVID-19. Promišljajući i pronalazeći rješenje na koji način djeci približiti što je to knjižnica, kako ona izgleda, što sve tamo ima i slično, pojavilo se pitanje: „A da djeca dođu posjetiti vrtićku knjižnicu?“

Zašto? U našoj vrtićkoj knjižnici stanuje 1758 naslova (slikovnice, priručnici, časopisi, stručna literatura i dr.) koje imaju mogućnost posuđivati djelatnici našeg vrtića, roditelji, studentice i pomoćnici djeteta s teškoćama u razvoju.

Vrtićka knjižnica ima nekoliko pravila:

- a) moguće je posuditi pet naslova, na rok do 28 dana uz zaduženje kod stručnih suradnika (program BookDB2)
- b) svaki naslov u knjižnici ima oznaku po kojoj je moguće pronaći istu na polici
- c) uvidom u zaduženja nekog korisnika može se omogućiti posudba nekog od naslova drugom korisniku (ako je rok posudbe protekao)

Ne zaboravimo da u svakoj sobi dnevnog boravka/kvarta žive slikovnice, enciklopedije, dječji časopisi i sl., ono što je djeci potrebno za traženje odgovora na mnogobrojna propitkivanja i promišljanja.

I tako, uslijedio je poziv za posjetu vrtićkoj knjižnici, odgojnim skupinama u centralnom objektu i područnom objektu Radost 2. Posjeta vrtićkoj knjižnici zamišljena je na način da dijete svojim dolaskom u knjižnicu doživi novo iskustvo ili se podsjeti na već doživljeno iskustvo, spozna ili potvrdi poželjno ponašanje tijekom boravka u knjižnici, posudi slikovnicu te da ga ovo iskustvo potakne na čitanje, istraživanje, ali i ponovni dolazak u vrtićku knjižnicu. Tako je tijekom listopada i studenog 2021. godine vrtićku knjižnicu posjetilo 20 odgojnih skupina, oko 350 djece i 26 odraslih osoba (odgojitelji, pomoćnice djeci s teškoćama u razvoju). Posjeta i boravak u knjižnici organizirana je na način da smo poštivali higijensko-epidemiološke mjere.

Povratne informacija odgojitelja:

- „Posjet vrtićkoj knjižnici bio je za djecu jedno novo iskustvo (upoznavanje sa knjigama/slikovnicama - čuvamo knjige, listamo list po list, razgovaramo uz ilustracije).“
- „Nakon posjete našoj vrtićkoj knjižnici djeca su pokazala veliki interes za čitanje.“
- „Nama je svaka godina „Godina čitanja“ na radost sve djece, ova je iznjedrila mnoge priče koje su djeca osmislila, napisala i ilustrirala što je kod roditelja izazvalo divljenje nad onim što je rad njihove djece jer smo ih redovito prezentirali roditeljima.“
- „Formirali smo poseban centar „Naša čitaonica“ te dogovorili vrijeme za priču. Djeca su također sama stvarala priče uz ilustraciju. Neka starija djeca su već samostalno naučila čitati dok su mlađi organizirali imitativne igre „U knjižnici“ i slično. Tijekom provođenja akcijskog istraživanja koristili smo priče iz slikovnice 7 navika sretne djece te s njima upoznali roditelje. Putem kutića za roditelje smo informirali roditelje o važnosti čitanja te ih željeli potaknuti da što više čitaju djeci. Izuzetno smo zadovoljne s provedbom aktivnosti. Smatramo da i dalje treba poticati čitanje djeci te poticati roditelje da to isto čine kod kuće.“
- „U mjesecu listopadu, 2021. godine obilježili smo Mjesec čitanja na način da smo izradili vlastitu slikovnicu. Djeca su bila autori i ilustratori, ali i začetnici ideje o izradi slikovnice. Proces izrade slikovnice bio je dobar poticaj za daljnje razvijanje govornih vještina.“
- „Povećali smo interes kod djece za slikovnicu, knjigu, pisanu riječ, oformili čitaonicu za koju cijelo vrijeme postoji interes i nadopunjuje se novim sadržajima. Roditelji potaknuti i informirani o toj temi od strane djeteta i odgojitelja sada su češći posjetioци u gradskoj knjižnici, Narodnoj knjižnici i čitaonici u Jastrebarskom. Djeca su sama izrađivala slikovnice, inicirali foto priče koje su izradili zajedno s roditeljima.“
- „Čitanjem slikovnica, knjiga i enciklopedija koje su korištene u odgojno-obrazovnom radu s djecom, potican je razvoj dječje mašte, smisao za humor, aktivno slušanje, empatije te stjecanje iskustva o uzročno-posljedičnim vezama.“
- „Djeci je omogućeno stjecanje novih spoznaja i znanja, proširenje vokabulara. Kod djece školskih obveznika primijećen je povećan interes za čitanje i pisanje (reprodukcija slova).“

- „Čitanje je naša redovna aktivnost međutim u ovoj godini smo na proces čitanja stavili još veći naglasak. Djeca vole slušati, gledati, prepričavati i oponašati ono što čuju i vide i to ih ohrabruje i za razne scenske improvizacije. Nastavit ćemo i dalje njegovati ovo područje jer je velika vrijednost u tome.“
- „Djeca pokazuju interes za raznovrsne umjetničke sadržaje tijekom vođenih aktivnosti, ali i samoinicijativno "čitaju" razne slikovnice u simboličkim igrama. Kod djece se na taj način poticao razvoj jezično-govornih kompetencija, empatije, poželjnih ponašanja, stjecanje iskustva i spoznaja o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini, a kod djece starije dobi uočen je interes za pisanje slova.“
- „Posjetili smo vrtićku knjižnicu, što je bio dodatan motivator za djecu te osvijestili i roditeljima važnost čitanja. Mnogobrojne slikovnice i knjige koje smo naručili i ove godine smo dobili te koristili kao poticaj u jezično-govornom razvoju (akcijsko istraživanje). U skupini vlada velik interes za slikovnice, knjige kao izvor informacija i često je prisutna želja da im se priče čitaju, kao i da ih samostalno listaju i prepričavaju.“
- „U našem malenom svijetu punom igre, kreativnosti i mašte već drugu godinu s ponosom možemo istaknuti ljubav djece prema knjizi. Kroz mnogobrojne aktivnosti tokom godine gdje su nam i roditelji bili velika podrška i pomagači. Uz svakodnevno praćenje i osluškivanje djece priče su postale dio nas. Kod djece smo razvijale svijest o važnosti i prisutnosti knjige u svakodnevnim životnim situacijama. Uz puno primjera dobre prakse i razmjene korisnih informacija naučili smo da je knjiga važan dio odrastanja.“
- „Sve tri odgojiteljice koje su radile u skupini bile su na bolovanju u periodu provođenja aktivnosti.“
- „Posjetili smo vrtićku knjižnicu (soba psihologa) koja je očarala djecu zbog mnoštva slikovnica koje su tamo vidjeli.“
- „Djeca su imala priliku čuti puno priča i gledati puno slikovnog materijala što je bilo dobro za njihov jezično-govorni razvoj. Roditelji su imali priliku sudjelovati u donošenju slikovnica koje su djeci drage. Mi kao odgojiteljice smo primijetile da su djeca jako zavaljela priče te su ih željeli slušati svakoga dana. Vođene dječjim interesom za listanjem i čitanjem slikovnica posjetili smo ove pedagoške godine vrtićku knjižnicu gdje su djeca imala priliku vidjeti puno knjiga na jednome mjestu te listati i čitati neke od njih. Prolaskom uz prostor knjižnice djeca svakodnevno pričaju kako su bili u knjižnici te su tamo čitali knjige. Nastavljamo pratiti interese i potrebe djece na ovome području.“
- „Potaknuta je dječja kreativnost i znatiželja te stvaralaštvo i domišljatost. Dobile smo izravan uvid u dječje interese i njihove sposobnosti. Kod djece je potaknuta želja za usvajanjem slova, tehnike pisanja i čitanja. Slušali smo priče „Kreativne pričaonice“ naše mame Božak te smo imale gosta roditelja u skupini - mamu Vancaš. Povodom „Vodenog tjedna“ i Tjedna zdravlja u vrtiću izradile smo tzv. bookmarkere („Pij vodu“, „Voda je najzdravije piće“,...) te ih podijelili roditeljima i djelatnicima.
- „S obzirom na dob djece te adaptaciju u tom periodu aktivnosti listanja slikovnica provedene su u nešto manjoj mjeri.“
- „Oformljen je centar slikovnica, odlazak u vrtićku knjižnicu i donošenje slikovnica od kuće. Čitanje je naša svakodnevna aktivnost što pridonosi bogaćenju verbalnog izražavanja.“
- „Slikovnice i priče potiču kod djece dugo zadržavanje u aktivnosti jer ono zahtijeva listanje, pregledavanje, imenovanje, pokazivanjem prstićem. Zato je za djecu bitno da im taj prostor za čitanje bude ugodan i poticajan.“
- „Djeci je omogućen pristup slikovnicama različitog karaktera, čime smo razvijali ljubav prema čitanju.“
- „Čitanje je naša svakodnevica. Ove godine s naglaskom na prepoznavanje poruka iz pomno odabranih djela, gluma i osmišljavanje "drugačijih" završetaka (akcijsko istraživanje).“

- „Čitanjem slikovnica, enciklopedija, slika priča i recitacija kod djece se potiče aktivno slušanje, mašta, proširenje vokabulara, nova saznanja i interes za čitanjem i pisanjem.“
- „Zamijećen je veliki interes djece za različitim slikovnicama te različitim tematikama. Priprema za dnevni odmor je idealna prilika za čitanje djeci različitih slikovnica. Djeca svakodnevno traže da im se nešto pročita i to ih veseli.“
- „Djeca su čitanjem slikovnica, priča i slika priča razvijala i obogaćivala svoj jezično-govorni razvoj. Roditelji su nam donosili slikovnice, a neki su nam i poklonili slikovnice za skupinu. Djeca samoinicijativno uzimaju slikovnice te zajedno listaju i komentiraju.“
- „Upoznavanje djece koliko je važno čitati, odlazak u vrtićku knjižnicu je djeci bio jako zanimljiv te nakon toga su djeca dobila inspiraciju za izradom svojih knjiga.“
- „S obzirom na dob djece i proces adaptacije djeci su se čitale slikovnice prilagođene njihovoj dobi i nudile za listanje.“
- „Cilj nam je bio poticati čitanje djeci od najranije dobi. Nastojali smo razviti ljubav prema knjigama i pisanoj riječi. Izazov je bio približiti djeci knjigu, izabrati dobru priču i stihove. Kod djece smo razvijali suradnju, svijest o važnosti i prisutnosti knjige u svakodnevnim životnim situacijama te poticali razvoj predčitalačkih vještina.“
- „Poticanje djece da listaju, prepričavaju priče, te na taj način bogate rječnik i maštu. Također se potiče i roditelje da svakodnevno čitaju svojoj djeci kako bi razvili ljubav prema knjizi koja će im puno pomoći i značiti u budućnosti. U daljnjem radu se planiramo i dalje posvetiti čitanju slikovnica, prepričavanju slika priča i slično.“
- „Slikovni sadržaj, slikovnice, slika priče potiču razvoj pamćenja, pozornosti, dulje zadržavanje u aktivnosti, razvoj govornih vještina. Potrebno je osigurati ugodan, miran, poticajan prostor za čitanje.“
- „Provedene aktivnosti: čitanje i dramatizacija umjetničkih sadržaja, posjet vrtićkoj knjižnici, te samostalno listanje knjiga, časopisa, enciklopedija što nas je potaknulo da oformimo centar početnog čitanja i pisanja.“
- „Dovelo nas je do novih znanja i spoznaja, širenje vokabulara te smo tako doprinijeli razvoju kulture čitanja.“
- „S obzirom da je skupina Tigrići započela s radom 7.2.2022. godine naše aktivnosti realizirane su u skladu s dobi djece.“
- „Djeca su stekla naviku i želju posjećivanja knjižnice te posuđivanja i čitanja knjiga, slikovnica.“
- „Djeca su upoznala vrtićku knjižnicu što je osobito koristilo djeci čitačima za posuđivanje i čitanje slikovnica i enciklopedija koje ih posebno zanimaju. Mlađoj djeci je posjet bio usporedba s izletom na drugi relativno nepoznat kraj našeg velikog vrtića.“

I za kraj: „Čitajmo zajedno!“

2. ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

U mjesecu listopadu 2021. godine na Odgojiteljskom vijeću usuglašen je Plan djelovanja za pedagošku godinu 2021./2022. godine te smo isti prosljedili Eko odboru 1 na donošenje što je jednoglasno prihvaćeno. Nit vodilja pri kreiranju Plana djelovanja bilo je pod nazivom „Voda za održivi razvoj“, Međunarodno desetljeće za akciju od 2018.-2028. (UN).

Članovi Eko odbora 1 su: djeca predstavnici Medeka i Elmera, ravnateljica Jadranka Stojković, eko-koordinatorice Marija Svoboda, Petra Golub, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Jadranka Šošćarić,

Smiljana Popović, Jasenka Gluščić, predstavnik roditelja Martina Banić, pomoćno-tehničkog osoblja Anita Majkić, predstavnici ekokumova Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus" i "Ceste Jastrebarsko d.o.o."

Nastavak odgojno-obrazovnog rada usmjerenog ka osvještavanju potrebe za očuvanjem okoliša te djelovanjem djece i odraslih u ovom smjeru i ove će se pedagoške godine realizirati kroz različite aktivnosti u sklopu odgojno-obrazovnog rada. Međunarodno desetljeće za akciju „Voda za održivi razvoj“ (UN), koja se obilježava od 2018.-2028. godine, bila nam je nit vodilja pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine na području odgoja za održivi razvoj. Klimatske promjene, bioraznolikost, očuvanje energije, zdrava prehrana, kretanje, briga o zdravlju, zaštita i samozaštita djece te kultura i tradicija samo su neke od tema koje ćemo upoznati i nadograditi tijekom pedagoške godine u skladu s dobi, potrebi i interesima djeteta/djece.

U mjesecu lipnju 2021. godine stekli smo **dijamantni status** Eko škole, a zbog pandemije COVID-19 nije održana svečanost podizanja Zelene zastave, već smo istu realizirali u svibnju 2022. godine na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Ovom prilikom gostima svečanosti podijeljeni su bookmarkeri koje su kreirala djeca. Ovaj međunarodni program provodimo kontinuirano od 2006./2007. godine te s istim nastavljamo i u ped. god. 2022./2023.

Načini osiguravanja uvjeta za kvalitetno ostvarivanje ove zadaće i kako je to utjecalo na djecu: kontinuirano smo djecu poticali na promatranje okruženja te osvještavanje i „buđenje“ svih osjetila, iskustveno učili, selektirali otpad, važnost pridavali samozaštiti i zaštiti, uporabi neoblikovanog materijala u mjeri u kojoj su to dozvoljavale higijensko-epidemiološke mjere zbog COVID-19, boravili u prirodi u širem okruženju i boravku na zraku na vrtićkom dvorištu i u neposrednoj blizini vrtića, njegovali „Zdravo park“ (voćnjak i povrtnjak), pokušavali otkriti „Što je to bioraznolikost?“, brinuli o cvjetnjacima, visećim vrtovima, čistoći, urednosti, osvještavali važnost racionalnog korištenja vode i električne energije, surađivali s roditeljima, djelatnicima i vanjskim suradnicima. Ove pedagoške godine naglasak u promišljanju aktivnosti bilo je osiguravanje poticajnog i socijalnog okruženja, za samoinicirajuće i samoorganizirajuće aktivnosti koje su omogućile razvoj dječjeg stvaralaštva, kreativnosti, inicijativnosti i poduzetnosti, vodeći računa o higijensko-epidemiološkim mjerama zbog pandemije COVID-19. Kontinuirani pristup osvještavanju očuvanja resursa koje koristimo, njegovanje okoliša i prirode koja nas okružuje, postalo je naš stil življenja. Neoblikovani materijal korišten je kao poticajno sredstvo za igru djece. Poticanjem djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, eksperimentiranje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te osvještavajući ispravno ljudsko djelovanje i odgovornost svakog pojedinca ponaosob, osnaživali smo matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju.

Situacije u kojima je primijećena i podržana inicijativa djece: projektnim pristupom otkrivali smo životinjski i biljni svijet, imenovali uočeno (promjene u prirodi, pratili vremensku prognozu i povezivali sa slikovnim materijalom), postavljali pitanja i timski pronalazili odgovore i postavljali nova pitanja: "Što su Balončići naučili o klimatskim promjenama?"; „Kako spasiti malog čuka?“ - djeca i odgojitelji su spasili malog čuka u vrtićkom dvorištu centralnog objekta; briga o čistoći i urednosti našeg prostora, „Gdje odlažemo otpad?“ - selektiranje otpada (papir, plastika i dr.), osvještavanje djece da nije smeće sve za vreće; „Kako očuvati energiju?“, „Zdrava prehrana?“, „Zašto je kretanje važno?“. Ove godine održan je Eko kviz u dvije odgojne skupine (Medeki i Žirafice) gdje smo spoznali da djeca imaju veliko znanje i ekološku svijest; kroz razvoj ekološke svijesti kod djece utječemo na razvoj ekološke svijesti kod roditelja čiji su korektori često djeca, koja su educirana u vrtiću kroz planirano osmišljene aktivnosti; različitim aktivnostima u sklopu odgojno-obrazovnog rada nastavljeno je

osvještivanje djece o potrebi zaštite i očuvanja okoliša, selektiranju i uporabi otpadnih materijala, bioraznolikosti, zdravoj prehrani i zaštiti zdravlja; djeca su kroz "Cvjetni kutak" i "Vrtni centar" sadila i brinula o cvijeću i bilju kojima je uređen okoliš vrtića i povrtnjak, kao i njegovali „Zdravo park" u centralnom objektu i na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu.

Djelovanje Eko patrole bilježeno je fotografijama i simbolima na plakatima; aktivnosti smo provodili i nadalje s nadom da ćemo uspjeti obogatiti naš povrtnjak novim povišenim gredicama za sadnju povrća; bilo je baš zadovoljstvo baviti se tim temama i gledati volju, interes i napredak djece kroz projekt; kroz mnoštvo eko aktivnosti utjecali smo na razvoj ekološke svjesnosti, pozitivnih stavova i odnosa prema sebi i okolini. Projekt "Blago zemlje" pratio je interes djece, kroz njega smo učili, surađivali, dogovarali se, davali svoje ideje, a roditeljima je isti prezentiran putem plakata uz pomoć kojeg su im djeca pojašnjavala što su radila.

Projekt: „Kišni dan“

Odgojne skupine koje su sudjelovale u projektu su: Ribice, Medeki, Elmeri, Bubamare, Iskrice, Oblačići, Krijesnice, Balončići, Vjeverice, Pandice. Cilj projekta bio je povećati kvalitetan boravak djece na zraku te tako omogućiti uvjete za optimalan rast i razvoj djeteta. Zadaci ovog projekta bili su: proširiti spoznaje o vodi općenito (počevši od već stečenih spoznaja i postavljenih pitanja djece, razne aktivnosti i sadržaji iz svih područja, voda u prirodi, stanja vode, važnost vode za život, kruženje vode u prirodi), omogućiti stjecanje iskustava na tu temu (istraživanjem i eksperimentiranjem, neposrednim iskustvom – boravak na zraku + aktivnosti), kroz spoznaje o temi približiti djeci vremenske prilike i neprilike (kao uobičajen dio života koji zahtjeva određene prilagodbe ovisno o promjenama), razviti naviku samostalnog, odgovornog ponašanja i brige o sebi (praćenje vremenskih prilika, odgovarajuća obuća, odjeća, zaštitna oprema), u što većoj mjeri koristiti blagodati svježeg zraka (neophodnog za optimalan rast i razvoj djece).

Samovrednovanje provedenog projekta u odgojnim skupinama od strane odgojitelja:

- „Nastavili smo s projektom „Kišni dan“ u koji smo se uključili prošle pedagoške godine. Roditelji su zadovoljni, prate vremensku prognozu, djeca uvijek imaju kišobrane kad je kišni dan. Dobrobit za djecu, roditelje i odgojitelje je izuzetno velika jer djeca mogu boraviti na zraku bez obzira na vremenske prilike.“
- „U suradnji s roditeljima pribavili smo sredstva i pomagala (kišne kabanice, kišobrane, gumene čizmiće) za provedbu projekta koji je razveselio i djecu i odgojitelje i roditelje jer su djeca mnogo više bila u mogućnosti boraviti na svježem zraku.“
- „Ovo je druga godina provođenja projekta u našoj skupini. Djeci su njime osigurani uvjeti za realizaciju kvalitetnog boravka na zraku s ciljem poticanja njihovog optimalnog rasta i razvoja. Suradnja s roditeljima u donošenju odgovarajuće odjeće i obuće te zaštitne opreme bila je na visokom nivou kao i prošle godine. Projekt omogućava i potiče djecu na aktivno stjecanje znanja te se planira provoditi i u novoj pedagoškoj godini.“
- „Izuzetno koristan projekt te kvalitetno i djeci zanimljivo provođenje boravka na zraku. Kroz projekt djeca stječu iskustva i spoznaja o prirodnoj sredini. Planiramo nastaviti rad na projektu i iduće pedagoške godine.“

- „Djeca su ovim načinom naučila prvenstveno kako se zaštititi od kiše i kako pravilno koristiti kišobrane te koje su vremenske situacije pogodne za boravak na zraku a koje su potencijalno opasne za zdravlje.“
- „Uz projekt "Kišni dan" djeca su uz suradnju roditelja donosila kišobrane, čizme i kabanice. Stekli smo novo iskustvo kako se ponašati na kiši, nositi kišobran, brinuti za svoje stvari i za svoje prijatelje te iskusiti vodu i lokvice.“
- „Kod djece smo kvalitetnim boravkom na zraku omogućile smo uvjete za optimalan rast i razvoj. Proširile smo spoznaje o vodi, omogućile stjecanje iskustava na tu temu (istraživanjem i eksperimentiranjem, neposrednim iskustvom), kroz spoznaje o temi približile djeci vremenske prilike i neprilike, razvijale naviku samostalnog, odgovornog ponašanja i brige o sebi.“
- „Kišni dan je usvojen (i od strane djece i roditelja i odgajatelja) kao normalni proces rada.“
- „Koristan projekt koji je najviše zanimljiv djeci zbog provođenja boravka na zraku i stjecanja novih spoznaja. Djeca su već od ranijih godina upoznata s projektom te su sama brinula o donošenju opreme za provođenje istog.“
- „Djeca se suočavaju sa različitim vremenskim prilikama i neprilikama. Uče da dan ne mora biti lijep i zabavan samo kada je sunčano. Dan može biti lijep i zabavan i kad pada kiša. Roditelji su aktivno uključeni te im se ovakva aktivnost sviđa. Svakako ćemo nastaviti sa projektom i ubuduće.“
- „Za dijete - naučilo kako se treba obući kada je kiša, snijeg, važnost gledanja prognoze. Nisam skroz zadovoljna.“
- „Projekt je omogućio djeci da istražuju, otkrivaju, te ih potiče na aktivno stjecanje znanja. Za roditelje znači sigurnost djece te očuvanje zdravlja.“
- „Djeca su razvila osjećaj slobode i ne zadržavanja izlaska van prilikom lagane kiše. Nema osjećaja "Jooj, namočiti ću se. "“
- „Kabanice, kišobrani i čizme su postali rutina u slučaju kišnog vremena, često šetamo i provodimo vrijeme na dvorištu vrtića.“

Tijekom pedagoške godine realizirane su sljedeće eko aktivnosti:

- Održan je sastanak članova Eko odbora 1
- Udruga „Lijepa naša“ – aplikacija Dječji vrtić Radost, Jastrebarsko – popunjavanje 7 koraka međunarodnog programa Eko škola
- Grad Jastrebarsko – predano Izvješće o provedbi programa Eko škola za 2021. i 2022. godinu
- Svibanj, 2022. godine obilježili smo Projektni dan i upriličili svečanost podizanja Zelene zastave koja predstavlja stečeni **DIJAMANTNI STATUS EKO VRTIĆA (2007., 2009., 2011., 2013., 2015., 2017., 2021.), VII. generacije**, koji smo stekli u lipnju, 2021. godine, a nismo bili u mogućnosti obilježiti zbog pandemije COVID-19
- U kolovozu, 2022. godine tiskan je naš Eko bilten - 16. Izdanje

Procjena spremnosti djece za polazak u osnovnu školu

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 144 djece – školskih obveznika. Odgojitelji su djecu pripremali za školu poticanjem cjelokupnog razvoja, vodeći se tromjesečnim praćenjem razvoja djece i objedinjavanjem aktivnosti proizašlih iz tromjesečnog planiranja.

Ove pedagoške godine prije upisa u prvi razred provedeno je testiranje spremnosti djece za polazak u školu. Testirana su djeca prema procjeni odgojitelja ili na zahtjev roditelja. Testiranje su provodile logopedinja, defektologinja i psihologinja standardiziranim testovima kao što su TSŠ test, LB-R testom, Goodenough testom i CPM testom, koji ispituju različite konstrukte prediktivne za uspješnost u prvom razredu osnovne škole, poput grafomotorike, vizualne percepcije, okulomotorne koordinacije, fonemske svjesnosti, numeričkog rezoniranja, poznavanja činjenica, inteligencije. U suradnji stručnih suradnica procijenjen je razvojni status djece te su s roditeljima održani individualni razgovori vezano uz uočene specifičnosti na procjenjivanim područjima razvoja, a na zahtjev roditelja izdana su i mišljenja o psihofizičkoj spremnosti djeteta za polazak u osnovnu školu.

Ove pedagoške godine roditelji dvoje djece koja nisu školski obveznici tražili su procjenu djetetove spremnosti za polazak u školu radi prijevremenog upisa u prvi razred osnovne škole te su djeca testirana, a s roditeljima su održani individualni razgovori i izdano je mišljenje. Za jedno dijete je preporuka da je doseglo optimalan nivo razvoja u svim razvojnim područjima koji će mu omogućiti uspješan polazak u školu, dok je za jedno dijete preporuka da nije doseglo optimalan nivo razvoja te ne preporučujemo prijevremeni upis u prvi razred.

Konačnu odluku o upisu djece u prvi razred osnovne škole donosi komisija temeljem rezultata psihološkog testiranja, liječničke procjene, procjene pedagoga škole i prema individualnoj potrebi djeteta.

Unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada proizašle su iz Godišnjeg plana ustanove za pedagošku godinu 2021./2022. te obrađenih Izvješća za odgojitelje pedagoške godine 2020./2021.. Odlasci u razne ustanove, kao i poludnevni izleti pojedinačno po odgojnim skupinama, ove godine su realizirani u nešto manjoj mjeri zbog pandemije COVID-19.

Tablica 14. Realizirane aktivnosti i njihovi nosioci

VRIJEME REALIZACIJE	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI
Listopad, 2021.	Godina čitanja 2021. – Mjesec hrvatske knjige - posjeta vrtićkoj knjižnici u centralnom objektu	Medeki, Ribice, Balončići, Iskrice, predškola Pčelice i Delfini, Ježići, Pužići, Lastavice, Jabučice, Ptičice, Zečići, Prstići, Mašnice, Zvezdice, Oblačići, Koale, Elmeri, Kruškice, Bubamare, Šapice i Krijesnice
4.-10. listopad, 2021.	Dječji tjedan „Ljubav djeci prije svega“	Sve odgojne skupine, stručni tim
11.-16. listopada, 2021.	Dani zahvalnosti za plodove zemlje	Sve odgojne skupine, stručni tim
28. listopad, 2021.	Centar igre u Međimurskoj županiji Donacija plišanaca	Sve odgojne skupine

3. studeni, 2021.	46. rođendan vrtića	Sve odgojne skupine, stručni tim
8.-13. studeni, 2021.	Dan grada Jastrebarskog- 13. studeni	Sve odgojne skupine, stručni tim Medeki, Ribice, Balončići, Iskrice, predškola
6. prosinac, 2021.	Sveti Nikola (6. prosinac)	Sve odgojne skupine, stručni tim, ekonom
Prosinac, 2021.	Vrijeme Adventa	Sve odgojne skupine, stručni tim
16. veljače, 2022.	Glazbena škola Jastrebarsko Koncert	Koale, Šapice, Krijesnice, Kruškice, Oblačići, Elmeri, Bubamare
28. veljače, 2022.	Prin Fašnik iz grada Samobora posjetio djecu povodom fašnika	Medeki, Ribice, Balončići, Iskrice, Predškola
1. ožujak, 2022.	Fašnik	Sve odgojne skupine, stručni tim
Ožujak, 2022.	Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja-Dan ružičastih majica- 23.2.2022.	Predškola Delfini i Pčelice, Iskrice, Ribice, Medeki, Balončići,
4.4.-8.4.2022.	Vodeni tjedan zdravlja u vrtiću, „Živjeti zdravo“, HZJZ	Sve odgojne skupine, stručni tim
8.4.2022.	Eko kviz	Medeki
11.4.-15.4.2022.	Uskrs	Sve odgojne skupine, stručni tim
22.4.2022.	Eko kviz	Žirafice
3. svibanj, 2022.	Predstava „Veliko pužovanje“, Zorin dom, Karlovac	Žirafice, Mačkice, Ribice, Medeki, Predškola Pčelice i Delfini
5. svibanj, 2022.	Slatkovodni akvarija „AQUATIKA“, Karlovac	Pandice i Vjeverice
9. svibanj, 2022.	Gradsko društvo Crvenog križa grada Jastrebarskog - smotra	Medeki, Ribice, Balončići i Iskrice
11.5.2022.	Predstava „Na tragu“, Zorin dom, Karlovac	Oblačići, Elmeri
13.5.2022.	Predstava „Pismo iz Zelengrada“, Zagrebačko kazalište, Zagreb	Mašnice i Zvezdice
19. svibanj, 2022.	Tehnički muzej „Nikola Tesla“, Zagreb	Balončići, Iskrice, Koale i Krijesnice
Svibanj, 2022.	14. Dječja sportska olimpijada	Sve odgojne skupine po kvarto- vima/objektima
25. svibanj, 2022.	Dan Afrike - izložba	Zvezdice
25. svibanj, 2022.	„Tunja“, Kazališna družina Ivana Brlić Mažuranić iz Slavenskog Broda: Gradsko kazalište „Zorin dom“ Karlovac prvi International Puppet Theatre Festival Karlovac-InPuT Festival	Ptičice, Zečice, Prstiće, Kruškice i djecu mlađu od četiri godine iz odgojnih skupina Mašnica, Zvez- dica, Oblačića, Koala, Elmera, Bubamara, Šapica i Krijesnica
26. svibanj, 2022.	Projektni dan „Živjeti eko“, Svečanost podizanja Zelene zastave- dijamantni status našeg eko vrtića	Gornji Desinec: Pandice, Vjeverice
27. svibanj, 2022.	Poklon predstava „101 Dalmatiner“,	Balončići

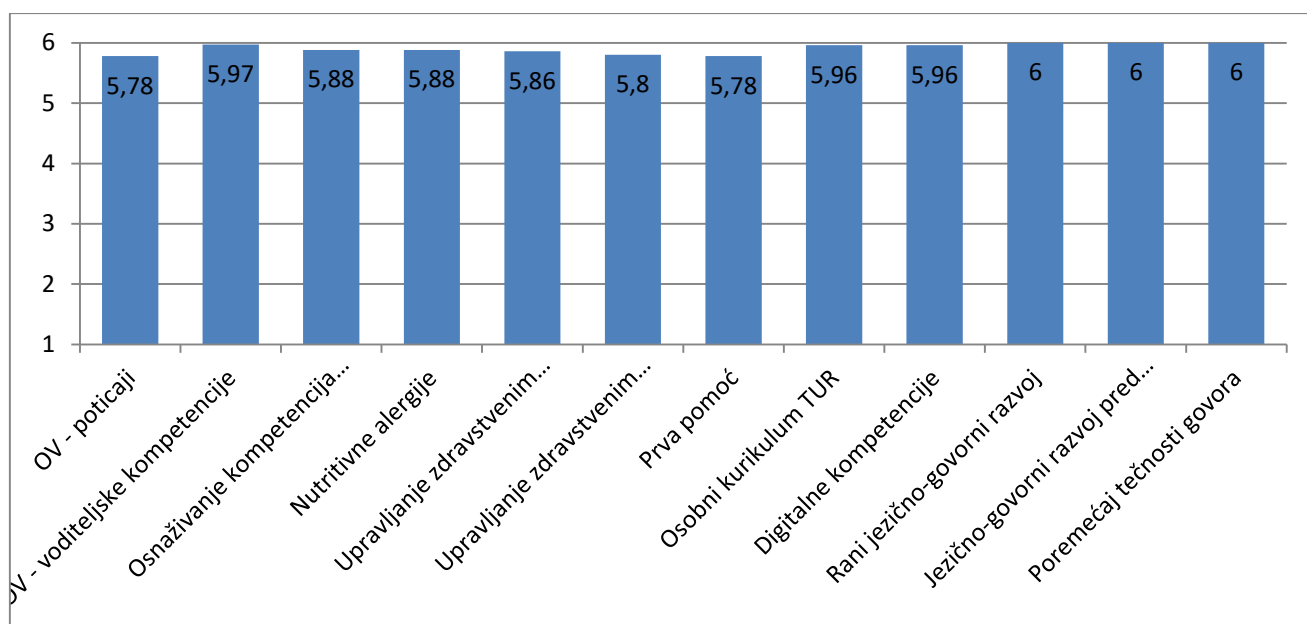
	Kazalište Škrabe, Jastrebarsko	
Svibanj/lipanj, 2022.	Završna svečanost	Odgojne skupine djece školskih obveznika u primarnom programu
		Program predškole-odgojne skupine Delfini i Pčelice
6. lipanj, 2022.	Poklon predstava „101 Dalmatiner“, Kazalište Škrabe, Jastrebarsko	Medeki, Ribice, Iskrice
Odgojne skupine odgojno-obrazovni rad oplemenile su i obilježavanjem važnih datuma koji su bili vezani uz temu i/ili projekt koji su proizlazili iz projekta odgojne skupine, npr. Dan jabuka, Dan očeva, Dan kravate, Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata, Svjetski dan zdravlja, Majčin dan, Dan sunca, Međunarodni dan obitelji, Halloween, Tjedan zdravlja - Vodeni tjedan, Dan policije, Svjetski dan šuma, Međunarodni dan prava djeteta, Svjetski dan knjige, Mjesec hrvatske knjige, Dan šuma, Dan rijeka, Dan kazališta, Tjedan prijateljstava, Europski dan žurnog poziva 112, Dan glazbe, Svjetski dan pčela, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan voda, Tjedan mobilnosti, Praznik rada, a najznačajniji datumi bili su datumi rođenja svakog pojedinog djeteta.		
SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI:		
Realizirana je Škola klizanja za vrtićku djecu od 8.12. do 21.12.2021. godine. Ljetovanje djece nije realizirano zbog pandemije COVID-19.		

V. STRUČNO USAVRŠAVANJE RADNIKA

Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini. Program usavršavanja je otvoren tijekom godine i može doći do izmjena.

Stručno usavršavanje provodit će se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove
2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature
5. Uključivanje zaposlenika (prema propisima) u tečaj higijenskog minimuma
6. Uključivanje administrativno-tehničkog kadra u seminare vezane uz praćenje novih propisa

Graf 18. Prosječne ocjene tema stručnog usavršavanja unutar ustanove

1. OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

1.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

1. OV, 22. rujna 2021.

1. Razmatranje Godišnjeg plana i programa rada vrtića za ped. godinu 2021./2022.
2. Razmatranje Kurikuluma vrtića za ped. godinu 2021./2022.
3. Plan djelovanja Eko vrtića za ped. godinu 2021./2022.

2. OV, 12. studeni 2021.

1. Prikaz iskustava online komunikacije s roditeljima

3. OV, 25. veljača 2022.

1. Poticaj u službi cjelokupnog razvoja djece u različitim programima i dobima djece – osobna praksa

4. OV, travanj 2022.

1. Voditeljske karakteristike zaposlenih u ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje – prezentacija provedenog empirijskog istraživanja, ravnateljica
2. Portfolio odgojne skupine - razmjena iskustva uz neposredni uvid

5. OV, 14. lipanj 2022.

1. Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa
1. Ljetna organizacija rada

Obzirom na veliki broj članova Odgojiteljskog vijeća te nemogućnost osiguravanja prostornih uvjeta za održavanje vijeća, Odgojiteljska vijeća su djelomično realizirana elektroničkim putem (rujan, studeni, veljača), kada su članovima Odgojiteljskog vijeća upućeni materijali potrebni za utvrđivanje i predlaganje odluka, dok su se rasprave provodile putem ploče za diskusiju, a djelomično i uživo (travanj, lipanj).

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su procjenjivali kvalitetu stručne teme „Poticaj u službi cjelokupnog razvoja djece u različitim programima i dobima djece – osobna praksa“. U svrhu razmjene iskustava odgojitelji su pripremili prezentacije vezano za poticaje koje koriste u svojoj odgojnoj skupini. Ovo Odgojiteljsko vijeće procijenjeno je prosječnom ocjenom 5,78 (na skali od 1 do 6). Odgojitelji smatraju kako je ovo vijeće koristan prikaz osobne prakse te izrađenih poticaja u odgojno-obrazovnom radu koji se temelji na potrebama i interesima djece. Prezentacije na temu, a proizašle iz primjera osobnih praksa odgojitelja, prije svega su korisne te svakako potiču razvoj sposobnosti refleksije i samorefleksije, unapređenje praktičnog iskustva, a što daje temelje budućem profesionalnom razvoju. Odgojitelji navode kako su prezentirani poticaji pomogli sagledati kada i kakvi poticaji doprinose kvaliteti rada i ostvarenju postavljenih zadataka i zadovoljstvu djece njihovim postignućima. Obuhvaćeno je mnoštvo novih ideja, spoznaja i načina kako različitim poticajima možemo utjecati na cjelokupni razvoj djece. Također navode kako je ovo dobar način razmjene iskustava te prezentirano može poslužiti kao ideje u daljnjem radu. Dio odgojitelja smatra kako su neke prezentacije uspješno odgovorile na postavljeni zadatak i prikazale kvalitetne, unaprijed pripremljene poticaje proizašle iz potreba i interesa djece, a neke su manje uspješno prikazale traženo jer nisu slijeđene smjernice te prevladavaju situacijski poticaji, a ne unaprijed pripremljeni.

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su također procjenjivali kvalitetu stručne teme „Voditeljske karakteristike zaposlenih u ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje“ – prezentacija provedenog empirijskog istraživanja, prezentirana od strane ravnateljice vrtića. Ovo Odgojiteljsko vijeće procijenjeno je prosječnom ocjenom 5,97 (na skali od 1 do 6). Odgojitelji navode kako su istraživanje i prezentacija doktorske disertacije bili zanimljivi, motivirajuće je bilo susresti se s nečim novim te ih je potaklo na preispitivanje vlastite prakse i traženje odgovora za buduća djelovanja. Također navode kako je prezentacija osvijestila da su svi sudionici odgojno-obrazovnog rada voditelji te potaknula na promišljanje o važnosti svakog pojedinca i osvještavanju njegovih voditeljskih karakteristika.

1.2. OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA ZA RAZVOJ OTPORNOSTI DJETETA

Jedna od bitnih zadaća ove pedagoške godine bili su međuljudski odnosi u službi cjelokupnog razvoja djeteta. Ova bitna zadaća prožima brojne aspekte odgojno – obrazovnog rada, pa tako i stručno usavršavanje odgojitelja. Cilj ove edukacije bio je osnaživanje kompetencija odgojitelja u području razvoja otpornosti djece (razvoj komunikacije, prihvaćanja, empatije, asertivnosti, uspostavljanje odnosa, izgradnja osobne snage) odnosno osvještavanje i usavršavanje osobnih vještina odgojitelja te zajedničko planiranje poticaja i adekvatnih metoda rada. Interni stručni aktiv realiziran je na daljinu korištenjem elektroničke pošte i alata kao što je Google tablica. Realizirana su četiri aktiva tijekom pedagoške godine (listopad, siječanj, ožujak, travanj) za sve odgojitelje, a moderatorice su bile pedagoginja i psihologinja.

Odgojitelji su ovaj aktiv procijenili prosječnom ocjenom 5,88 (na skali od 1 do 6). Odgojitelji navode kako je aktiv pružio podršku u osnaživanju kompetencija odgojitelja te osvijestio osobne vještine vezano za planiranje i provedbu aktivnosti s ciljem razvoja otpornosti djece. Također navode kako su kroz ovaj aktiv imali priliku iznijeti čime su zaokupljeni, kako se nose s time te se međusobno osnažiti kako bi se lakše nosili s negativnim utjecajima, a svako osnaživanje koje ima težnju da im bude lakše u ionako teškim uvjetima je svrsishodno i poželjno. Zadovoljni su dobivenim materijalom i popisom stručne literature koji može pomoći u osnaživanju te olakšati svakodnevni rad u odgojnoj skupini u smislu boljeg razumijevanja djece i njihovih ponašanja. Navode kako na taj način stječu kompetencije kako bi razvijali otpornost djeteta, a također bolje razumiju dječja ponašanja i načine kako poboljšati koncentraciju, pažnju, pamćenje i regulaciju osjećaja te kako se lakše nositi sa stresnim situacijama. Dobivene materijale procjenjuju kvalitetnim, konkretnim i zanimljivim – podsjetnik je na postojeća znanja uz mnoštvo novih saznanja i spoznaja, a materijali za rad s djecom i jačanje osobnih snaga su iznimno korisni. Smatraju kako radom na sebi stječu nova znanja i nove metode što ih obogaćuje i daje dodatnu širinu koja je nužna za kvalitetan odgojno-obrazovni rad. Navode kako im je odgovaralo što su kroz tablicu za diskusiju imali mogućnost komuniciranja i pružanja podrške jedni drugima.

1.2. NUTRITIVNE ALERGIJE

Kod predškolske djece alergija na hranu postaje sve učestalija pojava te ih treba ozbiljno shvatiti i pravovremeno reagirati. Zbog toga je održano stručno usavršavanje „Nutritivne alergije i primjena Standarda za prehranu djece na dijetalnoj prehrani“ na kojem su sudjelovali svi odgojitelji, kuhari i pomoćno osoblje u kuhinji iz svih objekata. Stručno usavršavanje održano je u prosincu 2021. godine. Susret se održao uživo putem PowerPoint prezentacije.

Odgojitelji smatraju ovakav tip usavršavanja izrazito bitnim zbog sve većih pojavnosti alergena u prehrani kod djece, te njih 87,5 % daje izrazito visoku ocjenu za ovakav oblik stručnog usavršavanja.

Iskustvo odgojitelja na stručno usavršavanje:

- „Važan aktiv osobito u vrijeme kada imamo sve više djece koja iziskuju posebnu pažnju na ovom području.“
- „Aktiv je otvorio temu koja je iznimno važna, no ostala je bez završnog zaključka i bez promjena.“
- „Kroz ovaj aktiv smo proširili svoje spoznaje o alergijama na hranu kao i primjenu standarda za prehranu djece na dijetalnoj prehrani. Vrlo korisno i zanimljivo.“
- „Tema koja bi se svake pedagoške godine trebala ponavljati.“

- „Vrlo korisno stručno usavršavanje. Upoznavanje s važnošću praćenja djece s nutritivni alergijama i osiguravanju adekvatnog unosa suplemenata prehrani te izbjegavanja doticaja alergena s djecom preosjetljivom na određene vrste namirnica.“

2. TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE

2.1. OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA ZA INKLUZIVNU ODGOJNO-OBRAZOVNU PRAKSU – OSOBNI KURIKULUM DJETETA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Kako bi opisana inkluzivna odgojno-obrazovna praksa bila moguća, odgojitelji kao nositelji odgojno-obrazovne djelatnosti uz kvalifikacije stečene tijekom formalnog obrazovanja za uspješno obavljanje poslova njege, brige za zdravlje te odgoja i obrazovanja djece (što podrazumijeva uvažavanje dječje sposobnosti, mogućnosti, potrebe i interesa, korištenje aktivnosti i materijala u skladu sa suvremenim razvojnim teorijama, planiranje, programiranje i vrednovanje poticajnog i razvojnog odgojno-obrazovnog konteksta itd.) u kontekstu inkluzivne odgojno-obrazovne prakse obvezni su cjeloživotno se stručno usavršavati te razviti profesionalne kompetencije za rad s djecom s različitim teškoćama.

Stručno usavršavanje odgojitelja na temu djece s teškoćama i ove pedagoške godine osmišljeno je i provedeno unutar ustanove pod vodstvom stručne suradnice edukacijske rehabilitatorice kroz 3 susreta na daljinu putem različitih digitalnih alata (Google aplikacije tablice i obrasci, PowerPoint prezentacije i priručnici u elektroničkom obliku). Uvidom u potpisne liste sudionika prvom susretu prisustvovala su 34 odgojitelja, na drugom susretu 39 odgojitelja, a na trećem susretu 43 odgojitelja. Ukupno 47 odgojitelja je tijekom pedagoške godine sudjelovalo na stručnom usavršavanju unutar ustanove na ovu temu.

U evaluaciji aktiva je sudjelovalo 36 odgojitelja:

80,6% odgojitelja navodi kako je odabir tema u potpunosti odgovarao njihovim potrebama u radu u odgojnoj skupini, 19,4% se izjašnjava kako im je odabir tema djelomično odgovarao, dok nema odgojitelja kojima odabir tema nije uopće odgovarao potrebama rada.

91,7% odgojitelja je temu 1. susreta "Poremećaji u ponašanju koji se javljaju u djetinjstvu" procijenilo najvišom ocjenom 5. 83,3% je temu 2. Susreta "Razvojna psihopatologija" procijenilo ocjenom 5, dok je 3. Susret na temu "Želim, mogu, hoću: Samostalnošću do samopouzdanja i odgovornosti" ponovno 91,7% odgojitelja procijenilo ocjenom 5. Odgojitelji navedene teme nisu procjenjivali nižim ocjenama od 4.

97,2% odgojitelja smatra da su tri susreta tijekom pedagoške godine bila dovoljna te im odgovara provođenje internog stručnog aktiva na ovakav način tj. na daljinu u vremenskom periodu od nekoliko dana.

Neki od komentara odgojitelja u prilog daljnjem organiziranju stručnog usavršavanja na daljinu su:

- „Materijale mogu proučiti u bilo koje doba i s bilo kojeg mjesta. Štedim vrijeme koje mogu korisno potrošiti na planiranje aktivnosti i detaljnije proučavanje materijala.“

- „Na ovaj način lakše odvojim vrijeme i mogu se više puta vratiti na proučavanje poslanih uputa i materijala te imam na jednom mjestu pregled nad cijelim, sadržajem aktiva.“

- „Odgovara mi ovakav način provođenja aktiva jer je puno jednostavnije i lakše.“

- „Uvijek dostupni materijali, prilagodim si vrijeme za iščitavanje materijala, nisam umorna i smanjene koncentracije kao nakon smjene tijekom aktiva uživo.“
 - „Otkako su aktivni online, osobno smatram da se oni koje isti zanimaju mogu daleko bolje posvetiti nego kad su bili uživo. Tada su se najčešće provodili nakon radnog vremena kada je svima općenito koncentracija niža. Ovako sami možemo odabrati dan i vrijeme u zadanom periodu kada se možemo skupiti, temi posvetiti. Odmorni i sa punom koncentracijom u udobnosti vlastitog doma.“
- Svega jedan odgojitelj se izjašnjava kako mu više odgovara provođenje aktiva uživo komentaram:
- „Više mi odgovara neposredna komunikacija, mogućnost rasprave, postavljanja dodatnih pitanja...“

Odgojitelji navode daljnju potrebu kontinuiranog i cjeloživotnog stručnog usavršavanja s područja posebnih odgojno-obrazovnih potreba djece, teškoća u razvoju i inkluzivnog odgoja i obrazovanja. Neke teme od interesa su im terapija igrom, poremećaj pažnje, teškoće senzorne integracije, poremećaj iz spektra autizma, adaptacija djece s teškoćama na vrtić, karakteristike djece s Down sindromom, djeca s organski uvjetovanim smetnjama u ponašanju, detekcija djece s teškoćama u razvoju, pozitivna disciplina,... Navode kako „u svakoj temi nađemo nešto sto nam koristi u radu, te ce nam koristiti u daljnjem radu“ i „u idućoj pedagoškoj godini nastavak sličnih tema koje su nam bile veoma korisne u radu“.

69,4% odgojitelja svoju spremnost na online stručno usavršavanje putem npr. aplikacije Zoom iduće pedagoške godine procjenjuje ocjenom 5, 22,4% ocjenom 4, svega jedan odgojitelj ocjenom 3 te dvoje odgojitelja ocjenom 2.

Dodatni komentari odgojitelja na ovo stručno usavršavanje:

- „Hvala na trudu i zalaganju da nam omogućite kvalitetne i zanimljive materijale koji su jasni i korisni za primjenu u neposrednim radu. Nadam se da ćemo i sljedeće godine imati priliku sudjelovati na konferenciji Treći put.“
- „Veliko hvala na svemu, uloženom trudu, stručnosti i otvorenoj suradnji!“
- „Voljela bih da se nastave stručni aktivni kao i u prethodne dvije godine- online i sve pohvale za aktiv Osnaživanje kompetencija odgajatelja.“
- „Hvala na suradnji. Vaši dolasci u skupinu su me ojačali i bilo bi mi drago kad bi, prema mogućnostima, bili i češći.“
- „Samo želim zahvaliti na potpori i konkretnosti materijala i uputa jer su mi pomogli u konkretnom radu sa djecom naravno i ubuduće.“
- „Sve teme koje smo obrađivali bile su vrlo zanimljive a materijali svrsishodni i upotrebljivi u praksi. Hvala na trudu!“
- „Zahvaljujem na poslanim materijalima izuzetno korisnim za primjenu u svakodnevnom neposrednom radu s djecom.“
- „Vrlo zanimljiv aktiv, poučne i važne teme. I svakako sam i dalje za ovakav oblik rada. Bravo!“
- „Zanimljiva su predavanja, razumljiva i poučna, mogu ih primijeniti u svom radu. Veselim se i sljedećem aktivu.“

2.2. RAZVOJ KOMUNIKACIJE, JEZIKA I GOVORA U PREDŠKOLSKOM OKRUŽENJU

U svrhu osnaživanja kompetencija odgojitelja u pružanju podrške tipičnom jezično – govornom razvoju djece, kao i prepoznavanju specifičnosti jezično – govornog razvoja djece, tijekom peda-

goške godine 2021./2022. održana su 4 interna stručna aktiva. Tri aktiva vođena su od strane stručne suradnice logopedinje, dok je jedan aktiv ostvaren u suradnji logopedinje i zdravstvene voditeljice. Odgojitelji su se prema vlastitom interesu opredjeljivali za sudjelovanje na pojedinom aktivu, osim za sudjelovanje na aktivu u suradnji sa zdravstvenom voditeljicom, koji je predviđen za odgojne skupine u kojoj borave djeca do tri godine. Aktivni su održani u online okruženju, putem prezentacija, dokumenata, upitnika i raspravne ploče.

Na aktivu s temom „Rani jezično-govorni razvoj“ sudjelovala su 29 odgojitelja. Odgojitelji navode kako im je tema bila zanimljiva, a savjeti konkretni, jasni i primjenjivi u radu. Nadalje, ističu da im navedeno pomaže u praćenju ranog jezično-govornog razvoja te pruža ideje za poticanje razvoja. Smatraju kako je materijal upotrebljiv i u radu s roditeljima te ističu značaj prezentirane literature za rad s djecom. Svi polaznici ocijenili su aktiv najvišom ponuđenom ocjenom.

Na sljedećem aktivu s temom „Jezično-govorni razvoj djece pred polazak u školu“ sudjelovala su 24 odgojitelja. Odgojitelji navode kako im je aktiv pružio uvid u aktivnosti kojima je moguće poticati predvještine čitanja i pisanja, kako bi djeca usvojila navedene vještine pred polazak u školu. Nadalje, ističu kako im je aktiv dao korisne ideje temeljem kojih su planirali aktivnosti u odgojnoj skupini. Svi polaznici ocijenili su aktiv najvišom ponuđenom ocjenom.

Na aktivu s temom „Poremećaj tečnosti govora – mucanje“ sudjelovala su 33 odgojitelja. Odgojitelji ističu kako im se svidjelo što su prvo upitnikom preispitali svoje znanje o navedenoj temi, a nakon toga putem prezentacije dobili odgovore i pojašnjenja na pitanja iz upitnika. Ističu kako im je navedeno pomoglo o osnaživanju svjesnosti o navedenom poremećaju, kao i pristupu i komunikaciji s djetetom koje muca. Odgojitelji navode kako im je aktiv donio nove spoznaje te osvijestio određene zablude o ovom poremećaju. Ističu kako im navedeno pomaže u boljoj pripremi za rad s djetetom koje muca. Svi polaznici ocijenili su aktiv najvišom ponuđenom ocjenom.

U suradnji sa zdravstvenom voditeljicom proveden je aktiv na temu „Zdravstveni rizici: Dude varalice“, u svrhu što ranijeg odvikavanja djece od korištenja dude varalice. Iz logopedске perspektive, ova tema imala je za cilj prevenirati razvoj jezično-govornih poremećaja kojima korištenje dude varalice može biti uzrok.

2.3. UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM RIZICIMA

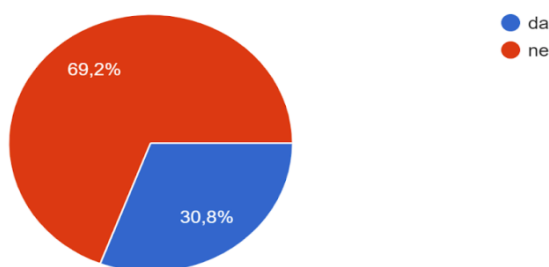
Individualno stručno usavršavanje „Upravljanje rizicima kod aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djeteta u jaslama“ provedeno je u svrhu istraživanja o uporabi dudu varalice i bočica. Djeca koja koriste dude, dulje od treće godine života, imaju veći rizik za nastanak dentalnih problema i deformacije govornih organa. Primijetili smo da sve više djece u dobi od treće godine života koriste dude te nas je to potaknulo da informiramo roditelje o problemu s kojim se mogu kasnije susreti. Izradili smo informativne letke za roditelje, a odgojiteljima smo izradili anketu o prisutnosti dudu u njihovom odgojnim skupinama. Odgojitelji u većini smatraju da korištenje dudu kod djece može uzrokovati nepravilnosti u razvoju govora. Odgojne skupine koje su sudjelovale u ovom aktivu su: Tigrići, Lavići, Zebrice, Ježići, Pužići, Lastavice, Jabučice, Ptičice, Zečići, Prstići, Sunčeka, Slonići, Žabice.

Iskustva odgojitelja o provedenom stručnom usavršavanju:

- „Standardno dobro i korisno.“
- „Korisni savjeti odgojiteljima i roditeljima.“
- „Putem dobivenih materijala, podsjetili smo se bitnih informacija o dudama, zapravo osvijestili se o raznim negativnim posljedicama korištenja dude varalice.“

Primjećujete li kod neke djece nepravilnosti u ranom razvoju govora radi korištenja dude varalice i bočice?

13 odgovora

Graf 19. Mišljenje odgojitelja o negativnom utjecaju dude varalice na razvoj govora

Individualno stručno usavršavanje „Upravljanje rizicima kod aktualnih i potencijalnih problema djeteta u jasicama“, na temu odvikavanja od pelena, trajalo je u periodu od 8. travnja do 11. travnja 2022. godine. Sudjelovalo je 15 odgojnih skupina. Cilj stručnog usavršavanja bila je dodatna edukacija roditelja i odgojitelja kako bi se lakše snalazili u narednim periodima koja ih očekuju. Odgojitelji su informirani putem PowerPoint prezentacija, a roditelji su informirani putem letka. Odgojitelji su kroz anketu koju smo postavili odgovorili da je ovakvo stručno usavršavanje izrazito bitno za rad.

Iskustva odgojitelja o provedenom stručnom usavršavanju:

- „Vrlo korisna i zanimljiva prezentacija. Dobar podsjetnik za daljnji rad.“
- „Korisno jer smo trenutno u fazi odvikavanja.“
- „Isto tako vrlo koristan i kvalitetan aktiv, u prezentaciji su jasno prikazane korisne metode i upute za odvikavanje od pelena kod djece.“

2.4. RAZVOJ DIGITALNIH KOMPETENCIJA

Potreba za dodatnom osnaživanju digitalnih kompetencija odgojitelja iskazana je u Izvješćima odgojitelja pedagoške godine 2020./2021. kao prijedlog stručnog usavršavanja tijekom ped. god. 2021./2022. Interni stručni aktiv za odgojitelje bio je stoga organiziran kroz fokus grupu/e ovisno o higijensko-epidemiološkim mjerama zbog pandemije COVID-19. Dinamika susreta realizirana je kroz online susrete tijekom pedagoške godine (studen, siječanj, ožujak i svibanj), a hodogram aktivnosti kreirali su odgojitelji sudionici (29), koji su se prijavili prema vlastitom afinitetu, i moderatorice: Mihaela Pustaj, Marija Batušić, Mateja Pustaj, Martina Banić, Lucija Kunović i Marta Badanjak.

Moderatorice internog stručnog aktiva navode:

- „Aktiv smo organizirale prateći potrebe i interese kolegica. Smatram da smo na konkretnim primjerima doprinijele da na što jednostavniji način približimo rad na računalu.“
- „Hvala na trudu kolegicama koje su na dostupan način prikazale važnost upotrebe cjelokupnog raspona digitalnih tehnologija za informacije, komunikaciju i za rješavanje osnovnih problema.“
- „Drago mi je što se pokazao veliki interes za ovaj aktiv te smo pokušale pratiti interes i potrebe odgojitelja.“
- „Vrlo izazovno mi je bilo biti moderator ovoga aktiva. U početku nisam znala što me očekuje i koji su će biti moji zadaci. Kada smo krenule s provedbom aktiva bila sam sve sigurnija u sebe, posebno jer su nam kolegica davale pozitivna komentare na poslane materijale. To me ohrabrilo za daljnji rad.“
- „Drago mi je da smo uspjeli pomoći odgojiteljima steći znanja koja obuhvaćaju sigurno i kritičko korištenje tehnologija za posao, komunikaciju i slobodno vrijeme. Također, zahvalna sam na pozitivnim komentarima sudionika.“
- „U početku vrlo izazovno, ali u suradnji s kolegicama uspjele smo osmisliti i realizirati aktiv.“
- „U početku dosta izazovno, neizvjesno hoću li adekvatno odgovoriti na očekivanja. Timski rad moderatora rezultirao je uspješno realiziranim aktivom. Priprema aktiva protekla je radno, ali ugodno.“

Sudionici internog stručnog aktiva navode:

- „Konkretno i upotrebljivo.“
- „Kolegice su se dobro organizirale te vrlo kvalitetno i stručno odradile posao. Prepoznale su naše potrebe te odgovorile na njih razumljivim jezikom.“
- „Vrlo koristan aktiv. Puno korisnih materijala. Pomogli su nam da poboljšamo svoje digitalne kompetencije.“
- „Aktiv nam je pomogao u osnaživanju digitalnih kompetencija.“
- „Prezentacije su bile jasne i korisne.“
- „Korisno je oplemeniti znanje jer nam je digitalno doba postala svakodnevica.“
- „Stručno, sažeto, zanimljivo prikazana tema.“
- „Kolegice su vrlo kvalitetno i stručno odradile aktiv te nam na razumljiv način približile digitalne kompetencije.“
- „Svi dobiveni materijali su korisni te primjenjivi u praktičnom radu.“
- „Puno korisnih prezentacija, materijala. Naučila sam nove tehnike. Hvala kolegicama na prenesenom znanju.“
- „Zanimljive i jasne konkretne upute putem prezentacije.“
- „Izuzetno korisno stručno usavršavanje s jasno dobivenim uputama kako nešto napraviti. Osobito je dobro što je prikazano korak po korak za što bolje snalaženje.“
- „Prezentacije vrlo korisne i odlično pripremljene.“
- „Prezentacije sa jasnim, razumljivim koracima.“
- „Sve pohvale kolegicama na iznimnom trudu.“
- „Vrlo kvalitetne i edukativne prezentacije u kojima je sve jednostavno objašnjeno i pregledno.“
- „Kolegice su se odlično snašle u prezentiraju SA online.“
- „Odlično i stručno pripremljene teme, konkretne i vrlo korisno.“
- „Kolegice su nam na vrlo jednostavan način prikazale uporabu pojedinih Office alata. Također je jako dobro što je sve sadržano u prezentacijama pa kada se nešto zaboravi uvijek postoji podsjetnik.“
- „Teme jako dobro obrađene, korisne za daljnji rad. Sve pohvale.“

- „Vrlo koristan i suvremen aktiv kako ostati u toku s suvremenim digitalnim načinima komunikacije.“
- „Kolegice su jako potrudile kako bi nama približile određene teme, te će nam podsjetnik kao pomoć za korištenje raznih alata ostati za trajno korištenje.“
- „Vrlo koristan aktiv, vidljiv je i trud kolegica koje su sve korake za izvršavanje određenih radnji, prikazivale u obliku slika zaslona s računala, uz pisana objašnjenja sa strane.“
- „Kolegice su pokazale trud i korisne materijale.“
- „Dobili smo korisne materijale i upute za daljnji rad (priprema prezentacija i materijala za aktivnosti s djecom i roditeljima).“

STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA IZVAN USTANOVE I/ILI ONLINE

Tablica 15. Prikaz stručnih usavršavanja

TEMA	VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA	SUDIONICI
„Promjene u RPOO-u – RPOO kao promjena: odgoj i obrazovanje kao odgovor na novo normalno“	11.-12.11.2021., Opatija	Jadranka Stojković
„Kako dalje? Učenje i razvoj vrtića i škole u post-pandemijskom vremenu“	20.11.2021., Online	Jadranka Stojković Marija Svoboda
Jesenska škola: „Tragovi koje ostavljamo kao dionici hrvatskoga odgojno-obrazovnog sustava“	13.-15.12.2021., Opatija	Jadranka Stojković
Škole za Afriku	14.12.2021. Online	Kristina Kobetić
Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita	24.1.2022 Online	Lana Šoštarić
Međužupanijski jednodnevni stručni skup za odgojno-obrazovne radnike iz sustava ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja	28.1.2022 Online	Lana Šoštarić
Transdisciplinarno osnaživanje djelatnika dječjih vrtića - Petodnevni on - line trening	07.02.-11.02.2022. Online	Martina Banić Tea Vinščak
Otkrij, primjeni, promijeni, 7	11.2.2022 Online	Lana Šoštarić
Webinar za ravnatelje i tajnike vrtića: Zakon-aktualnosti	10.3.2022. Online	Jadranka Stojković Zorica Mataušić
Konferencija Treći put		
Promjena paradigme u starim vrijednostima u svjetlu novih spoznaja,	14.3.2022., Online	Vlatka Marjanović
Značaj prirodnih posljedica u odgoju naspram izazvanih" (s iskustvima iz prakse);	14.03.2022. Online	Štefica Fabijanić Martina Banić Lidija Tomačić Lana Šoštarić Sandra Žalac Silvija Neral Ana Čaržavec Tea Balaban

		Lucija Kunović
Tu sam za tebe - kako kreiramo partnerski odnos i kako on utječe na mentalno zdravlje djece i roditelja	15.03.2022. Online	Smiljana Popović Melita Vidaković Valentina Batelja Petra Jurin Vlatka Marjanović
Osobno zadovoljstvo i odnosi - o potrebama djece i odraslih	15.3.2022. Online	Valentina Božić Jasenka Gluščić Tea Vinšćak Dea Perković
Obitelj – Ključ rehabilitacijsko-terapijskog postupka	15.03.2022, Online	Maja Vučković Sandra Žalac Nikolina Kunović Lucija Kunović
Razvoj i podržavanje samoregulacijskih vještina kod djece rane i predškolske dobi	16.3.2022. Online	Daniela Bobinski Melita Kendić Anita Buri Ana Čaržavec
Što ćemo sa socijalnim vještinama?	17.3.2022. Online	Valentina Batelja Sandra Žalac Petra Jurin
Paradoks razvoja – sve više znanja, sve manje prilika	17.3.2022. Online	Tea Balaban
Mindfulness u radu s djecom	18.03.2022. Online	Smiljana Popović Martina Križančić Marina Kupina Josipa Šporčić Vesna Navoj Sandra Ranilović Aleksić Ana Čaržavec
"Zašto djeca biraju nepoželjna ponašanja i kako odgovoriti na njih"	18.03.2022. Online	Štefica Fabijanić Višnja Matešić Anita Jurelinac Martina Banić Maja Vučković Lidija Tomačić Snježana Janković Valentina Batelja Melita Kendić Lana Šoštarić Sandra Žalac Martina Borković Marta Badanjak Martina Križančić Maja Sabadi

		Silvija Neral Sandra Ranilović Aleksić Tamara Fabijanić Franić Ana Čaržavec Tea Balaban Tomislava Skok Mišković Petra Jurin Marija Batušić
"Tu sam za tebe - kako kreiramo partnerske odnose"	19.03.2022 Online	Jasenka Gluščić
Konferencija Treći put	19.03.2022 Online	Natalija Vađina
Izazovi roditeljstva i obrazovanja djece s disleksijom // Ja sam disleksičar! Što to znači?	19.3.2022. Online	Daniela Bobinski
Od poslušnosti do odgovornosti - kako ideje J. Juula primijeniti u radu s djecom	19.03.2022. Online	Melita Kendić Ivan Rak
Zašto djeca biraju nepoželjna ponašanja i kako odgovoriti na njih?	21.03.2022. Online	Valentina Galović
Autoritet u suvremenom odgoju i radu s djecom	23.03.2022. Online	Valentina Galović Dea Perković
8.mednarodna spletna konferenca projekta "Pomahajmo v svet",		
Vedenjski izbruhi otrok z avtizmom	22.03.2022. Online	Višnja Matešić Anita Jurelinac Martina Banić Sandra Žalac Zvonimira Pintur Tea Vinščak Ivana Klepec Natalija Škiljan Tea Balaban
Inkluzija otrok s posebnim potrebami v povezani s projektom Pomahajmo v svet	22.03.2022. Online	Tea Vinščak Tea Balaban
Tudi jaz semtukaj	23.3.2022. Online	Tea Balaban
Kako je COVID razotkril naše šibke in močne strani	23.03.2022. Online	Smiljana Popović Valentina Božić Melita Vidaković Snježana Janković Đurđa Šmit Nikolina Kunović Silvija Neral Tea Balaban Lucija Kunović
Državni stručni skup za ravnatelja predškolskih	23.-25. ožujka 2022.,	Jadranka Stojković

ustanova RH; tema: Upravljanje promjenama i pozitivnim ishodima komunikacije iz uloge ravnatelja	Vodice	
Pružanje pomoći i podrška osobama s ADHD-om u obrazovnom sustavu i tehnologija Play Attention,	24.03.2022. Online	Višnja Matešić Anita Jurelinac Martina Banić Melita Kendić Lana Šoštarić Sandra Žalac Zvonimira Pintur Tea Vinšćak Natalija Škiljan
"okrugla miza" "Inkluzija otrok s posebnim potrebama slobodnog časa"	25.03.2022. Online	Snježana Janković
Okrogla miza strokovnih dela v cevrtcevin osnovnih šol na na temo inkluzije otrok s posebnimi potrebami sodobnega časa	25.3.2022. Online	Valentina Božić Melita Kendić Đurđa Šmit Nikolina Kunović Silvija Neral Lucija Kunović
Inkluzije otrok s posebnimi potrebami sodobnega časa	25.3.2022. Online	Valentina Božić Maja Sabadi
Međunarodna konferencija projekta "Pozdrav svijetu"	22. i 24.03.2022. Online	Mihaela Klemenčić Mateja Pustaj
8. Međunarodna spletna konferenca projekta Pomahajmo v svet	23.3. i 25.3.2022. Online	Ana Budinščak Željka Žužak
8.međunarodna konferencija "Mahnimo svijet"	24.3.2022. Online	Jadranka Volmut
Međunarodna konferencija projekta pozdrav svijetu	22.3.2022. i 24.03.2022. Online	Nataša Povrženić Ivana Petrić Jadranka Šoštarić
8.međunarodna konferencija "pozdrav svijetu"	23.3.2022. i 25.03.2022. Online	Katarina Šoštarić
8.međunarodna konferencija "pozdrav svijetu"	23.3.2022. - 25.03.2022. Online	Branka Haramija
8.međunarodna konferencija "pozdrav svijetu"	22.3.2022. i 25.03.2022. Online	Tamara Fabijanić Franić
Zašto djeca biraju nepoželjna ponašanja	24.3.2022. Online	Kristina Kobetić Đurđa Šegudović Ivana Puškar
Okrugli stol stručnjaka vrtića i osnovnih škola na temu uključivanja djece s posebnim potrebama modernog vremena: To sam ja, to smo mi, Djeca s posebnim potrebama, Inkluzija u vrtiću – Izazovi u	25.03.2022 Online	Melita Vidaković

inkluziji danas, Čovjek je čovjeku vuk – Ili možda čovjek?		
6. kongres hrvatskih logopeda s međunarodnim sudjelovanjem; tema: Izazovi moderne logopedije 2022.	01.-03. travnja 2022., Split	Petra Golub
Webinar: „Uvođenje eura u sustav proračuna, nova aplikacija za FI, raspodjela rezultata“	8.4.2022., Online	Ljiljana Borošić Pintur Filip Fabijanić Vesna Samarin
Različiti teorijski pristupi u praksi i istraživanjima u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju,	25.4.2022. Online	Lana Šoštarić
Stručni skup za odgojitelje i stručne suradnike pedagoge pripravnike u dječjim vrtićima: Stručno-metodička priprema za polaganje stručnoga ispita	04.05.2022. Online	Valentina Galović Ana Čaržavec
Primjena predškolskog CAP programa prevencije zlostavljanja djece	06.05.2022., 07.05.2022., 13.06.2022. DV Trešnjevka, Zagreb	Martina Banić Melita Vidaković Zvonimira Pintur Ivana Petrić Sandra Ranilović Aleksić Lucija Kunović
Kako pomoći djeci s njihovim strahovima i traumatičnim iskustvima	17.05.2022. Online	Natalija Vađina Željka Batušić Petra Jurin Marija Svoboda Silvija Katovčić
Webinar: „Novi zakon o zaštiti prijavitelja“	19.5.2022., Online	Zorica Mataušić
Mini konferencija - udruga vjetar u leđa, Iskrimo zajedno s iskricama 5	28.5.2022. Filozofski fakultet, Zagreb	Lidija Tomačić Marija Svoboda Silvija Katovčić
Edukacija za rad s darovitom djecom	Listopad 2021. – lipanj 2022.	Iva Benković Ivana Puškar
Webinara za ravnatelje i tajnike vrtića: Zakon-aktualnosti	2.6.2022., Online	Jadranka Stojković Zorica Mataušić
Poticanje pismenosti u ranoj predškolskoj dobi s posebnim osvrtom na Montessori pedagogiju	3.-4.6. 2022. Online	Maja Sabadi Mihaela Pustaj
Timsko razmatranje najboljeg interesa djece s posebnim potrebama i podrška njihovim obiteljima iz uloge ravnatelja	8.6. i 9.6.2022. Online	Jadranka Stojković Silvija Katovčić Marija Presečki Zmajlović Anamaria Divjak Marija Svoboda
56. Simpozij HZRIF	9.-11.6.2022., Mali Lošinj	Ljiljana Borošić Pintur Vesna Samarin
Webinar: Uvođenje eura	29.6.2022., Online	Ljiljana Borošić Pintur Vesna Samarin Filip Fabijanić

VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

Suradnja s djetetovom obitelji važan je segment rada ustanove s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija te usklađivanja obiteljskog i izvanobiteljskog odgoja, odnosno usklađivanja odgojnih postupaka i aktivnosti kako bi zajedničkim naporima potaknuli adekvatan cjelokupni razvoj djeteta. Zadaće za unapređenje suradnje s djetetovom obitelji:

1. Stručna i planski osmišljena interakcija s roditeljima u cilju razvijanja partnerskih odnosa
2. Uvažavanje potreba djece i mišljenja roditelja

Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u životu skupine, donošenju neoblikovanog materijala prema vlastitom afinitetu i individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo roditeljske sastanke i sudjelovanje u radionicama.

Situacija izazvana pandemijom COVID-19 zahtjeva drugačiji način komunikacije s roditeljima. Roditeljski sastanci i individualni razgovori realizirani su sukladno preporukama HZJZ-a, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Stožera civilne zaštite Grada Jastrebarsko te su roditeljski sastanci održavani putem pisanim elektroničkim putem, pred kraj pedagoške godine i uživo, a individualni razgovori osobno poštujući propisane mjere.

Suradnja s roditeljima novoupisane djece:

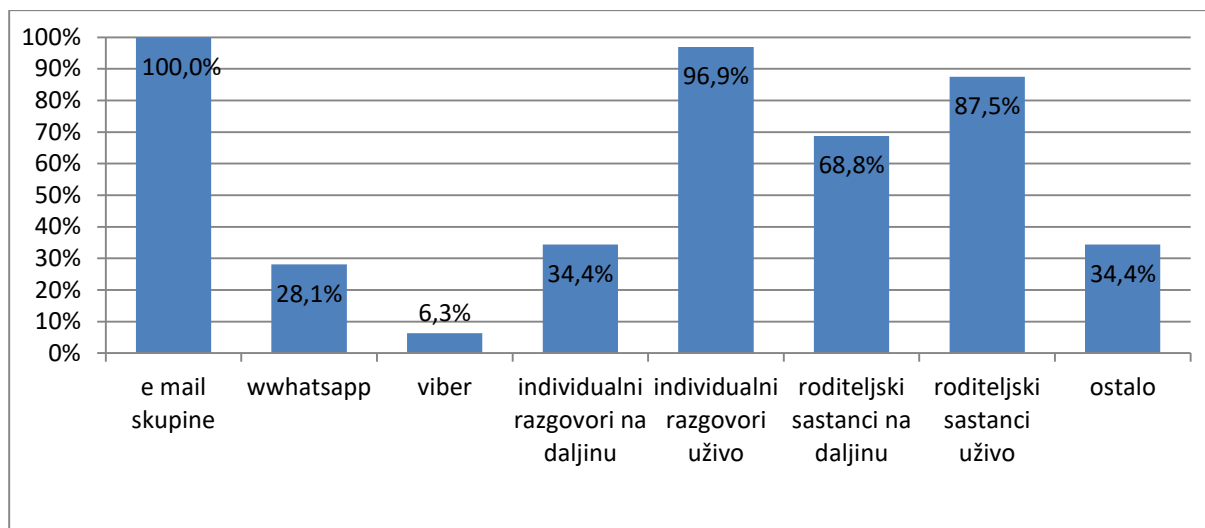
Tijekom lipnja i srpnja, stručni tim je realizirao individualne razgovore s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje. U inicijalnom razgovoru upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom i načinima realizacije programa te saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje u rujnu kreće u vrtić, a koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom. Na taj način svakom djetetu možemo pristupiti individualno, u skladu s njegovim specifičnim potrebama i olakšati prilagodbu na vrtić i roditeljima i djetetu. Prilikom inicijalnog razgovora s roditeljima djece s teškoćama u razvoju, provedeni su postupci predviđeni Protokolom postupanja djelatnika dječjeg vrtića u procesu inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Za roditelje novoupisane djece, neposredno prije prvog dana dolaska djeteta u vrtić, realiziran je online roditeljski sastanak s temom „Prilagodba djeteta na vrtić“. Roditelje se informira o tome što je prilagodba, na koji način provodimo prilagodbu i zašto je važno postepeno dovođenje djeteta u vrtić, o mogućim ponašanjima i reakcijama djeteta kako bi i roditeljima i djeci što lakše protekli prvi dani u vrtiću.

Tijekom rujna stručni tim je realizirao individualne razgovore s roditeljima djece upisane u program predškole. U inicijalnom razgovoru saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom koje kreće u program predškole te upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom, načinom rada i rasporedom održavanja programa.

Suradnja s roditeljima na razini odgojne skupine:

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji navode koje su sve oblike komunikacije koristili u suradnji s roditeljima. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf 20. Oblici komunikacije koje su odgojitelji koristili u suradnji s roditeljima

Situacija izazvana pandemijom COVID-19 zahtjeva drugačiji način komunikacije s roditeljima te svaka odgojna skupina ima e-mail adresu skupine putem koje su odgojitelji i ove pedagoške godine informirali roditelje o događanjima u skupini, planiranim aktivnostima i drugim obavijestima. Iz grafa vidimo kako je komunikacija putem e-mail-a skupine najčešći oblik komunikacije s roditeljima. Pod ostalo odgojitelji navode svakodnevnu razmjenu informacija prilikom dovođenja i odvođenja djeteta te kutić za roditelje.

Godišnjim planom rada predviđena su najmanje 2 roditeljska sastanka za svaku odgojnu skupinu. Roditeljski sastanci održavani su pisanim elektroničkim putem, a pred kraj pedagoške godine i uživo. Online roditeljski sastanci realizirani su slanjem materijala roditeljima vezanih uz temu roditeljskog sastanka i života skupine. Teme roditeljskih sastanaka na početku pedagoške godine su prvenstveno bile povezane s upoznavanjem plana i programa rada odgojne skupine te provedbom perioda prilagodbe, osobito u novim skupinama, razvoj djeteta u godini pred polazak u školu u starijim odgojnim skupinama. Teme drugih roditeljskih sastanaka većinom su proizašle iz trenutnih potreba odgojnih skupina, odgojitelja, djece i roditelja te su se odnosile na aktivnosti za poticanje cjelokupnog razvoja te analizu odgojno-obrazovnog rada u proteklom razdoblju. Neke od tema održanih roditeljskih sastanaka bile su: Emocionalna inteligencija, Što su Balončići naučili o klimatskim promjenama, Uloga slikovnice i važnost čitanja djeci rane i predškolske dobi, Važnost igre u razvoju djece, Dijete i postavljanje granica, Izražavanje emocija na prihvatljiv način, Govorni razvoj djece, Utjecaj ekrana na razvoj djece, Briga o zdravlju djece u vrtiću, Stilovi roditeljstva, Poticanje dječje radoznalosti u aktivnostima te uloga odgojitelja, Poticanje samostalnosti kod djece, Dijete i osjećaji.

Ove pedagoške godine prema planu i programu ustanove predviđeni su individualni razgovori s roditeljima sve djece, a individualni razgovori održavali su se na daljinu i osobno poštujući propisane mjere. Odgojitelji navode kako su individualni razgovori uvelike doprinijeli dobrobiti djeteta i kvalitetnijem partnerskom odnosu s roditeljima. Navode kako su individualni razgovori bili konkretno vezani za cjelokupni rast i razvoj djeteta te su roditelji pobliže upoznati s boravkom njihovog djeteta u skupini (prilagodba, ponašanje u odnosu na sebe i prema drugima, igra, vještine, eventualne poteškoće, potrebe i sl.). Odgojitelji smatraju kako im je otvorena i kvalitetna komunikacija omogućila bolje upoznavanje djece te pronalaženje rješenja za neke probleme usklađujući postupke u obiteljskom i vrtićkom okruženju. Roditelji iznose detalje o ponašanju svog djeteta kod kuće te načine

na koji zajedno provode vrijeme što odgojiteljima olakšava razumijevanje djetetova ponašanja te daljnji rad s djecom u skupini. Odgojitelji navode kako individualni razgovori zahtijevaju detaljnu i konkretnu pripremu odgojitelja, ali kvalitetno realizirani razgovori rezultiraju pozitivnom promjenom u djetetovom ponašanju. Odgojitelji procjenjuju da ovaj oblik suradnje potiče razvoj kvalitetnog odnosa roditelja i odgojitelja, djeluje poticajno na roditelje i njihov osjećaj aktivne uključenosti u život skupine te smatraju kako pridonosi boljem upoznavanju potreba i interesa djeteta, načinima ponašanja, funkcioniranja u životnim situacijama u vrtiću i kod kuće, a istovremeno i boljem upoznavanju roditelja. Roditelji su upoznati s postignućima djece, načinima rada odgojitelja te sadržajima aktivnosti koje provode u skupini. Otvorena i kvalitetna komunikacija omogućila im je rješavanje problema zajedničkim usklađivanjem obiteljskog i izvanobiteljskog okruženja.

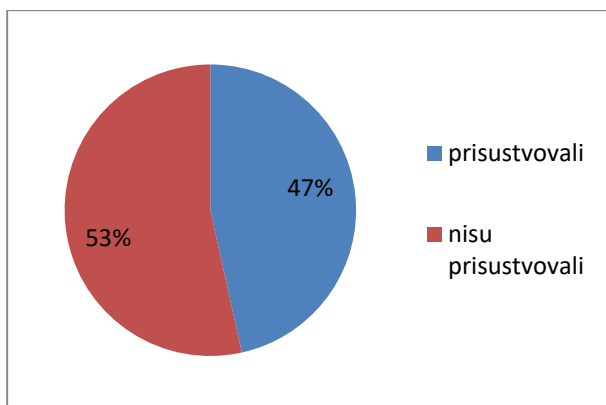
Od ostalih oblika suradnje s roditeljima koji su doprinijeli kvalitetnijoj suradnji odgojitelji navode kratku razmjenu informacija prilikom dovođenja i odvođenja djeteta, informacije na kutiću za roditelje, uključivanje roditelja u život i rad skupine, letke i stručne teme, izložbu likovnih radova i plakata u prostoru garderobe, završnu svečanost i druženje djece i roditelja. Izuzetno korisnim smatraju i boravak roditelja u odgojnoj skupini i prezentaciju svog zanimanja djeci (stomatolog, sportaš i sl.). Također korisnim ističu i donošenje raznih igara, potrebnog potrošnog materijala i raznovrsnog neoblikovanog materijala za provedbu raznih projekata u skupini te papira za crtanje. Odgojitelji navode kako su roditelji prikupljali fotografije, razglednice i konkretne predmete s putovanja te davali prijedloge i ideje za planiranje aktivnosti u skupini. Putem e-maila roditelji su obavještavali odgojitelje o izostancima djeteta (bolovanje ili godišnji odmor).

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali zadovoljstvo ukupnom suradnjom s roditeljima te prosječna ocjena odgojitelja iznosi 5,4. Odgojitelji navode kako je suradnja s roditeljima bila otvorena, uvažavajuća i podržavajuća te smatraju kako su postigli iskren, partnerski odnos koji se svakodnevno nadograđuje. Također navode kako su roditelji zainteresirani za život i rad skupine i napredak djeteta, aktivno su se uključili donošenjem didaktičkih igara, knjiga za djecu, suvenira s putovanja, slikovnica, biljaka i sl., te smatraju kako bi se roditelji i više uključivali da su epidemiološke mjere to dozvoljavale. Odgojitelji navode kako se roditelji u velikoj mjeri odazivaju na roditeljske sastanke, redovito donose potrebne materijale te se pridržavaju danih smjernica i postignutih dogovora u cilju što kvalitetnijeg zadovoljavanja potreba djeteta. Dio odgojitelja navodi kako zbog epidemioloških mjera nisu uspjeli realizirati individualne razgovore sa svim roditeljima, a ponekad su otežavajuće okolnosti bile i privatne obveze roditelja. Također navode kako je dio roditelja manje suradljiv te ih je potrebno dodatno poticati i podsjećati na važnost javljanja izostanaka i donošenja potrošnog materijala. Iako su većinom zadovoljni ostvarenom suradnjom s roditeljima odgojitelji navode kako se uvijek može raditi na još kvalitetnijoj komunikaciji, osobito s roditeljima čija djeca puno izostaju radi bolesti što otežava gradnju kvalitetnijih odnosa.

CAP roditeljski sastanak

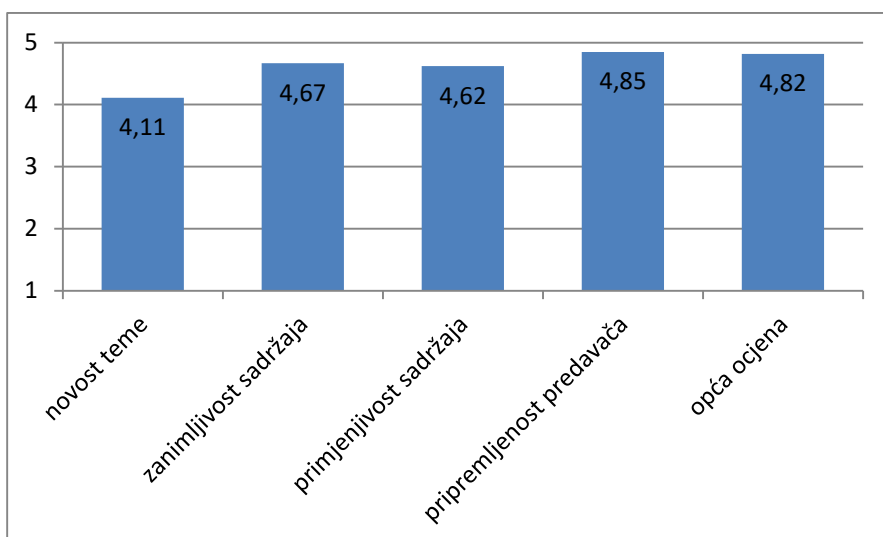
U ožujku je za roditelje djece školskih obveznika održan roditeljski sastanak u sklopu CAP programa na kojem su roditelji upoznati sa problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Roditeljske sastanke vodila je psihologinja, a radionice za djecu prezentirane su pomoću video materijala koje je pripremila Udruga roditelja Korak po korak.

Na roditeljskom sastanku bilo je prisutno 67 roditelja (47 %).

Graf 21. Proporcija roditelja prisutnih na CAP roditeljskom sastanku

Na kraju roditeljskog sastanka roditelji su procijenili pet dimenzija kvalitete sastanka (novost teme, zanimljivost i primjenjivost sadržaja, pripremljenost predavača te opća ocjena) na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu. Radionicu za roditelje je ocijenilo 55 roditelja. Sve dimenzije ocijenjene su visokim ocjenama, što govori u prilog kvaliteti sastanaka.

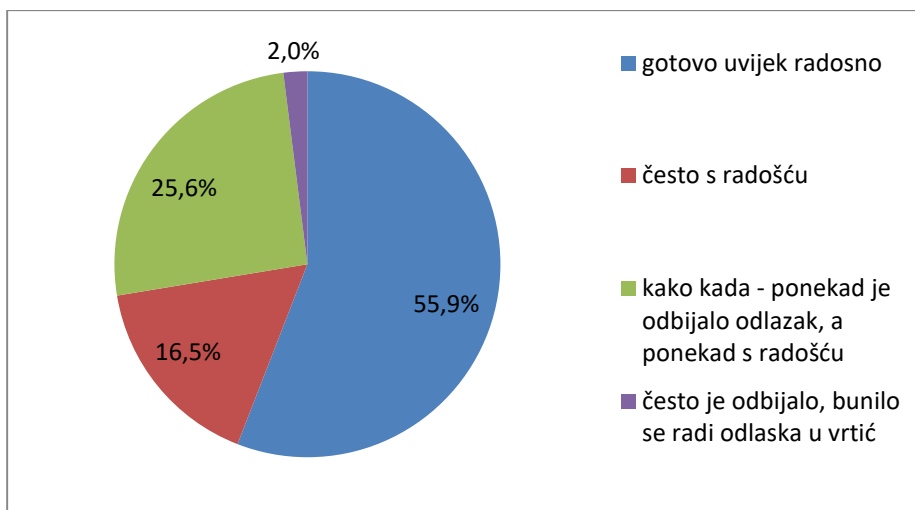

Graf 22 . Procjena pet aspekta kvalitete CAP roditeljskih sastanaka od strane roditelja (N=55)

Procjena suradnje s vrtićem od strane roditelja:

Na kraju pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Upitnik je poslan roditeljima putem e-maila te od ukupno 620 podijeljenih upitnika vraćeno je 399, odnosno 64,4 % upitnika.

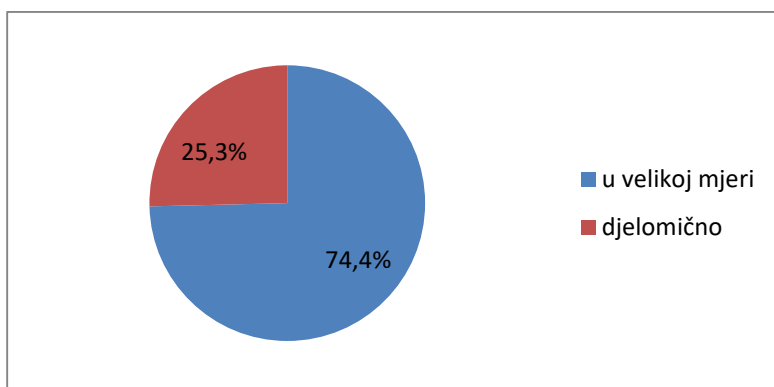
Roditelji su procjenjivali kako njihovo dijete reagira na odlazak u vrtić te je većina roditelja procijenila da dijete radosno dolazi u vrtić. Rezultati su prikazani grafički.

Graf 23. Procjena roditelja kako njihovo dijete reagira na odlazak u vrtić

Roditelje smo tražili da navedu komentare svog djeteta na odlazak u vrtić. Većina roditelja navodi kako dijete izražava veselje prilikom odlaska u vrtić, veseli se igri s prijateljima i aktivnostima u vrtiću (olimpijada, rođendani, bojanje, pjevanje, pričanje s odgojiteljem, pješčanik, građenje, nogomet) te dio roditelja navodi kako djeca i vikendom ili kad su bolesna pitaju zašto ne idu u vrtić ili traže da kasnije dođu po njih kako bi se duže mogli igrati. Također roditelji navode kako djeca vole odgojitelje te im je kod kuće dosadno. Od negativnih izjava roditelji navode kako dijete ne voli spavati u vrtiću pa traže da roditelji dođu po njih poslije ručka ili jednostavno kažu roditeljima kako ne žele ići u vrtić jer bi radije ostali kod kuće.

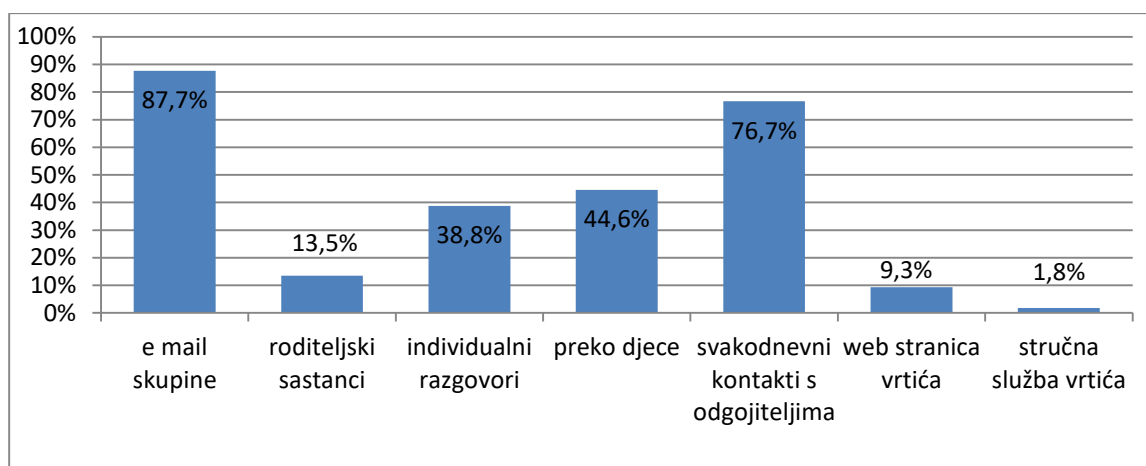
Roditelji su procjenjivali u kojoj mjeri su upoznati s programom rada skupine vrtića koje polazi njihovo dijete. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf 24. Procjena roditelja u kojoj mjeri su upoznati s programom rada odgojne skupine njihovog djeteta

Većina roditelja izjavljuje da je u velikoj mjeri upoznata s programom rada skupine koju polazi njihovo dijete (74,4%), a 25,3% roditelja je djelomično upoznato s programom rada odgojne skupine, dok 0,3% roditelja navodi da ne poznaje program rada.

Sljedeći grafički prikaz pokazuje putem kojih oblika informiranja roditelji dobivaju najviše informacija o programima rada u vrtiću Radost. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora.

Graf 25. Kako se roditelji najčešće informiraju o programima rada vrtića

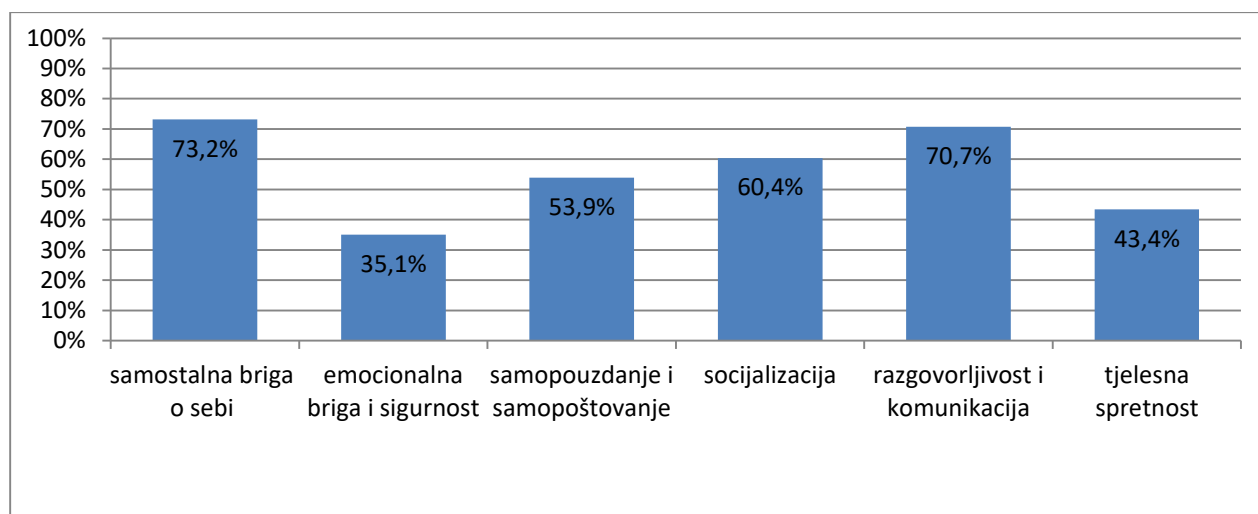
Najveći broj roditelja kao oblik putem kojeg dobivaju najviše informacija navodi e-mail odgojne skupine (87,7 %) i svakodnevne kontakte s odgojiteljima (76,7%), a najmanje web stranicu vrtića (9,3%) i stručnu službu (1,8 %).

Također nas je zanimalo što se roditeljima najviše sviđa u radu s djecom u odgojnoj skupini njihovog djeteta. Roditelji navode kako su zadovoljni pristupom djeci i roditeljima te što se potiče cjelokupni razvoj djeteta kroz individualni pristup svakom djetetu pa je vidljiv napredak u svim područjima razvoja. Većina roditelja ističe zadovoljstvo radom, kompetentnošću, organiziranošću, toplinom i pristupačnošću odgojitelja, kako u odnosu s djecom te se stignu posvetiti svakom djetetu individualno, tako i u odnosu s roditeljima u vidu otvorenosti odgojitelja prema bilo kakvom pitanju ili sugestiji roditelja te adekvatnom odgovaranju na pitanja i molbe. Kao razlog zadovoljstva, roditelji navode poticajnu i pozitivnu sredinu za razvoj djeteta, suradničku i toplu obiteljsku atmosferu te su zadovoljni pristupom svakom djetetu i odnosom prema njemu u skladu sa njegovim sposobnostima, interesima i znanjima. Roditelji ističu i pojedina područja razvoja i aktivnosti čime su zadovoljni kao što su razvijanje kreativnosti i upoznavanje svijeta oko nas, dijeljenje igračaka, međusobno pomaganje, zajedništvo i tolerancija prema različitostima, učenje odgovornosti, razvoj empatije, socijalizacija djeteta, razvoj prijateljstava, praćenje potreba djece, priprema za školu, učenje bontona, usvajanje i prihvaćanje raznovrsne prehrane kod djece, važnost tjelovježbe i razvoj motorike, osamostaljivanje djeteta, obilježavanje blagdana i važnih dana (majčin dan, dan očeva), boravak na zraku, provođenje projekata i eksperimenata, maštovite igre i način učenja, bogaćenje vokabulara, a zadovoljni su i uključivanjem vanjskih suradnika (npr. Crveni križ). Roditelji ističu zadovoljstvo činjenicom da dijete s veseljem priča o svom danu provedenom u vrtiću te vide da dijete uživa u aktivnostima i da kroz njih puno nauči. Roditelji su zadovoljni i komunikacijom putem e-maila jer dobivaju informacije i slike.

Roditelje smo također pitali i što im se ne sviđa u radu s djecom u odgojnoj skupini njihovog djeteta. Dio roditelja nije zadovoljan učestalom odsutnošću matičnih odgojitelja skupine, zamjenama odgojitelja za koje roditelji često ni ne znaju iz koje su skupine te spajanjima skupina. Dio roditelja smatra kako je prevelik broj djece u skupini te premali broj odgojitelja, a dio roditelja nije zadovoljan mješovitim skupinama, odnosno velikom razlikom u dobi djece unutar skupine. Dio roditelja nezadovoljan je promjenama uslijed pandemije kao npr. nemogućnost donošenja slatkiša za proslavu rođendana. Smatraju i da, osim dostupnih kanala komunikacije (e-mail), bi bilo dobro da roditelji imaju brojeve mobitela odgojitelja, te predlažu i komunikaciju putem Whatsapp ili Vibera. Predlažu da se

uvede stalni termin individualnih razgovora (npr. jedan dan u tjednu) te navode kako im nedostaju roditeljski sastanci uživo. Dio roditelja sugerira kako bi djeca trebala više ići na izlete, više boraviti na zraku, trebalo bi biti više „sadržaja za školu“, trebalo bi inzistirati da dijete pojede iako odbija te bi trebalo poboljšati vanjski prostor. Navode kako roditelj nema mogućnost uvida koliko se program provodi, nema javnih satova niti vidljivih aktivnosti gdje se pokazuje što se dodatno od programa radi unutra skupine.

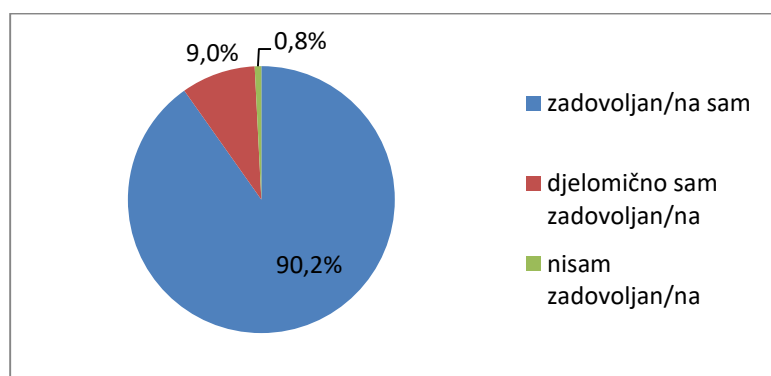
Roditelje smo između ostalog tražili i da procijene u čemu je dijete osobito napredovalo tijekom protekle pedagoške godine u vrtiću. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora. Rezultati su prikazani grafički.

Graf 26. Procjena roditelja o napretku djeteta

Iz grafičkog prikaza je vidljivo kako roditelji smatraju da su djeca najviše napredovala u samostalnosti i komunikaciji, a najmanje u tjelesnoj spretnosti i emocionalnoj brizi i sigurnosti.

Roditelje smo pitali jesu li zadovoljni komunikacijom s djelatnicima vrtića. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

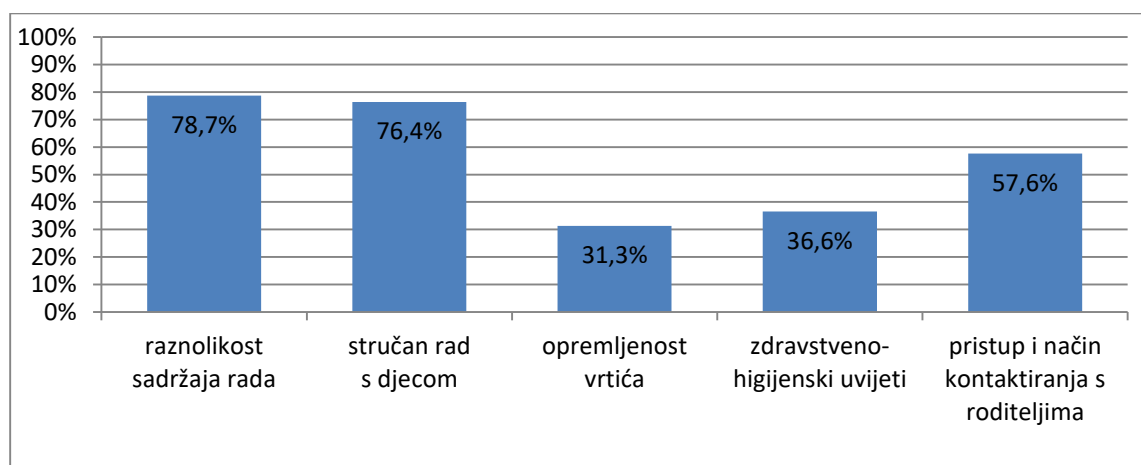

Graf 27. Zadovoljstvo roditelja komunikacijom s djelatnicima vrtića

Tražili smo roditelje da prokomentiraju komunikaciju s djelatnicima vrtića. Roditelji su zadovoljni otvorenosti u komunikaciji i pristupačnosti svih djelatnika, detaljnim individualnim informaci-

jama, dnevnim povratnim informacijama, savjetovanjem, pravovremenim obavijestima o svim događanjima vezano za odgojnu skupinu i dijete. Navode kako su odgojiteljice uvijek susretljive, otvorene i spremne na razgovor te uvijek daju odgovor i sugestije na postavljena pitanja te su dostupne u kratkom roku (dio roditelja navodi i u bilo koje doba dana) i spremne na razgovor i rješavanje problema. Dio roditelja zadovoljan je svakodnevnom komunikacijom preko whatsapp grupe. Neki roditelji bi voljeli imati brojeve mobitela odgojitelja radi lakše komunikacije. Dio roditelja zadovoljan je redovnom komunikacijom i obavijestima putem e-maila (npr. tjedna obavijest što se događalo ovaj tjedan i što će se raditi sljedeći tjedan), a dio roditelja smatra kako su te informacije putem e-maila šture i ne dolaze na vrijeme pa neke informacije saznaju preko drugih roditelja. Dio roditelja navodi kako još nisu imali roditeljski sastanak uživo te se nadaju kako će se održati. Zadovoljstvo komunikacijom smanjuje i manjak razgovora i komunikacije prilikom dovođenja i odvođenja djeteta te smatraju kako bi trebali biti obaviješteni o tome koja bolest vlada. Također navode kako je zamjerka nedostupnost službi za kontinuirani rad s djecom različitih uzrasta jer se prednost daje predškolarcima iako pomoć trebaju i mlađa djeca.

Roditelje smo pitali i što bi istaknuli kao značajnu kvalitetu vrtića. Roditelji su mogli izabrati više ponuđenih odgovora, a rezultati su prikazani grafički. Iz grafa vidimo da kao najveću kvalitetu vrtića roditelji prepoznaju raznolikost sadržaja rada i stručan rad s djecom.

Graf 28. Procjena roditelja što smatraju kvalitetom vrtića

Također nas je zanimalo što roditelji misle da bi još trebalo poboljšati u vrtiću. Dio roditelja navodi kako su zadovoljni svim uvjetima te ne navode prijedloge poboljšanja. Dio roditelji navodi kako bi trebalo proširiti/dograditi vrtić i osigurati dovoljno kapaciteta za svu djecu, smatraju da je postojeće prostore potrebno adaptirati i dodatno opremiti, osigurati veći prostor za boravak djece te osigurati posebnu sobu za spavanje, nadopuniti igralište novim spravama i osigurati hladovinu, povećati broj parkirnih mjesta, izgraditi dvoranu za tjelesne aktivnosti. Smatraju kako bi bilo potrebno osigurati dovoljan broj odgojitelja kako ne bi dolazilo do spajanja skupina te da zajednički rad odgojitelja bude duži, a također predlažu i veći broj odgojitelja po skupini i manji broj djece kao i formiranje skupina prema uzrastu. Roditelji predlažu da budu više uključeni u proces odgojno-obrazovnog procesa putem fotografija i/ili sudjelovanjem poput "gostovanja" u skupini. Predlažu i poboljšanje prehrane da bude raznolikija, da se uvedu zdravije namirnice, da se poboljša kvaliteta doručka i uvede voće za djecu koja duže ostaju u vrtiću te da se vrate proslave rođendana djece. Navode kako je potrebno nastaviti raditi na još raznolikijim sadržajima i uvoditi više dodatnih aktivnosti, programa

kao npr. sportski sat, jezici, stem, sat plesa, joga, više boravka u prirodi, kombinirano s fizičkom aktivnošću tipa umjetne stijene, kompleksno igralište, sadnja povrtnjaka kao cjelogodišnja aktivnost gdje djeca mogu vidjeti plodove svog rada (i kuhanje s tim namirnicama) te mini-farma sa životinjama o kojoj se djeca mogu brinuti te provoditi više izleta i odlazaka u kazalište. Također smatraju kako je potrebno smanjiti cijenu vrtića i donošenje potrošnog materijala. Roditelji predlažu ponovo organiziranje roditeljskih sastanaka i radionica s roditeljima i djecom uživo te uvođenje komunikacije putem neke grupe (whatsapp, viber). Navode kako je potrebno više individualnog rada s djetetom, osobito koje ima nekih problema, zapošljavanje dodatnih djelatnika te povećanje plaće svim djelatnicima i pomoćnicima.

Na kraju upitnika roditeljima smo dali mogućnost da nam napišu sve što bi nam još željeli reći, a nije obuhvaćeno dosadašnjim pitanjima. Dio roditelja iskazuje zadovoljstvo radom vrtića te sugerira daljnji nastavak takvog rada te navode kako je vrtić pun pozitivne i kreativne energije, a eventualna poboljšanja idu u sferu izvrsnosti. Također iznose pohvale za sve djelatnike te navode kako primjećuju trud koji svi djelatnici ulažu da bi djeca provela veliki dio dana sretna, navode kako je sve odlično i zahvaljuje na brizi o djetetu, odgoju i svemu što se djeci pruža. Roditelji osobito pohvaljuju odgojitelje u odgojnim skupinama svoje djece navodeći kako su stručne, kreativne, brižne, tople, odgajaju djecu s puno ljubavi, pristupačne i podrška u izvanrednim situacijama, uvijek s osmijehom na licu. Dio roditelja smatra kako bi trebalo proširiti vrtić, smanjiti broj djece u skupinama i zaposliti više odgojitelja po skupini te sugeriraju i manje zamjena odgojitelja te da matični odgojitelji dovedu djecu do kraja boravka u vrtiću. Roditelji sugeriraju i uređenje unutarnjeg prostora vrtića proširivanjem hodnika i garderoba, omogućavanjem pristupa dječjim kolicima do sobe dnevnog boravka, postavljanjem komarnika. Također predlažu i uređenje vanjskog prostora vrtića, osobito u područnim objektima Desinec i Cvetković gdje predlažu postavljanje novih igrala, a u Cvetkoviću i nasipavanje, rađenje drenaže i postavljanje gumene podloge kako ne bi bilo blato. U centralnom objektu predlažu ogradu oko jezera ispred vrtića. Predlažu i osiguravanje sportske dvorane i provođenje „satova“ tjelesne i zdravstvene kulture te povećanje parkirališta. Roditelji sugeriraju smanjenje cijene vrtića te da se treba vratiti praksa donošenje hrane za proslave rođendana djece u skupini. Također navode kako bi jelovnik trebao biti raznovrsniji, sugeriraju izlete za cijelu grupu djece, više pripreme djece za školu, ponovno uvođenje radionica za roditelje, a voljeli bi i kada bi tijekom godine dobivali fotografije djece. Roditelji predlažu i rad na osvješćivanje roditelja i djelatnika o različitostima među djecom jer nisu sva djeca neurotipična te ne možemo funkcionirati na način da se sve stavlja u isti kalup te predlažu više edukacija i seminara koje bi se usmjerile prema roditeljima i djelatnicima vrtića (poput CAP programa), a rezultirale bi većim razumijevanjem, samoregulacijom i poštovanjem kako među djecom tako i među roditeljima jer ako se tako krene u vrtićkoj dobi benefiti za budućnost su neograničeni. Roditelji sugeriraju i povećanje broja logopeda kako bi sva djeca koja imaju potrebu mogla biti uključena u rad. Nekolicina roditelja navodi kako su zadovoljni što se putem upitnika pokazuje zainteresiranost za mišljenje roditelja i nadaju se pozitivnim promjenama.

Radionice za roditelje „Rastimo zajedno“

U Dječjem vrtiću Radost radionice se provode od pedagoške godine 2008./2009. Ovaj program za roditelje najmlađe djece provodi se u suradnji s Centrom za podršku roditeljstvu „Rastimo zajedno“. Program radionica za roditelje «Rastimo zajedno» nastao je kao dio Programa za rani razvoj

djece i poticajno roditeljstvo «Prve tri su najvažnije!», koji je Ured UNICEF-a u Hrvatskoj započeo još 2006. godine, a unutar projekta za podršku roditeljstvu u zajednici.

Na početku pedagoške godine roditelje smo informirali o provođenju radionica za roditelje pod nazivom „Rastimo zajedno“, a zainteresirani su se prijavili za sudjelovanje. S obzirom da se tijekom godine kontinuirano pratila situacija vezana uz pandemiju COVID-19, radionice nisu održane zbog propisanih higijensko-epidemioloških mjera. Nadamo se da nam nova pedagoška godina donosi neke nove pozitivne prilike i iskustva.

VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM

Tablica 16. Prikaz tipova suradnje vrtića sa različitim društvenim čimbenicima

Ustanova	Sadržaj
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja - Agencija za odgoj i obrazovanje - Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Zagreb - Učiteljski fakultet, Zagreb - Učiteljski fakultet, Odsjek u Petrinji - Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu - Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Zadar - Sveučilište Jurja Dobrile, Pula - Edukacijsko rehabilitacijski fakultet - Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Fizički odsjek - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje - Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno" - Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ - Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić" - Hrvatsko Montessori društvo, Zagreb - Udruga „Vjetar u leđa“, Zagreb - Udruga «Lijepa naša» - Inkluzivni centar za djecu Profectus, Jastrebarsko - Naklada Slap - UNICEF, Zagreb	- konzultacije - skupovi - savjetovanja - seminar
- OŠ "Ljube Babića", Jastrebarsko - Glazbena škola, Jastrebarsko - Zagrebačka županija - Ljekarne Zagrebačke županije - Grad Jastrebarsko	- sudjelovanje u događanjima
- Dom zdravlja Jastrebarsko - Institut za zaštitu majki i djece - Zavod za javno zdravstvo - Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko	- zdravstvena zaštita djece – specijalistički pregledi
- Poduzeća koja su direktno ili indirektno uključena u realizaciju programa - Gradsko društvo Crvenog križa grada Jastrebarskog - Gradsko društvo Crvenog križa grada Siska - VZ, DVD Jastrebarsko - DVD Gornji Desinec - Gradsko kazalište Jastrebarsko	- posjete djece - donacije i sponzorstvo - organizacija kazališnih predstava - organizacija kraćih izleta - organizacija sportsko-rekreativnih programa

- Zorin dom, Karlovac - Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb - Slatkovodni akvarij „Aquatika“, Karlovac - Kazališna družina Ivana Brlić Mažuranić iz Slavonskog Broda	
- Grad Jastrebarsko i druge općine	- financiranje - unapređivanje rada u primarnom programu i programu predškole
- Centar za kulturu Jastrebarsko (kino) - Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko - Gradski muzej i galerija Jastrebarsko - Turistička zajednica grada Jastrebarskog - Društvo Naša Djeca Jastrebarsko - Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko - Vode, Jastrebarsko - Ceste, Jastrebarsko - Karate klub Jastrebar, Jastrebarsko	- organizacija posjeta izložbama, kazališnim i kino predstavama, raznih manifestacija - organizacija izložbi radova djece i radnika Vrtića - posudba knjiga
- Policijska postaja Jastrebarsko - HAK Jastrebarsko - Jaska turist	- suradnja vezana za sigurnost djece u prometu i općenito
- Crkva Svetog Nikole	- organizacija posjeta
- drugi vrtići na području Zagrebačke županije i izvan nje (Zagreb, Samobor, Karlovac, Ozalj, Duga Resa, Rakov Potok, Kloštar Ivanić, Sv. Nedelje, Gvozda, Ogulin, Matulji, Vrhnika (Slovenija), Sisak Stari, Sisak Novi, Dugo Selo, Lipik, DV Rožica iz Velikog Trgovišća, DV Izvor, DV Markuševac iz Zagreba...)	- susreti djece i odgojitelja - razmjena iskustava
Mediji: - lokalni mediji - Školske novine - Stručni časopisi	- promicanje predškolske djelatnosti
- internet stranica vrtića: www.radost-jaska.hr	- promicanje predškolske djelatnosti